

STRATEGIA ROZWOJU GMINY PARZĘCZEW NA LATA 2009 - 2015

PARZĘCZEW, STYCZEŃ 2009

Spis treści

1. Obszar i czas realizacji Strategii Rozwoju Gminy Parzęczew.....	3
2. Aktualna sytuacja społeczno – gospodarcza gminy.....	4
2.1. Podstawowe dane dotyczące gminy.....	4
2.1.1. Położenie, powierzchnia i ludność.....	4
2.1.2. Środowisko przyrodnicze.....	6
2.1.3. Rys historyczny	9
2.1.4. Rys kulturowy.....	10
2.2. Zagospodarowanie przestrzenne.....	12
2.2.1. Infrastruktura techniczna.....	13
2.2.2. Struktura własności nieruchomości.....	20
2.2.3. Stan obiektów dziedzictwa kulturowego.....	21
2.2.4. Uwarunkowania ochrony środowiska	21
2.3. Sfera społeczna.....	23
2.3.1. Sytuacja demograficzna i społeczna terenu.....	23
2.3.2. Warunki i jakość życia mieszkańców, w tym poziom bezpieczeństwa.....	27
2.3.3. Oświata i edukacja.....	30
2.3.4. Opieka zdrowotna.....	33
2.3.5. Określenie grup społecznych wymagających wsparcia.....	34
2.3.6. Informacje dotyczące organizacji pozarządowych działających na terenie gminy....	38
2.3.7. Rynek pracy.....	40
2.4. Sfera ekonomiczna.....	42
2.4.1. Gospodarka.....	42
2.4.2. Turystyka.....	44
2.5. Identyfikacja najważniejszych problemów występujących na terenie gminy Parzęczew.....	46
3. Cele ogólne i szczegółowe rozwoju gminy Parzęczew.....	50
4. Zadania zmierzające do realizacji celów (poprawy sytuacji w gminie).....	51
5. Realizacja zadań.....	53
5.1. Planowane zadania inwestycyjne w okresie 2009 - 2013.....	53
5.2. Zadania planowane do realizacji po roku 2013 – projekty długoterminowe.....	65
6. Powiązanie zadań realizowanych w ramach Strategii z innymi działaniami.	66
7. Oczekiwane wskaźniki efektów realizacji strategii.....	68
8. Plan finansowy na lata 2009 -2015.....	72
9. System wdrażania.....	73
10. Sposoby monitorowania, oceny i komunikacji społecznej.	74
10.1. System monitorowania.....	74
10.2. Sposoby oceny.	74
10.3. Sposoby inicjowania współpracy pomiędzy sektorem publicznym, prywatnym i organizacjami pozarządowymi.	74
10.4. Działania informacyjne i promocja Strategii.....	74

1. Obszar i czas realizacji Strategii Rozwoju Gminy Parzęczew

Opracowana Strategia Rozwoju Gminy Parzęczew zostanie zrealizowana na terenie wiejskiej gminy Parzęczew w latach 2009 – 2015.

Strategię Rozwoju Gminy Parzęczew wykonano zgodnie z Ustawą z dnia 8 marca 1990r. o samorządzie gminnym (tj. Dz. U. z 2001 r. Nr 142, poz. 1591; z 2002 r. Nr 23, poz. 220, Nr 62, poz. 558, Nr 113, poz. 984, Nr 153, poz. 1271, Nr 214, poz. 1806, z 2003 r. Nr 80, poz. 717, Nr 162, poz. 1568, z 2004 r. Nr 102, poz. 1055, Nr 116. poz. 1203, Nr 167, poz. 1759; z 2005 r. Nr 172, poz. 1441, Nr 175, poz. 1457; z 2006 r. Nr 17, poz. 128, Nr 181, poz. 1337; z 2007 r. Nr 48, poz. 327, Nr 138, poz. 974, Nr 173, poz.1218, z 2008r. Nr 180, poz. 1111 i Nr 223, poz. 1458).

Zadania zapisane w Strategii Rozwoju Gminy Parzęczew są zgodne z:

- Ramowym Programem Działania Rady Gminy na lata 2007 - 2010 (Uchwała Rady Gminy nr VIII/68/07 z dnia 26 kwietnia 2007r.),
- Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Parzęczew (Uchwała Rady Gminy nr XXIX/207/2000 z dnia 21 grudnia 2000r.),
- Miejscowym Planem Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Parzęczew (Uchwała Rady Gminy nr XXXI/380/05 z dnia 31 marca 2005r.),
- Programem Ochrony Środowiska wraz z Planem Gospodarki Odpadami w gminie Parzęczew na lata 2004 – 2012 (Uchwała Rady Gminy nr XXIII/297/04 z dnia 20 lipca 2004r.),
- Wieloletnim Planem Inwestycyjnym Gminy Parzęczew na lata 2007 – 2014 (Uchwała Rady Gminy nr XI/97/07 z dnia 14 sierpnia 2007r.)

Ponadto Strategia Rozwoju Gminy Parzęczew na lata 2009 – 2015 została opracowana zgodnie z zasadami przygotowania Planu Rozwoju Lokalnego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Łódzkiego na lata 2007 - 2013 i jednocześnie spełnia rolę **Planu Rozwoju Lokalnego Gminy Parzęczew na lata 2009 – 2015.**

W opracowaniu Strategii wykorzystano również Raport z Badań społecznych nt. „Funkcjonowanie Gminy Parzęczew w oczach mieszkańców.” z 2002r. i 2006r.¹ oraz protokoły z zebrań sołeckich, podczas których mieszkańcy zgłaszają swoje postulaty dotyczące poprawy warunków i jakości życia na terenie gminy.

W odniesieniu do Strategii Rozwoju przyjęto następujące założenia:

- Realizacja Strategii ma służyć mieszkańcom gminy oraz instytucjom i organizacjom funkcjonującym na jej terenie.
- Decyzję o przyjęciu Strategii oraz decyzję dotyczącą realizacji jej założeń podejmuje Rada Gminy w Parzęczewie.
- Strategia została opracowana przy współudziale mieszkańców gminy co wpływa na wartość tego dokumentu. W pracy nad strategią wykorzystana została wiedza ludzi najlepiej znających problemy i potrzeby gminy, a także nastąpiła integracja społeczności wokół istotnych problemów gminy.
- Projekt strategii poddano społecznej konsultacji, której wyniki są podstawą hierarchizacji potrzeb i celów.

Strategia Rozwoju Gminy Parzęczew będzie na bieżąco aktualizowana we współpracy z lokalnymi partnerami społeczno – gospodarczymi.

¹ W 2002 i 2006 roku pracownicy Urzędu Gminy w Parzęczewie oraz studenci Gospodarki Przestrzennej i Socjologii Uniwersytetu Łódzkiego przeprowadzili na terenie gminy badanie społeczne, którym objętych zostało 5% ogółu ludności gminy powyżej 18-tego roku życia, czyli 200 osób. Za metodę badania przyjęto wywiad kwestionariuszowy.

2. Aktualna sytuacja społeczno – gospodarcza gminy

2.1. Podstawowe dane dotyczące gminy

2.1.1. Położenie, powierzchnia i ludność

Gmina Parzęczew położona jest w północno – zachodniej części powiatu zgierskiego, w województwie łódzkim. Najbliżej położonym miastem (7km od Parzęczewa), z którym gmina graniczy od wschodu jest Ozorków, liczący 20.509 mieszkańców². Z nim także, zarówno pod względem administracyjnym, jak i ekonomicznym gmina posiada najsilniej rozwinięte powiązania. Natomiast dla miejscowości położonych w północnej części gminy najbliżej jest do Łęczycy (12 km od Parzęczewa), liczącej 15.440 osób³. Dla mieszkańców np. Leźnicy Wielkiej – Osiedle, zamieszkiwanej przez rodziny żołnierzy pracujących w pobliskiej jednostce wojskowej, właśnie Łęczycy jest głównym ośrodkiem handlowym i oświatowym. Dla rozwoju gminy istotne jest położenie w pobliżu Aglomeracji Łódzkiej, zamieszkiwanej przez 748.516 osób⁴, jako silnego ośrodka administracyjnego, naukowego i gospodarczego oraz dużego rynku towarów i usług. Miejscowość gminna oddalona jest o 27 km na północ od Łodzi, 150 km na zachód od Warszawy.

Na terenie gminy znajduje się 45 miejscowości, wchodzących w skład 23 sołectw oraz 1 osiedle mieszkaniowe w Leźnicy Wielkiej (patrz tabela nr 1).

Tabela 1. Podział administracyjny gminy.

L.p.	Jednostka pomocnicza	Miejscowości
1.	Sołectwo Bibianów	Bibianów – Konstantki - Mamień
2.	Sołectwo Chociszew	Chociszew - Radzibórz
3.	Sołectwo Chrzastów Wielki	Chrzastów Wielki - Chrzastówek
4.	Sołectwo Florentynów	Florentynów - Anastazew
5.	Sołectwo Ignacew Folwarczny	Ignacew Folwarczny – Gołaszyny - Ignacew Parzęczewski
6.	Sołectwo Ignacew Rozlazły	Ignacew Rozlazły - Ignacew Podleśny
7.	Sołectwo Kowalewice	Kowalewice
8.	Sołectwo Mariampol	Mariampol - Sokola Góra - Nowomłynny
9.	Sołectwo Mikołajew	Mikołajew - Nowa Jerozolima
10.	Sołectwo Mrożewice	Mrożewice - Sulimy
11.	Sołectwo Opole	Opole - Leźnica Wielka
12.	Sołectwo Orła	Orła - Duraj
13.	Sołectwo Parzęczew	Parzęczew
14.	Sołectwo Pustkowa Góra	Pustkowa Góra
15.	Sołectwo Różyce	Różyce
16.	Sołectwo Różyce Żmijowe	Różyce Żmijowe - Kozikówka
17.	Sołectwo Skórka	Skórka
18.	Sołectwo Śliwniki	Śliwniki - Żelgoszcz
19.	Sołectwo Śniatowa	Śniatowa - Stary Chrzastów
20.	Sołectwo Tkaczewska Góra	Tkaczewska Góra
21.	Sołectwo Trojany	Trojany
22.	Sołectwo Wielka Wieś	Wielka Wieś - Janów
23.	Sołectwo Wytrzyszczki	Wytrzyszczki – Piaskowice – Julianki - Florianki
24.	Osiedle Leźnica Wielka	Leźnica Wielka - Osiedle

Źródło: Na podstawie uchwał Rady Gminy w Parzęczewie: nr IV/37/90 z dnia 9.10.1990r. w sprawie utworzenia jednostek pomocniczych na terenie gminy i nr XXIX/214/2000 z dnia 21.12.2000r. w sprawie podziału sołectwa Chociszew oraz Zarządzenia nr 15 Ministra Administracji, Gospodarki Terenowej i Ochrony Środowiska z dnia 10.07.1980r. w sprawie ustalenia wykazu miejscowości.

Tabela 2. Struktura ludności pod względem miejsca zamieszkania na dzień 31.12.2007r.

² Dane na koniec 2007 r. zamieszczone na stronie internetowej GUS: www.stat.gov.pl, Bank Danych Regionalnych

³ Dane na koniec 2007 r. zamieszczone na stronie internetowej GUS: www.stat.gov.pl, Bank Danych Regionalnych

⁴ Dane na koniec 2007 r. zamieszczone na stronie internetowej GUS: www.stat.gov.pl, Bank Danych Regionalnych

L.p.	Jednostka pomocnicza	Miejscowości	Liczba mieszkańców		Ludność	
			osoby	%	osoby	%
1.	Sołectwo Bibianów	Bibianów	133	2,7	213	4,4
		Konstantki	67	1,4		
		Mamień	13	0,3		
2.	Sołectwo Chociszew	Chociszew	219	4,5	245	5,0
		Radzibórz	26	0,5		
3.	Sołectwo Chrzęstów Wielki	Chrzęstów Wielki	94	1,9	115	2,3
		Chrzęstówek	21	0,4		
4.	Sołectwo Florentynów	Florentynów	70	1,4	112	2,3
		Anastazew	42	0,9		
5.	Sołectwo Ignacew Folwarczny	Ignacew Folwarczny	67	1,4	158	3,2
		Gołaszyny	37	0,8		
		Ignacew Parzęczewski	54	1,1		
6.	Sołectwo Ignacew Rozlazły	Ignacew Rozlazły	71	1,4	97	2,0
		Ignacew Podleśny	26	0,5		
7.	Sołectwo Kowalewice	Kowalewice	208	4,3	208	4,3
8.	Sołectwo Mariampol	Mariampol	45	0,9	99	2,0
		Sokola Góra	30	0,6		
		Nowomłynny	24	0,53,2		
9.	Sołectwo Mikołajew	Mikołajew	139	2,8	155	3,2
		Nowa Jeruzolima	16	0,3		
10.	Sołectwo Mrożewice	Mrożewice	84	1,7	123	2,5
		Sulimy	39	0,8		
11.	Sołectwo Opole	Opole	136	2,8	193	3,9
		Leźnica Wielka	57	1,2		
12.	Sołectwo Orła	Orła	271	5,5	292	6,0
		Duraj	21	0,4		
13.	Sołectwo Parzęczew	Parzęczew	887	18,2	887	18,1
14.	Sołectwo Pustkowa Góra	Pustkowa Góra	77	1,6	77	1,6
15.	Sołectwo Różyce	Różyce	147	3,0	147	3,0
16.	Sołectwo Różyce Żmijowe	Różyce Żmijowe	48	1,0	96	2,0
		Kozikówka	48	1,0		
17.	Sołectwo Skórka	Skórka	88	1,8	88	1,8
18.	Sołectwo Śliwniki	Śliwniki	175	3,6	227	4,6
		Żelgoszcz	52	1,1		
19.	Sołectwo Śniatowa	Śniatowa	113	2,3	161	3,3
		Stary Chrzęstów	48	1,0		
20.	Sołectwo Tkaczewska Góra	Tkaczewska Góra	59	1,2	59	1,2
21.	Sołectwo Trojany	Trojany	68	1,4	68	1,4
22.	Sołectwo Wielka Wieś	Wielka Wieś	107	2,2	154	3,2
		Janów	47	1,0		
23.	Sołectwo Wytrzyszczki	Wytrzyszczki	74	1,5	161	3,3
		Piaskowice	40	0,8		
		Julianki	16	0,3		
		Florianki	31	0,6		
24.	Osiedle Leźnica Wielka	Leźnica Wielka - Osiedle	753	15,4	753	15,4
RAZEM		Gmina Parzęczew	4.888	100,0	4.888	100,0

Źródło: Dane na podstawie ewidencji ludności prowadzonej w Urzędzie Gminy w Parzęczewie.

Największą miejscowością w gminie jest Parzęczew, będący siedzibą władz gminy oraz większości lokalnych instytucji tj.: Oddziału Banku Spółdzielczego, Posterunku Policji, Komisariatu Autostradowego Policji, Urzędu Poczтового, Zakładu Gospodarki Komunalnej,

Ochotniczej Straży Pożarnej, Szkoły Podstawowej, Gimnazjum, Gminnego Ośrodka Zdrowia, Forum Inicjatyw Twórczych, Zarządu Gminnego Polskiego Komitetu Pomocy Społecznej, Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej, Fundacji Rozwoju Gmin „PRYM”, LKS-u Orzeł Parzęczew. Miejscowość Parzęczew wyróżnia się zabudową o charakterze miejskim z wyraźnym rynkiem i rozbudowaną siatką ulic.

Parzęczew stanowi również centrum układu komunikacyjnego gminy. Przez teren gminy przebiegają następujące trasy drogowe:

- Łódź – Zgierz – Ozorków – Parzęczew – Uniejów – Konin – Poznań,
- Łódź – Aleksandrów Łódzki – Parzęczew – Łęczyca – Kutno.

Strategiczną rolę odgrywa usytuowanie Parzęczewa w pobliżu autostrady A-2. Najbliższy zjazd z autostrady znajduje się w Wartkowicach i usytuowany jest w odległości 10 km od Parzęczewa. Na terenie gminy w przyszłości znajdować się będą dwa miejsca obsługi podróżnych II i III stopnia tzw. MOP-y II i III. Autostrada A – 2 przecina gminę z zachodu na wschód i dzieli na dwie części: północną i południową.

Powierzchnia gminy Parzęczew wynosi 103,9 km². Pod tym względem gmina plasuje się na piątym miejscu w powiecie zgierskim. Powierzchnia powiatu zgierskiego wynosi 854 km².

Liczba ludności gminy Parzęczew na koniec 2007 r. wynosiła 4.888 osób (szczegółowe informacje dotyczące liczby mieszkańców gminy z uwzględnieniem sieci osadniczej zawiera tabela nr 2). Warto zauważyć, że gmina Parzęczew wchodzi w skład najludniejszego powiatu województwa łódzkiego: 161.012 osób, co stanowi 6,28% ludności województwa łódzkiego.

Średnia gęstość zaludnienia gminy na koniec 2007 r. wynosząca 47 osób/km², nie odbiega od pozostałych gmin rolniczych powiatu zgierskiego.

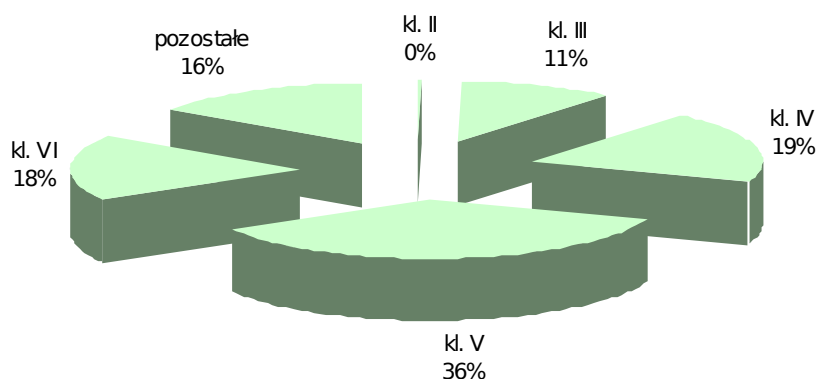
Według danych zebranych podczas Narodowego Spisu Powszechnego w 2002 roku na terenie gminy Parzęczew znajdowało się **1.866 gospodarstw domowych**, z czego 1.411 to gospodarstwa rodzinne, a 455 to gospodarstwa domowe nierodzinne. Przeciętna liczba osób w gospodarstwie domowym wynosi 3 osoby.

2.1.2. Środowisko przyrodnicze

Gmina Parzęczew położona jest na obszarze Nizin Środkowej Polski i obejmuje fragmenty dwóch makroregionów: Niziny Południowo - wielkopolskiej (Wysoczyzna Łaska) w części południowej i Niziny Środkowo - mazowieckiej (Równina Łowicko - Błońska) w części północnej. Dla kształtowania lokalnego klimatu ma też wpływ sąsiedztwo Wzniesień Łódzkich położonych na wschód od terenu gminy.

Rzeźba terenu jest stosunkowo urozmaicona. **Ukształtowanie terenu** nastąpiło w epoce lodowcowej (plejstocenie). Najwyższe wzniesienia usytuowane są w południowej części gminy we wsiach: Tkaczewska Góra (wys. 168 m n.p.m.), Chociszew (165 m n.p.m.), Mikołajew, Orła i Bibianów (wys. do 160 m n.p.m.). Najniżej położone tereny znajdują się w dolinie rzeki Gnidy w północno - zachodniej części gminy.

Na terenie gminy występują głównie **gleby bielcowe oraz brunatne** zaliczane do IV, V i VI klasy bonitacyjnej i należą do najslabszych w powiecie zgierskim. Na terenie gminy nie występują gleby I klasy bonitacyjnej. Korzystne warunki glebowe wykształciły się w północnej części gminy, w terenach gdzie przeważają utwory gliniaste i ilaste. Gleby klasy II – IV zajmują około 30% powierzchni gminy, głównie w kompleksach pszennych i żytnim bardzo dobrym. Natomiast gleby słabe i bardzo słabe (powyżej klasy V) obejmują ok. 70% gruntów (rysunek nr 1).

Rysunek 1. Struktura gruntów wg klas bonitacyjnych

Źródło: Sprawozdanie Roczne GEOD-2 Wykaz gruntów.

Teren gminy Parzęczew nie jest szczególnie zasobny w kopaliny pospolite. Przeprowadzone dotychczas prace badawcze wykazały kilka rejonów **złóż kruszywa naturalnego**. W 1969r. udokumentowano w kategorii C₂ złoża piasków kwarcowych do produkcji cegły wapienno – piaskowej w Bibianowie.

Koncesję na wydobycie kopaliny posiadają podmioty zamieszczone w tabeli nr 3.

Tabela 3. Podmioty posiadające koncesje na wydobywanie kopaliny.

Lp.	Nazwa złoża - miejscowość	Nazwa podmiotu
1.	„PARZĘCZEW II” - Parzęczew	Andrzej Chojnacki
2.	„IGNACEW I” - Ignacew Rozlazły	„ALWIKOR” Aleksander Ostrowski
3.	„KOWALEWICE” - Kowalewice	Daniel Gawrysiak
4.	„IGNACEW” - Ignacew Folwarczny	Wiesław Fornalczyk
5.	„FLORENTYNÓW II” - Florentynów	Marzena Kurtasińska
6.	„PARZĘCZEW I” - Parzęczew	Marian Gawrysiak
7.	„BIBIANÓW II” - Bibianów	Józef Laszkiewicz
8.	„GOŁASZYNY” - Ignacew Folwarczny	Jan Pisera

Źródło: Dane własne Urzędu Gminy w Parzęczewie.

Obszar gminy znajduje się w strefie wpływu klimatów suboceanicznego i kontynentalnego. Wyraża się to m.in. złagodzeniem granic pomiędzy poszczególnymi porami roku. Średnia temperatura roku kształtuje się w granicach 8°C. Według danych Instytutu Meteorologii i Gospodarki Wodnej średnia suma opadów przypadająca na dobę w pierwszym półroczu 2008r. wynosiła na terenie gminy 1,28 mm. Najwyższe opady

występują w lipcu, najniższe w styczniu i lutym. Częstotliwość występowania opadów nawaalnych największa jest w okresie czerwiec – sierpień.

W granicach gminy znajdują się lasy należące do dużego kompleksu leśnego Grotnicko – Lućmierskiego oraz mniejsze zespoły: na pasie wydm w widłach Bzury i Lindy, wzdłuż zachodniej granicy gminy i małe zespoły śródpolne rozrzucone po terenie całej gminy w miejscach podmokłych lub na szczytach pagórków piaszczystych. Lasy i grunty leśne na terenie gminy Parzęczew zajmują powierzchnie 1.723,6 ha. **Lesistość gminy** kształtuje się na poziomie 16,4%, podczas gdy lesistość województwa wynosi 20,9%.

Szczegółowej ochronie podlegają:

- Dolina rzeki Bzury i dolina rzeki Gnidy jako korytarze wentylacyjno – klimatyczne oraz ciągi ekologiczne,
- Strefy najwyższej ochrony i wysokiej ochrony wód podziemnych,
- Dobre kompleksy glebowe w północnej części gminy,
- 11 drzew stanowiących pomniki przyrody: buk pospolity, dąb szypułkowy, jawor, 3 lipy drobnolistne, 5 dębów,
- Park wiejski o powierzchni 4,6 ha przy ul. Ozorkowskiej w Parzęczewie.

Gmina położona jest na wododziałach Wisły i Odry. Przez jej teren przepływają cztery rzeki: Gnida i Ziań (w zachodniej części gminy) stanowiące dopływ Neru, natomiast rz. Linda płynie we wschodniej części gminy do Bzury. Gnida, Linda i Ziań są rzekami toczącymi małe ilości wody i nie stwarzają zagrożenia powodziowego. Jedynie Bzura ze względu na nieuregulowane koryto w Mariampolu i Kowalewicach może powodować miejscowe podtopienia gruntów rolnych, w przypadku wystąpienia nadmiernych opadów atmosferycznych. Powierzchnia terenów zagrożonych zalaniem wynosi około 30 ha.

Tabela 4. Główne ciekі wodne gminy Parzęczew.

L.p.	Nazwa rzeki	długość w km	
		ogółem	w tym uregulowane
1.	Bzura	14,5	1,0
2.	Gnida	13,9	13,9
3.	Linda	4,5	0,5
4.	Ziań	4,0	4,0
5.	RAZEM	36,9	19,4

Źródło: Dane własne Urzędu Gminy w Parzęczewie.

Zasoby wód powierzchniowych należą do ubogich: retencjonowanych jest 203 tys. m³ wody w różnej wielkości zbiornikach. Największe zbiorniki w Leźnicy Wielkiej (14,5 ha), Chociszewie (1,68 ha) i Parzęczewie (1,58 ha) spełniają również funkcje rekreacyjne.

Zasoby wód podziemnych związane są z wodonośnymi piętrami górnej jury, górnej kredy i czwartorzędu. W okolicach wsi Janów i Śliwniki sięga fragment Głównego Zbiornika Wód Podziemnych nr 226 Krośniewice – Kutno. Południowa i wschodnia część gminy objęta jest zasięgiem zbiornika nr 401 Niecka Łódzka. Wody tego zbiornika charakteryzują się wysoką jakością i nadają się do użytku bez uzdatniania. Ujęcia podziemne mają swoje poziomy w najbardziej wodonośnych złożach: czwartorzędowym (eksploatowane w ujęciach w Chrzastowie Wielkim, Parzęczewie i Leźnicy Wielkiej – Osiedle) i górnym kredowym (w ujęciach Ignacew Folwarczny i Orła) i stanowią główne źródło wody w gminie.

Struktura niecki łódzkiej, cechy geologiczne i kierunki zasilania zbiorników wód podziemnych powodują, że obszar gminy jest **korzystnym obszarem generowania energii geotermalnej** na Niżu Polskim. Potencjalne zasoby energii cieplnej zawartej w wodach geotermalnych wynoszą 128.626 tys. tpu.⁵

⁵ „Charakterystyka geotermalna powiatów województwa łódzkiego” opracowana przez Uniwersytet Łódzki, Wydział Biologii i Nauk o Ziemi

Wody powierzchniowe są **zanieczyszczane** azotanami i fosforanami w wyniku spływów powierzchniowych (erozji) i odpływu systemami drenarskimi. Źródłem zanieczyszczeń jak wskazuje tabela 5 są źle przechowywane nawozy naturalne, a niekiedy nieuszczelnione szamba. Wody są również zanieczyszczone pozostałościami chemicznych środków ochrony roślin oraz innymi substancjami toksycznymi. Środki i substancje dostają się do wód zarówno w obrębie zagród wiejskich jak i z pól uprawnych. Zagrożenie w obrębie zagrody wynika z niewłaściwego ich przechowywania i przygotowywania do pracy (napełnianie, mycie), a w obrębie pól z wymywania do wód gruntowych lub znoszenia przy oprysku do wód powierzchniowych. Istotne zagrożenia zanieczyszczeniem wód gruntowych stanowią również produkowane w gospodarstwach pasze, szczególnie soczyste (kiszonki), przechowywane w niewłaściwy sposób produkty ropopochodne, odcieki płynne z budynków inwentarskich, brak systemów oczyszczania ścieków bytowych z gospodarstw. Przestrzeganie przez rolników zasad tzw. dobrej praktyki rolniczej, porad, zaleceń i obowiązków jest podstawową metodą ograniczania zanieczyszczeń środowiska.

Tabela 5. Główne źródła i rodzaje zanieczyszczeń wód pochodzące z rolnictwa.

Rodzaj zanieczyszczeń	Skutki dla środowiska	Źródła zanieczyszczeń
Składniki pokarmowe roślin: głównie azotany i fosforany	Pogorszenie jakości wody pitnej, nadmierny rozwój planktonu w wodach powierzchniowych, zakwity wód	Nawozy mineralne i naturalne stosowane w nadmiernych dawkach lub w niewłaściwy sposób
Substancje toksyczne: środki ochrony roślin, metale ciężkie	Skażenie wód, zagrożenie dla życia biologicznego w wodach, wyłączenie wód z rekreacji	Chemiczna ochrona roślin, stosowanie osadów ściekowych i kompostów przemysłowych
Drobne nieorganiczne i organiczne cząstki gleby tworzące zawiesinę	Zagrożenie dla życia biologicznego, wyłączenie z rekreacji, trudny przesył wody	Erozja wodna i wietrzna, stosowanie nawozów naturalnych i organicznych w niewłaściwy sposób

Źródło: Dane własne Urzędu Gminy w Parzęczewie.

W większych skupiskach ludności takich jak Parzęczew problemem jest emisja z palenisk indywidualnych opalanych paliwem stałym, ponieważ emitery te nie posiadają urządzeń ochrony powietrza. Fakt ten niestety przesądza o poziomie jakości powietrza na danym terenie zwłaszcza w sezonie grzewczym.

Na terenie gminy nie ma dróg przenoszących znaczący ruch tranzytowy. Drogi obsługujące ruch lokalny nie są czynnikiem zagrożenia zanieczyszczeniem powietrza.

2.1.3. Rys historyczny

Historia miejscowości gminnej sięga XI w. albowiem już w 1098r. Parzęczew należał do dóbr książęcych Bolesława Krzywoustego. Kolejne wzmianki pochodzą z XII wieku, znajdujemy je w kronikach Galla Anonima, który wspomina, że w księstwie Łęczyckim nad rzeką Gnidą znajduje się osada o słowiańskiej nazwie *Parzniczew*. Osadę tą jako *Parnyczew* wspomina również biskup krakowski Wincenty Kadłubek, przebywający w Łęczycy w czasie Zjazdu w roku 1180. Odtąd Parzęczew wchodzi w skład dóbr arcybiskupów gnieźnieńskich.

Osada rozwija się prędko przez kolejnych 150 lat, aż do najazdu krzyżackiego na Wielkopolskę w latach 1330 – 1331. W trakcie najazdu liczący ponad 1.000 mieszkańców Parzęczew został doszczętnie zniszczony. Osada została odbudowana dopiero 20 lat później, przy wsparciu arcybiskupa gnieźnieńskiego. Po rozbiciu Zakonu Krzyżackiego w 1410 roku rozpoczyna się rozkwit gospodarczy Parzęczewa.

Najważniejszym przywilejem, jaki otrzymał Parzęczew na przestrzeni dziejów, był przywilej wydany przez króla polskiego Władysława Jagiełło dnia 7 kwietnia 1421 roku. Przywilej ten nadano Wojciechowi Parzęczewskiemu łowczemu łęczyckiemu, mocą którego wieś Parzęczew została wyniesiona do rangi miasta.

W XVI w. właściciel wsi Piaskowice pod Parzęczewem Wojciech Piaskowski otrzymał od króla Zygmunta Augusta modrzewiowy kościół p.w. Św. Rocha, który po dzień dzisiejszy znajduje się na cmentarzu grzebalnym w Parzęczewie.

Od połowy XVII wieku zaczął się powolny upadek Parzęczewa, spowodowany zniszczeniami wojennymi. Po II rozbiórce Polski w 1793r. miasto podlega pod zabór pruski, od tego momentu notowany jest masowy napływ ludności niemieckiej. Po upadku powstania styczniowego w 1867r. z mocy Ukazu Cara Aleksandra II Parzęczew traci prawa miejskie.

W wyniku tego posunięcia maleje ranga osady, która staje się wówczas osadą rolniczą, zamieszkiwaną przez 1.274 mieszkańców. Siedziba Gminy zostaje przeniesiona do pobliskich Piaskowic. Mieszkańcy Parzęczewa masowo opuszczają osadę, szukając zatrudnienia w rozwijającym się łódzkim ośrodku przemysłowym.

W 1907 roku władze rosyjskie powiatu łęczyckiego wyraziły zgodę na otwarcie w Parzęczewie elementarnej szkoły.

Po wybuchu I wojny światowej teren gminy Parzęczew znajduje się pod panowaniem niemieckim. Wyzwolenie nastąpiło 11 listopada 1918r. Podczas wojny teren dzisiejszej gminy nie doznał większych zniszczeń.

Po roku 1918 następuje stopniowy rozwój Parzęczewa. Zadbano o rozwój oświaty, w szkole nauczało już trzech nauczycieli, a naukę pobierało 160 dzieci. W tym czasie powstaje również zmechanizowana ślusarnia. Niestety młodzież w dalszym ciągu migruje „za chlebem” do miasta Łodzi, a osada powoli starzeje się. Głównym źródłem utrzymania jej mieszkańców jest rolnictwo, hodowla trzody chlewnej, rzeźnictwo i murarstwo.

Dnia 4 września 1939r. Parzęczew zostaje zajęty przez wojska niemieckie. W okolicy toczy się najkrwawsza bitwa w kampanii wrześniowej: w dniach 9 - 20 września nad Bzurą toczy ciężkie boje Armia „Poznań” dowodzona przez gen. Tadeusza Kutrzebę.

Podczas okupacji hitlerowskiej Parzęczew zostaje wcielony do III Rzeszy. Rozpoczęły się masowe prześladowania ludności polskiej. W odwecie mieszkańcy organizują ruch oporu. Zaczynają również swoją działalność oddziały partyzanckie Armii Krajowej. Teren gminy zostaje wyzwolony 19 stycznia 1945 roku przez wojska radzieckie I Frontu Białoruskiego. Po wojnie przeniesiono siedzibę władz gminy z Piaskowic do Parzęczewa, co wpłynęło dodatnio na rozwój kultury i oświaty rolnej w całym regionie.

Najstarszym odnalezionym dokumentem królewskim, potwierdzającym bogatą historię gminy Parzęczew, jest przywilej króla Zygmunta I Starego z 1539 roku potwierdzający nadanie praw miejskich i przyznający kolejne przywileje miastu Parzęczew⁶. Innym dokumentem przechowywanym w Archiwum Głównym Akt Dawnych w Warszawie jest dokument Stanisława Augusta Poniatowskiego z 26 marca 1775r., w którym potwierdzone są wcześniejsze dokumenty, w tym dokument króla Władysława zezwalający na lokalizację miasta na terenie wsi Parzęczew⁷.

W czerwcu 2004r. w Parzęczewie dokonano sensacyjnego odkrycia archeologicznego, które zapewne dokona weryfikacji średniowiecznych dziejów osady. Podczas prac budowlanych znaleziono wyjątkowo cenny skarb: dzban z ponad tysiącem srebrnych monet z przełomu XI i XII wieku. Są to w większości srebrne denary krzyżowe pochodzące z różnych stron Europy: Węgier, Saksonii, Czech, a częściowo także z Polski oraz srebrne ozdoby tzw. paciory dęte. Lokalizacja tego i innych znalezisk w okolicach Parzęczewa wiąże się z dziejami łęczyckiej Kasztelarni, a jego bogactwo z rangą ziemi parzęczewskiej w piastowskiej Polsce.

2.1.4. Rys kulturowy

Parzęczew jest ważnym ośrodkiem krzewienia **kultury ludowej** w regionie. Mieszkańcy gminy mogli obejrzeć już kilka plenerowych widowisk obrzędowych, które zdobyły szerokie uznanie: *Święto chleba*, *Pierzawka*, *Kiszenie kapusty*, *Wesele Staropolskie* oparte na autentycznych tekstach, zwyczajach regionu łęczyckiego. Mieszkańcy gminy biorą udział w corocznych obchodach *Dni Parzęczewa* oraz *Dożynkach Gminnych*. Dziedzictwo kulturowe gminy przejawia się również w kultywowaniu tradycji religijnych m.in. spotkania opłatkowe, świecenie pokarmu. Ponadto na terenie gminy obchodzone są odpusty parafialne, święta wojskowe, majówki. Rodziny żołnierskie, zamieszkujące osiedle

⁶ Dokument ten znajduje się obecnie w Archiwum Państwowym w Łodzi w zbiorze dyplomów 1331-1939, sygn. 47

⁷ Zbiór dokumentów papierowych sygn. 4033.

wojskowe w Leźnicy Wielkiej pielęgnują tradycje wojskowe oraz indywidualne tradycje i zwyczaje ludności napływowej.

Coraz większą popularność wśród mieszkańców i przyjezdnych zyskują **tradycyjne produkty wiejskie**. Wytwarzanie i sprzedaż swojskich produktów to jeden ze sposobów ożywiania gospodarki wiejskiej. Przykładem wsi, która postawiła na taki sposób rozwoju swojej miejscowości jest wieś Śniatowa w gminie Parzęczew. W wyniku realizacji projektu „Między beznadzieją a sukcesem” realizowanego przez Fundację Rozwoju Gmin „PRYM” mieszkańcy wsi Śniatowa zajęli się produkcją sera. Odwiedzając tą miejscowość, spośród wszystkich atrakcji przygotowanych przez mieszkańców, można **posmakować własnoręcznie zrobionego twarogu**. Dzieci i młodzież mają okazję zobaczyć jak dawniej robiło się masło lub wyciskało ser, a następnie zdegustować wytworzone przetwory mleczne. W celu dalszego rozwoju wsi planowane jest wybudowanie pieca, z którego wypiekany zostanie tradycyjny chleb wiejski. Mieszkańcy wsi planują również utworzenie ścieżki edukacyjnej dla uczniów szkół, gdzie będzie można zobaczyć tradycyjne metody wytwarzania chleba.

Do końca 2008r. **działalnością kulturalną** na terenie gminy zajmował się Referat Kultury w Urzędzie Gminy w Parzęczewie. Przez wiele lat organizował imprezy kulturalne m.in.: *Dni Parzęczewa, Dożynki, Ogólnopolski Konkurs Poetycko - Literacki „Czarno na białym”*. W ostatnich latach szczególnym zainteresowaniem cieszyły się widowiska słowno - muzyczne: *„Ulica Wielkiej Kolędy”, „Czekałem na was, a wy do mnie przyszliście”* poświęcone Janowi Pawłowi II w drugą rocznicę śmierci; *„Wieczór pod Picadorem”* - widowisko z wykorzystaniem poezji twórców grupy Skamander oraz piosenek M. Fogga i H. Ordonówny. W ramach swojej działalności Referat Kultury prowadził również stałe zajęcia, m.in. naukę gry na instrumentach: gitarze, saksofonie, keyboardzie, akordeonie, zajęcia z papieroplastyki, zajęcia wokalne w różnych przedziałach wiekowych, zajęcia z grupą muzyczno - teatralną ITAKA. We współpracy z członkiniami Kół Gospodyń Wiejskich odbywały się regularne próby zespołów śpiewaczych: z Orłej, Kowalewic i Parzęczewa. Zarówno kapela ludowa „Parzęczewiaczy”, jak i zespoły śpiewacze brały udział w wielu przeglądach, festiwalach, konkursach o różnym zasięgu, często zdobywając czołowe miejsca i wyróżnienia. Działalność kulturalna gminy sprowadza się również do organizowania licznych imprez okolicznościowych m.in. *Dzień Kobiet, Dzień Seniora, Dzień Dziecka, Jubileusz 50-lecia KGW z Parzęczewa*. Dodatkowo w gminie odbyło się szereg koncertów, biesiad, zorganizowano wypoczynek letni i zimowy dla dzieci i młodzieży. W ramach współpracy zagranicznej odbyły się XXVII Międzynarodowe Warsztaty Folklorystyczne, w których udział wzięli: „JOVAN POPOWIC” z Serbii, „DANDARI” z Łotwy, Zespół Pieśni i Tańca „ANILANA”.

W celu szerszego upowszechniania kultury z dniem 1 stycznia 2009 roku została utworzona **gminna instytucja kultury „Forum Inicjatyw Twórczych” (FIT)** w Parzęczewie. Do podstawowych zadań instytucji kultury należy edukacja kulturalna i wychowanie przez sztukę, tworzenie warunków dla rozwoju amatorskiego ruchu artystycznego oraz zainteresowania wiedzą i sztuką, tworzenie warunków do rozwoju folkloru, a także rękodzieła ludowego i artystycznego, rozpoznawanie, pobudzanie i zaspokajanie potrzeb oraz zainteresowań kulturalnych mieszkańców gminy, stworzenie sprzyjających warunków rozwoju wszystkich dziedzin kultury i sztuki oraz zapewnienie powszechnego dostępu do niej, realizacja i prezentacja projektów artystycznych, tworzenie warunków i możliwości integracji twórców i środowisk kulturalnych, upowszechnienie wiedzy na temat polskiego doświadczenia historycznego, tradycji narodowej, historii kultury, wzmocnienia identyfikacji z miejscem pochodzenia i dziedzictwem kulturowym, edukacja patriotyczna, promocja aktywnej postawy obywatelskiej. Forum Inicjatyw Twórczych realizuje cele i zdania poprzez prowadzenie zajęć warsztatowych dla osób zainteresowanych poznaniem artystycznego procesu twórczego, organizowanie spektakli, koncertów, wystaw, projekcji, spotkań, przygotowanie i organizowanie cyklicznych festynów gminnych i innych imprez okolicznościowych, przygotowywanie i organizowanie przeglądów, festiwali, sympozjów, kursów z wykorzystaniem różnych form przekazu, prowadzenie działalności wydawniczej, związanej z celem instytucji, redagowanie i wydawanie gazety lokalnej, organizowanie wypoczynku letniego i zimowego dla dzieci i młodzieży, prowadzenie działań impresaryjnych.

2.2. Zagospodarowanie przestrzenne

Gmina Parzęczew posiada zatwierdzony przez Radę Gminy w marcu 2005 roku **Miejscowy Plan Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Parzęczew**.

Obecnie trwają prace na zmianą „Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy”, które powinny zakończyć się w 2009r. Proponowane zmiany polegać będą przede wszystkim na:

1. stworzeniu **dotychczasowych terenów inwestycyjnych** (usługowych, przemysłowych), które są planowane we wsi Chrzastów Wielki, południowa część Parzęczewa, Kowalewice, gdzie zostaną stworzone możliwości do realizacji przedsięwzięć w postaci elektrowni wiatrowych.
2. stworzenie **terenu rekreacyjno – usługowego** na bazie planowanego zbiornika „Tkaczewska Góra”, na który składać się będzie ok. 700 ha, z którego będzie można wyodrębnić strefy: przyrodniczo – krajobrazową, rekreacyjną, sportową, turystyczno – pobytową, rolniczą.

Ponadto zmiana „Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy” zapewni powiększenie terenów mieszkalnictwa indywidualnego i letniskowego na terenie całej gminy.

W ramach Miejscowego Planu Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Parzęczew najważniejsze elementy struktury przestrzennej związane z rozwojem gminy to:

- **Obszar przedsiębiorczości „Ozorków - Parzęczew”** - położony między drogą powiatową nr 24200 a autostradą A-2, w sąsiedztwie Ozorkowa i jego Podstrefy ŁSSE. Obszar posiada warunki do kształtowania strefy rozwoju i przedsiębiorczości poprzez lokalizację funkcji związanych bezpośrednio i pośrednio z obsługą autostrady;
- **Obszar rekreacyjny na bazie zbiornika „Tkaczewska Góra”** - przewidziany dla rozwoju funkcji rekreacyjnej w oparciu o istniejące i przyszłe walory krajobrazowe i przyrodnicze;
- **Dolesienia** - obejmujące znaczne tereny o słabych gruntach położone we wsiach: Śniatowa, Stary Chrzastów, Gołaszyny, Florentynów, Ignacew Podleśny, Ignacew Rozlazły, Mariampol, Tkaczewska Góra, Pustkowa Góra, Orła, Mrożewice; dolesienia zwiększą jeszcze bardziej atrakcyjność turystyczną i rekreacyjną terenu;
- **Obszar rozwoju urbanizacji w Parzęczewie** - obejmuje tereny w zachodniej części Parzęczewa, stanowiące rezerwę rozwojową dla funkcji mieszkaniowej z towarzyszącymi usługami.

Na chwilę obecną w strukturze przestrzenno – funkcjonalnej gminy wyróżniono cztery główne strefy zagospodarowania przestrzennego:

1. **strefa rolniczej przestrzeni produkcyjnej** o najlepszych warunkach glebowych wysokiej kulturze rolnej w gminie z ustaloną polityką modernizacji i restrukturyzacji;
2. **strefa systemu ekologicznego** w tym: lasy, tereny wskazane do zalesień oraz ciągi ekologiczne związane z występowaniem dolin rzecznych, cieków wodnych i projektowanego zbiornika z ustaloną polityką uwarunkowaną ekologicznie;
3. **strefa zurbanizowana** obejmująca tereny zabudowy wiejskiej (istniejącej i projektowanej) w tym: zabudowę mieszkaniową, usługową, działalności gospodarczej oraz obsługi technicznej i rolnictwa; do strefy tej należą również tereny zieleni urządzonej: parki, cmentarze, ogrody działkowe, tereny sportowe z ustaloną polityką podnoszenia standardu życia mieszkańców i tworzenia warunków do rozwoju;
4. **strefa rozwoju** obejmująca tereny związane ze zbiornikiem „Tkaczewska Góra”, obszarem przedsiębiorczości „Ozorków - Parzęczew” oraz tereny, na których planowana jest zmiana przeznaczenia dla potrzeb zabudowy mieszkaniowej (jednorodzinnej, zagrodowej, letniskowej, rezydencjonalnej) i działalności gospodarczej z polityką tworzenia warunków do rozwoju.

Dla poszczególnych stref ustalone zostały kierunki zagospodarowania przestrzennego.⁸

⁸ Więcej informacji w Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Parzęczew z 2001 roku.

2.2.1. Infrastruktura techniczna

Infrastruktura komunikacyjna

Ze względu na swoje położenie w centrum Polski dostępność komunikacyjna gminy Parzęczew w relacjach krajowych jest dość dobra. Przyczynia się do tego głównie bliskość **autostrady A-2**, która przecina gminę z zachodu na wschód. Przebiega przez Chrzęstów Wielki, na południe od Parzęczewa, przez Mamień i dalej na południe do Kowalewic. Pomimo, że na terenie nie ma zjazdu z autostrady, a najbliższe zjazdy w Emilii (gm. Zgierz) i Wartkowicach (gm. Wartkowice) są oddalone o kilkanaście kilometrów, to możliwości łatwego dojazdu zarówno z miejscowości położonych w kraju, jak i w Europie znacznie się poprawiły.

Na autostradzie A2 przebiegającej przez teren naszej gminy powstaną dwa **Miejsca Obsługi Podróżnych (MOP)** w Chrzęstowie Wielkim. Zaprojektowane MOP-y obejmują dwie kategorie: MOP II wyposażony w parkingi, toalety, stacje paliw i restauracje oraz MOP III wyposażony w parkingi, toalety, stacje paliw, restauracje i miejsca noclegowe. 23 października 2008r. Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad zakończyła postępowanie przetargowe na wybór firm, które zbudują MOP-y na odcinku autostrady A-2 Stryków - Konin. Najlepszą ofertę na zespół MOP-ów w Chrzęstowie Wielkim złożyła firma Lotos. Jednak zgodnie z warunkami przetargu w celu zwiększenia konkurencji zakazano obsługi więcej niż jednego zespołu MOP-ów na jednej autostradzie przez tę samą firmę, w związku z tym zespół MOP-ów w Chrzęstowie Wielkim będzie obsługiwała druga w kolejności spółka Orlen.

Istotne znaczenie dla dostępności gminy mają także trasy drogowe wiodące w kierunku Uniejowa (droga wojewódzka nr 469), Poddębic, Łęczycy, Ozorkowa, Aleksandrowa Łódzkiego (drogi powiatowe) oraz liczne drogi gminne. Do wspomnianych miejscowości można się dostać także dzięki **połączeniom autobusowym**: komunikacji gminnej (autobusami Zakładu Gospodarki Komunalnej w Parzęczewie w kierunku Ozorkowa), komunikacji prywatnej (busami w kierunku Łodzi przez Zgierz i Ozorków) oraz PKS-u (we wszystkich kierunkach). Istniejąca sieć dróg umożliwi dobrą obsługę mieszkańców gminy.

Centrum układu komunikacyjnego gminy stanowi miejscowość Parzęczew z siecią następujących **dróg publicznych**:

- droga wojewódzka nr 469: Wróblew – Uniejów – Turek – Konin
- droga powiatowa nr 5168E: Aleksandrów Łódzki – Nakielnica – Parzęczew (ul. Rocha - Mickiewicza – Łęczycka)
- droga powiatowa nr 5137E: Ozorków – Parzęczew (ul. Ozorkowska – Stodolniana) – Łązki (granica pow. zgierskiego)
- pozostałe drogi powiatowe nr 5167E, 3707E, 3705E, 5138E, 5139E, 5140E, 5145E, 5146E i 5147E.
- drogi gminne.

Na terenie powiatu zgierskiego na koniec 2007r. było 399,5 km dróg powiatowych i 343,3 km dróg gminnych o twardej nawierzchni. Ogólna długość dróg gminnych w gminie Parzęczew wynosi 104 km, z czego tylko 16,32 km ma nawierzchnię bitumiczną, a ich średnia gęstość to 100,09 km na 100 km². Problemem do rozwiązania jest zbyt mała ilość utwardzonych dróg na terenie gminy (gminnych i powiatowych). Zły stan dróg powiatowych, szczególnie dróg dojazdowych nr 5137E i nr 5168E wymaga pilnego remontu.

Tabela 6. Długość dróg na terenie gminy z podziałem na zarządy.

L.p.	Wyszczególnienie	Długość w km	Rodzaj nawierzchni	
			bitumiczne	szlakowe i gruntowe
1.	Drogi wojewódzkie	4,7	4,7	-
2.	Drogi powiatowe	58,6	45,0	13,6
3.	Drogi gminne	104,0	16,32	87,68
4.	RAZEM	167,3	66,02	101,28
5.	Struktura w %	100	39,46	60,54
6.	Udział % dróg gminnych	100	15,69	84,31

Źródło: Na podstawie informacji uzyskanych w Urzędzie Gminy w Parzęczewie.

W latach 2005 – 2006 gmina zrealizowała zadanie „Budowa systemu dróg w wiejskiej gminie Parzęczew” (m.in. wybudowano drogę Mariampol – Chociszew oraz drogę we wsi Sliwniki w ramach Programu ZPORR). Ponadto w gminie Parzęczew został opracowany „Plan budowy dróg w gminie Parzęczew na lata 2004 – 2009”.

Gospodarka wodno – ściekowa

Prawie centralnie przez obszar gminy przebiega dział wodny I rzędu: Wisła – Modra (Bzura – Ner) i ma to swoje odbicie w naturalnie ukształtowanym systemie dolin i rowów odwadniających. Zachodnia część obszaru gminy położona w zlewni rzeki Ner jest odwadniana głównie przez rzekę Gnidę, płynącą od źródeł w rejonie Ignacewa Podleśnego w kierunku północno - zachodnim. Jej funkcję uzupełnia rzeka Nida, system powierzchniowy rowów melioracyjnych i zbiorniki wodne, z których największe to zbiornik w Parzęczewie i zalew w Leźnicy Wielkiej, oba na rzece Gnidzie. Część wschodnią obszaru gminy odwadnia bezpośrednio rzeka Bzura i jej prawobrzeżny dopływ Linda.

Wody opadowe odprowadzane są przez spływ powierzchniowy. Kanalizacja deszczowa występuje fragmentarycznie i ma charakter wyłącznie indywidualny.

Obszar gminy w 98% zaopatrywany jest w wodę w systemie wiejskich wodociągów grupowych. Na koniec 2008 roku gmina posiadała 161,9 km sieci wodociągowej, 1.802 przyłącza do działek. Do wsi Bibianów, Konstantki i częściowo Kowalewice doprowadzona jest woda z wodociągu miasta Ozorkowa. Poza systemem wodociągów gminnych, w oparciu o własne studnie głębinowe zaopatrują się w wodę obiekty Jednostki Wojskowej w Leźnicy Wielkiej, w tym osiedle wojskowe, kompleks koszarowy i lotnisko wojskowe. Wodociągu nie mają tylko nieliczni mieszkańcy wsi Pustkowa Góra.

Infrastruktura wodociągowa w przeważającej większości jest „młoda”, jej wiek nie przekracza 25 lat, stan techniczny jest dobry. Jedynie w Parzęczewie istnieje jeszcze odcinek starszej sieci wodociągowej o długości 300 metrów w ul. Ogrodowej wykonanej z azbestocementu. W ostatnich latach zmodernizowano sieć wodociągową na ul. Rocha o długości 87,5 m i rozbudowano sieć w ul. Pogodnej o długości 231,5 m. Eksploatacją urządzeń i sieci wodociągów gminnych zajmuje się Zakład Gospodarki Komunalnej w Parzęczewie.

Funkcjonujące na terenie gminy systemy wodociągów wiejskich oparte są o ujęcia wód podziemnych wykonane w miejscowościach: Parzęczew, Chrzastów Wielki, Ignacew Folwarczny i Orła. Ujmowana woda zawiera ponadnormatywne ilości związków żelaza i manganu. Na stacjach wodociągowych w Parzęczewie, Ignacewie i Chrzastowie Wielkim prowadzone jest uzdatnianie wody. Wszystkie wodociągi pracują w układzie jednostopniowym oprócz wodociągu w Chrzastowie Wielkim (układ dwustopniowy).

Ujęcie wody i hydrofornia **W.1** w Parzęczewie (wybudowana w 1964r. i modernizowana w 1996r.) czerpie wodę z utworów czwartorzędowych z głębokości 42,5 m. Wydajność ujęcia wynikająca z pozwolenia wodno – prawnego wynosi 36,9m³/h i 885,5 m³/d. Sieć wodociągowa o długości 10,6 km doprowadza wodę do odbiorców w Parzęczewie. W 2008 roku wydobyto 41.975 m³.

Ujęcie wody i stacja uzdatniania wody **W.2** we wsi Chrzastów Wielki (wybudowana w 1983r., rozbudowana w roku 2005 w ramach realizacji projektu „Budowa stacji uzdatniania wody w Chrzastowie Wielkim w wiejskiej gminie Parzęczew” w ramach ZPORR), czerpie wodę z utworów czwartorzędowych, z głębokości 88,25m, 87,45m i 75,6m. Czynne są trzy studnie o wydajności odpowiednio: 90m³/h, 60m³/h i 60m³/h. Sieć wodociągowa o długości 89,9 km doprowadza wodę do wsi na terenie gminy Parzęczew (58,9 km wodociągu): Chrzastów Wielki, Różyce Żmijowe, Różyce, Wielka Wieś, Janów, Śliwniki, Trojany, Kozikówka, Opole, Mrożewice, Sulimy, Śniatowa, Leźnica Wielka i Żelgoszcz oraz do wsi (31km): Wróblew, Solca Wielka, Solca Mała, Tkaczew, Skromnica i Borszyn w gminie Ozorków. Ujęcie posiada 735 przyłączy, 2.529 osób zostało objętych nowym systemem uzdatniania wody (stan na 23.12.2005r.). Wydajność ujęcia, zgodnie z pozwoleniem wodno

– prawnym wynosi 3.480 m³/d, natomiast średni pobór wody kształtuje się obecnie na poziomie 499 m³/d. W 2008r. wydobyto 182.135 m³ (55% dla gminy Parzęczew, 45% dla gminy Ozorków).

Ujęcie wody i hydrofornia **W.3** we wsi Ignacew Folwarczny (wybudowana w 1993r.) czerpie wodę z utworów górnokredowych, z głębokości 70 m. Czynna jest jedna studnia głębinowa o wydajności 62 m³/h. Średnia wielkość wydobycia i produkcji wody w 2008 roku wynosiła 64.240 m³. Sieć wodociągowa o długości 44,1 km doprowadza wodę do wsi: Ignacew Folwarczny, Ignacew Parzęczewski, Ignacew Rozlazły, Chociszew, Mikołajew, Florentynów, Nowomłynny, Sokola Góra, Anastazew, Mariampol, Radzibórz, Gołaszyny, Skórka oraz Tkaczewska Góra.

Ujęcie wody i hydrofornia **W.4** we wsi Orła (wybudowana w 1998r.) czerpie wodę z utworów wodonośnych z głębokości 80 m za pośrednictwem studni o wydajności 69,3 m³/h. Wielkość wydobycia w 2008 roku wynosiła 27.740 m³. Zasięg wodociągu obejmuje wsie: Kowalewice, Orła, Duraj i część Pustkowej Góry. Długość sieci wodociągowej wynosi 13 km.

Maksymalna zdolność produkcyjna ujęć wodociągowych w gminie wynikająca z pozwoleń wodno – prawnych wynosi łącznie 261,5 m³/h i średnia 3.200 m³/d i nie jest wykorzystywana. Wielkość wydobycia wody w roku 2008 wynosiła 316.090 m³, tj. ok. 866 m³/d co stanowi niecałe 28% eksploatacyjnych ujęć wodnych. Wobec położenia w obszarze leja depresyjnego jest to sytuacja korzystna: istniejące rezerwy źródłowe zapewniają warunki dla rozwoju urbanizacji w gminie.

Gospodarka ściekowa na terenie gminy Parzęczew nie jest w pełni uporządkowana. Odprowadzanie ścieków sanitarnych realizowane jest w systemach gminnej kanalizacji zbiorczej, w systemach kanalizacji lokalnej i indywidualnie.

We wsi Parzęczew funkcjonuje zbiorcza kanalizacja sieciowa o długości 4,99 km⁹ (zaspokaja 80% obecnych potrzeb) i mechaniczno – biologiczno – chemiczna oczyszczalnia ścieków o przepustowości 130 m³/d. Oczyszczalnia uruchomiona została w 1994r. i przy obecnej długości sieci kanalizacyjnej pracuje z 30% rezerwą. W 2008r. oczyszczonych zostało 34.879 m³ ścieków, które następnie odprowadzane są do rzeki Gnidy.

Lokalna kanalizacja sieciowa i mechaniczno – biologiczna oczyszczalnia ścieków typu Miniblok obsługuje 2 bloki mieszkalne na osiedlu „Piaskowice” w Parzęczewie. Zrzut oczyszczonych ścieków do rzeki Gnidy odbywa się w ilości ok. 5 m³/d.

Mechaniczno – biologiczna oczyszczalnia ścieków typu „Bioclaire” w Chociszewie o przepustowości 15 m³/d obsługuje obecnie tylko budynek szkoły, lecz umożliwi także oczyszczenie ścieków od okolicznych mieszkańców. Ścieki po oczyszczeniu odprowadzane są do rzeki Bzury.

System kanalizacji zakładowej sprawnie funkcjonuje w Jednostce Wojskowej i na osiedlu mieszkaniowym w Leźnicy Wielkiej. Ścieki z kompleksu koszarowego i osiedla odprowadzane są na mechaniczno – biologiczną oczyszczalnię ścieków, a po oczyszczeniu do rzeki Gnidy. Oczyszczalnia o przepustowości 700 m³/d dysponuje 50% rezerwą. Ścieki z kompleksu lotniskowego odprowadzane są na mechaniczno – gruntową oczyszczalnię.

Mieszkańcy zabudowy zagrodowej i jednorodzinnej, a także istniejące na terenie gminy obiekty usługowe i produkcyjne najczęściej odprowadzają ścieki do zbiorników typu szambo. Zgromadzone ścieki są okresowo wywożone przez firmy prowadzące usługi asenizacyjne do punktu zlewnego ścieków na oczyszczalni w Parzęczewie lub są usuwane we własnym zakresie na pola albo w inne przypadkowe miejsca, stwarzając zagrożenie dla wód powierzchniowych i gleby. Jeszcze sporadycznie, ale funkcjonują już na terenie gminy przydomowe oczyszczalnie ścieków. Do końca 2008 roku wykonano 83 takich obiektów, w tym 69 szt. w ramach ZPORR. Konieczna jest kontynuacja budowy przydomowych oczyszczalni ścieków we wszystkich wyposażonych w sieć wodociągową wsiach o rozproszonej zabudowie. Docelowo zgodnie z „**Koncepcją programowo - przestrzenną odprowadzania i oczyszczania ścieków dla gminy Parzęczew**” ma zostać wykonanych 1.033 szt. przydomowych oczyszczalni ścieków. Drugi etap budowy oczyszczalni zagrodowych obejmie 197 szt. i zaplanowany został na lata 2009 - 2010.

⁹ Wg danych Urzędu Gminy w Ozorkowie na koniec 2003r.

Elektroenergetyka

Na terenie gminy nie funkcjonuje Główny Punkt Zasilania (GPZ) stacja 110/15kV. Zasilanie w energię elektryczną odbiorców na terenie gminy Parzęczew odbywa się poprzez sieć napowietrzno – kablową 15kV powiązaną z GPZ „Ozorków”, GPZ „Leszcze” (gm. Łęczyca) i GPZ „Aleksandrów”. Poprzez stacje transformatorowo – rozdzielcze 15/0, 4/0, 231kV i sieć niskiego napięcia energia elektryczna dostarczana jest bezpośrednio do odbiorców.

Sieć średniego napięcia wykonana jest z przewodów stalowo – aluminiowych AFL o przekrojach 25; 35; 50 mm². Na terenie gminy pracują stacje typu napowietrznego oraz stacje wewnętrzne parterowe i wieżowe. Stacje słupowe i wieżowe są zasilane promieniowo liniami napowietrznymi, a stacje parterowe są zasilane kablami w układzie pierścieniowym. Zakres znamionowych mocy transformatorów w istniejących stacjach wynosi od 20 do 400 kVA, co oznacza, że większość stacji słupowych posiada transformatory o stosunkowo małej mocy znamionowej.

Generalnie sieć 15 kV jest stosunkowo dobrze rozwinięta, a powiązanie ze źródłami zewnętrznymi umożliwia dużą pewność zasilania odbiorców. Eksploatowana sieć linii napowietrznych wymaga modernizacji przede wszystkim w zakresie wymiany istniejących przewodów na przewody o przekrojach 70 mm² celem zwiększenia przepustowości sieci i zmniejszenia strat sieciowych. Powyższe dotyczy przede wszystkim podstawowych linii 15 kV wiążących GPZ-y, a posiadających przekroje 35 i 50 mm². Modernizacja sieci niskiego napięcia wymagana jest przede wszystkim w zakresie skracania obwodów (wzrost stopnia nasycenia stacjami 15/0,4kV) oraz sukcesywnej wymiany linii napowietrznych na kablowe, bądź przewody izolowane. Przez teren gminy przebiega linia napowietrzna wysokiego napięcia 220kV relacji „ADAMÓW” – „JANÓW”.

Na terenie gminy znacząca liczba nowych odbiorców energii elektrycznej będzie dotyczyła istniejącej i projektowanej:

- zabudowy letniskowej we wsiach: Pustkowa Góra, Orła, Tkaczewska Góra, Gołaszyny,
- zabudowy mieszkaniowej, zagrodowej i jednorodzinnej na terenie gminy, a w znaczącym stopniu w części zachodniej Parzęczewa,
- strefy przedsiębiorczości we wsiach Bibianów, Florianki, Chrzastów Wielki, południowa część Parzęczewa, Kowalewice,
- zabudowy rezydencjonalnej we wsiach Ignacew Podleśny, Florentynów, Anastazew, Skórka,
- zabudowy rekreacyjnej w rejonie przewidywanego zbiornika wodnego „Tkaczewska Góra”,
- sfery usług turystyki w Leźnicy Wielkiej przy zalewie wodnym.

W celu rozwoju elektroenergetyki na terenie gminy wskazana byłaby przebudowa niektórych fragmentów istniejącej sieci nn. (zwłaszcza linii napowietrznych na kablowe) dla usunięcia kolizji z planowanym zagospodarowaniem terenu oraz dalsza kompleksowa modernizacja sieci SN i nn. poprzez sukcesywne wdrażanie nowoczesnych rozwiązań: przewodów izolowanych, słupów wsporczych o wzmocnionej wytrzymałości mechanicznej oraz automatyki w sterowaniu pracą w sieci w poszczególnych fragmentach ciągów liniowych. Taka modernizacja obniży znacznie awaryjność sieci 15 kV i lokalnych linii nn. Ponadto w celu zwiększenia przepustowości sieci wymagana będzie sukcesywna wymiana przewodów na przewody o przekroju 70 mm². W roku 2008 została wybudowana stacja transformatorowa na osiedlu domków jednorodzinnych przy ul. Zachodniej w Parzęczewie. Dla rozwoju elektroenergetyki niezbędne będzie wybudowanie stacji transformatorowej na planowanym osiedlu mieszkaniowym we wsi Skórka.

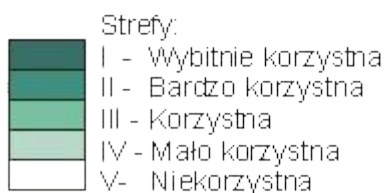
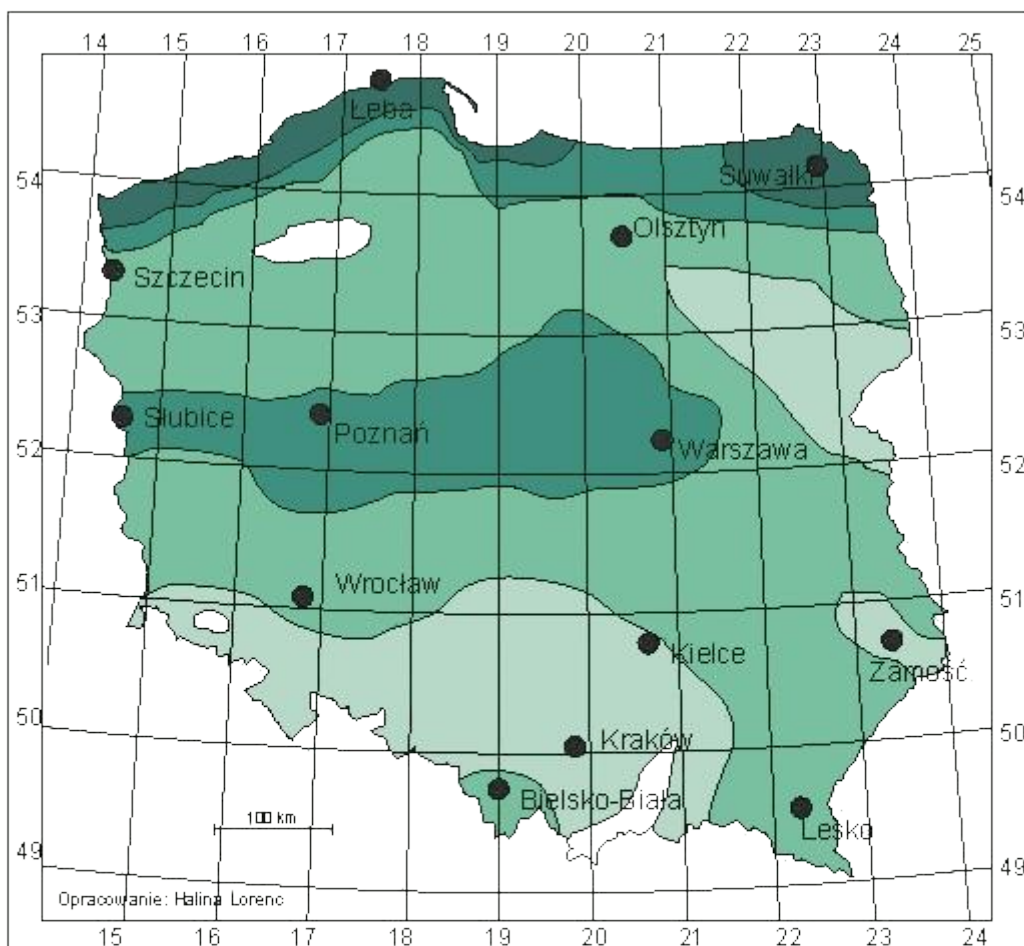
Planowana jest budowa **oświetlenia ulicznego** w miejscowościach: Chociszew, Pustkowa Góra i Piaskowice.

W 2009 r. opracowany zostanie projekt założeń do **planu zapotrzebowania w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe obszaru gminy Parzęczew**.

Gmina Parzęczew leży w rejonie o dobrych **warunkach wietrznych**. Ewentualna farma wiatrowa lub pojedyncze siłownie pozwoliłyby na zmniejszenie stopnia uzależnienia gminy od zewnętrznych źródeł energii. Mogłaby być ona awaryjnym źródłem energii, przynosząc jednocześnie zyski ze sprzedaży wyprodukowanej energii.

Farma wiatrowa to nie tylko redukcja zanieczyszczeń, ale także swoista atrakcja turystyczna – oczywiście tylko wtedy, gdy zostanie właściwie ulokowana. Strefa o korzystniejszych warunkach oznaczona jest na rysunku 2 ciemniejszym kolorem. Warunki wietrzne gminy wskazują na opłacalność inwestycji w wytwarzanie energii elektrycznej z energii wiatru i z pewnością jest to jeden z bardziej przydatnych kierunków rozwoju odnawialnych źródeł energii na terenie gminy.

Rysunek 2. Sfery energetyczne wiatru w Polsce

Ośrodek
Meteorologii

Aktualizacja mapy na podstawie okresu obserwacyjnego 1971-2000

Źródło: OŚRODEK METEOROLOGII Instytutu Meteorologii i Gospodarki Wodnej w Warszawie

Elektrownie wiatrowe pracują zazwyczaj przy wietrze wiejącym z prędkością od 5 do 25 m/s, przy czym prędkość od 15 do 20 m/s uznawana jest za optymalną. Zbyt małe prędkości uniemożliwiają wytwarzanie energii elektrycznej o wystarczającej mocy, zbyt duże zaś – przekraczające 30 m/s – mogą doprowadzić do mechanicznych uszkodzeń wiatraka. W profesjonalnych elektrowniach wiatrowych wykorzystuje się wirniki trójpłatkowe. Należy jednoznacznie podkreślić, że rozwój tego typu energetyki jest jednym z najbardziej korzystnych kierunków energorozwoju.

Ciepłownictwo

Zapotrzebowanie w ciepło na terenie gminy odbywa się poprzez lokalne źródła ciepła: kotłownie i indywidualne źródła ciepła wbudowane u poszczególnych odbiorców. Dotychczasowa modernizacja źródeł ciepła dotyczy zastosowania oleju opałowego jako paliwa grzewczego. Znaczącymi źródłami ciepła na terenie gminy są:

- kotłownia olejowa przy Szkole Podstawowej w Chociszewie o mocy 0,260 MW,
- kotłownia olejowa dla potrzeb osiedla mieszkaniowego w Leźnicy Wielkiej (19 bloków mieszkalnych i budynku użyteczności publicznej),
- kotłownia olejowa przy Szkole Podstawowej w Parzęczewie o mocy 1,36 MW (kotłownia wykorzystywana awaryjnie w przypadku remontów, konserwacji kotłowni na biomasę)
- nowoczesna kotłownia na biomasę przy Szkole Podstawowej w Parzęczewie powstała w ramach realizacji projektu pn. „Modernizacja istniejących źródeł ciepła oraz zmian nośnika energii z węgla na biomasę realizowana łącznie z działaniami mającymi na celu racjonalizację zużycia energii na terenie Parzęczewa” dofinansowanego z Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Łodzi.

Modernizacja systemu ciepłowniczego Parzęczewa oparta była o dwie istniejące kotłownie: olejową w Szkole Podstawowej i węglową w blokach Ozorkowskiej Spółdzielni Mieszkaniowej. Połączenie kotłowni nastąpiło poprzez wybudowanie ciepłociągu łączącego kotłownie olejową z rozdzielaczami w kotłowni węglowej. W wyniku podjętych działań powstała jedna kotłownia na biomasę o łącznej mocy grzewczej 750 KW.

Zmodernizowana kotłownia zasila następujące obiekty użyteczności publicznej: Szkołę Podstawową i Gimnazjum w Parzęczewie, blok nauczycielski, Gminny Ośrodek Zdrowia, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej i Urząd Pocztowy, dwa bloki Ozorkowskiej Spółdzielni Mieszkaniowej, Posterunek Policji oraz Urząd Gminy.

Kotłownia na biomasę spala paliwo suche: zrębki wierzby oraz odpady drzewne. Paliwo pochodzi m.in. z plantacji wierzby energetycznej, prowadzonych przez okolicznych rolników zrzeszonych w Grupę Producentów Wierzby Krzewiastej. W chwili obecnej grupa liczy 19 rolników z łączną powierzchnią upraw 20 ha. Docelowo pod potrzeby kotłowni wymagane jest ok. 100 ha plantacji wierzby. Jej przerobem na zrębki zajmuje się ZGK w Parzęczewie, w odległości około 100 m od kotłowni. Zapotrzebowanie na biomasę realizowane jest na bieżąco. Łącznie w okresie grzewczym spala się ok. 700 ton paliwa, z czego 1/3 produkowana jest przy użyciu własnego rębaka. Zakupiony rębak Bandit, model 95 rozdrabnia włókniste i ciągnące się materiały jak np. winorośle, wierzba energetyczna oraz silnie ulistnione gałęzie. Rośliny włókniste i ciągliwe mające tendencje do owijania w tym wypadku są skutecznie rozdrabniane. Posiadany rębak błyskawicznie rozdrabnia materiał do maksymalnej średnicy 23,5 cm. Maszyna posiada własny silnik wysokoprężny o mocy 51,3 KM.

Zaopatrzenie w gaz

Na terenie gminy sieć gazu przewodowego nie występuje. Ewentualne potrzeby gazu realizowane są z butli oraz ze zbiorników napełnianych gazem płynnym. 1.433 mieszkania na terenie gminy korzystają z gazu z butli.¹⁰ Dla potrzeb gazyfikacji gminy w 1992 r. opracowana została „Koncepcja programowa”, według której gmina miałaby być zasilana z istniejącego gazociągu wysokiego ciśnienia poprzez stację redukcyjno – pomiarową I-go stopnia zlokalizowaną na terenie miasta Ozorkowa oraz sieć rozdzielczą w mieście i gminie Ozorków.

Dla gminy Parzęczew przewiduje się w przyszłości budowę gazociągów po wybudowaniu odpowiedniej magistrali gazowej z kierunku miejscowości Ozorków lub Łęczycza.

¹⁰ Podstawowe Informacje ze Spisów Powszechnych w wiejskiej gminie Parzęczew w 2002r.

Gospodarka odpadami

W latach 1993 – 2003 na terenie gminy funkcjonowało gminne składowisko odpadów komunalnych zlokalizowane w Parzęczewie w odległości ok. 1 km od najbliższych zabudowań przy drodze powiatowej 5168E prowadzącej do Aleksandra Łódzkiego, a dalej do Łodzi. Składowisko zostało zrehabilitowane poprzez realizację projektu „**Poprawa życia mieszkańców gminy Parzęczew poprzez dokończenie rekultywacji składowiska odpadów**” w ramach Zintegrowanego Programu Operacyjnego Rozwoju Regionalnego współfinansowanego z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego. Proces rekultywacji został zrealizowany w 8 etapach, które obejmowały: podwyższenie rzędnej dna, ukształtowanie pasa obrzeża, uszczelnienie przykrycia składowiska, wykonanie warstwy drenażowej, rekultywację biologiczną, odwodnienie, zbiornik odparowujący, odgazowanie. Rekultywacja została zakończona w listopadzie 2005 roku. Wartość inwestycji wyniosła 448.652,54 zł z czego 85% stanowiła kwota dofinansowania, w tym 75% z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego i 10 % z budżetu państwa.

W związku z brakiem składowiska odpadów komunalnych na terenie gminy i w celu zmniejszenia ilości odpadów od kilku lat prowadzona jest **selektywna zbiórka odpadów** typu PET i szkło. Pojemniki do zbiórki odpadów umieszczone są na terenie gminy w kilku miejscowościach: Parzęczew, Chociszew, Orła, Śliwniki, Bibianów, Konstantki, Opole i Kowalewice.

Na 1.866 gospodarstw domowych na terenie gminy (wg NSP 2002) zorganizowaną zbiórką odpadów objętych jest 98% terenów wiejskich (nieobjęte zbiórką mogą być gospodarstwa domowe osób przebywających sezonowo) oraz 100 % terenów obejmujących gospodarstwa domowe w Leźnicy Wielkiej – Osiedle i blokach w Parzęczewie. Na terenach wiejskich zawarto 758 umów na odbiór odpadów komunalnych.

Tabela 7. Wykaz jednostek (zakładów) zajmujących się wywozem odpadów komunalnych i nieczystości ciekłych na terenie gminy w 2008r.

L.p.	Nazwa jednostki	Adres	Rodzaj wywożonych odpadów	
			Stałe	Ciekłe
1	ALBA ekoserwis Sp. z o.o.	ul. Sikorskiego 5 41-922 Radzionków	X	
2	Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej w Łęczycy	ul. Tumska 2 99-100 Łęczycza	X	X
3	Przedsiębiorstwo Handlowo – Usługowe JUKO Jerzy Szczukocki	ul. 1-go Maja 25 97-300 Piotrków Tryb.	X	
4	Przedsiębiorstwo Usługowe RS-II	ul. 3-go Maja 95-100 Zgierz	X	X
5	Wywóz nieczystości płynnych Mirosław Komorowski	ul. W. Witosa 39a 95-100 Zgierz		X
6	Odprowadzanie i Oczyszczanie Ścieków Krzysztof Rzepecki	ul. Zagajnikowa 26 95-035 Ozorków		X
7	Ozorkowskie Przedsiębiorstwo Komunalne Sp. z o.o.	ul. Żwirki 30 95-035 Ozorków	X	X
8	Zakład Robót Sanitarnych „sanatorBIS” w Rąbieniu Robert Głuchowski	Rąbień ul. Wiosenna 4 95-070 Aleksandrów Ł.		X
9	„WC SERWIS-ŁÓDŹ”	Al. Piłsudskiego 150/152 92-230 Łódź		X
10	San Bud-Kontener Magdalena Bańska	ul. Szybowa 2 41-800 Zabrze		X

Źródło: Na podstawie informacji uzyskanych w Urzędzie Gminy w Parzęczewie.

W celu dalszego uporządkowania gospodarki odpadami zostało opracowane Studium Wykonalności dla zadania **„Zintegrowany Program Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych na obszarze działania Fundacji „PRYM”.** Program ma za zadanie prowadzenie selekcji „u źródła” w każdym gospodarstwie, uzupełnienie systemu indywidualnego o prowadzenie selekcji „u źródła” w instytucjach i placówkach publicznych. Odpady opakowaniowe powinny być zbierane selektywnie z podziałem na: papier i tekturę, tworzywa sztuczne, metal, opakowania szklane (z podziałem na białe i kolorowe). Program zakłada również kompostowanie odpadów organicznych powstających w gospodarstwach indywidualnych oraz prowadzenie ciągłej akcji informacyjno – edukacyjnej. Wariantem optymalnym według Studium wykonalności jest wariant mieszany tzw. workowo – pojemnikowy. Studium przewiduje również pozyskanie odbiorcy selekcji, który będzie pobierał niewielką opłatę za obsługę Programu w zamian za możliwość dalszej odsprzedaży surowca.

W dniu 20 lipca 2006r. Gmina Parzęczew przystąpiła do **Związku Międzygminnego „Bzura”**. Wraz z 23 innymi gminami od października 2008 roku zadaniem Związku jest zaspokajanie potrzeb publicznych i interesów mieszkańców zrzeszonych gmin w zakresie rozwiązywania problemów związanych z gospodarowaniem odpadami komunalnymi, w szczególności:

1. utworzenie i prowadzenie kompleksowego regionalnego systemu gospodarki odpadami komunalnymi w celu realizacji własnych zadań gmin, który będzie obejmował działania w zakresie:
 - zapobiegania powstawaniu odpadów,
 - selektywnego zbierania i odbierania odpadów, w tym odpadów niebezpiecznych wydzielonych z odpadów komunalnych,
 - odzysku i unieszkodliwiania odpadów w procesach innych niż składowanie,
 - przygotowania, realizacji budowy, utrzymania i eksploatacji Zakładu Zagospodarowania Odpadów wspólnego dla uczestników Związku, zapewniającego co najmniej następujący zakres usług: odzysk, w tym recykling poszczególnych rodzajów odpadów komunalnych, kompostowanie, składowanie przetworzonych zmieszanych odpadów resztkowych,
2. rekultywacja wyeksploatowanych składowisk odpadów,
3. pozyskiwanie środków inwestycyjnych i innych w celu realizacji zadań funkcjonowania regionalnego systemu gospodarowania odpadami.

Stowarzyszenie Powiatów i Gmin Dorzecza Bzury, do którego przystąpiła gmina Parzęczew i którego Wiceprezesem jest Wójt Gminy Parzęczew złożyło do Urzędu Marszałkowskiego w Łodzi projekt pn. **„Kompleksowy system gospodarki odpadami komunalnymi i niebezpiecznymi dla obszaru Podregionu Północnego województwa łódzkiego wraz z budową zakładu zagospodarowania odpadów”**. W lipcu 2008r. miało miejsce podpisanie pre-umowy dotyczącej przygotowania indywidualnego projektu kluczowego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Łódzkiego na lata 2007-2013. Szacunkowa wartość projektu to 66 mln zł, w tym dofinansowanie z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego wynosi 49,5 mln zł. Pre-umowa daje gwarancję, że Stowarzyszenie otrzyma dofinansowanie, gdy w pełni zrealizuje postanowienia pre-umowy, czyli opracuje w określonym terminie wniosek o dofinansowanie projektu wraz z wymaganą dokumentacją. Termin złożenia wniosku aplikacyjnego określono na 15.05.2010r.

2.2.2. Struktura własności nieruchomości

W strukturze własności gruntów dominuje własność osób fizycznych z prawie 79% udziałem. Zaledwie 1,5% stanowi własność komunalna (gminy Parzęczew, gminy miejskiej Ozorków oraz powiatu zgierskiego). Gmina Parzęczew nie jest właścicielem zbyt wielu nieruchomości przeznaczonych do zbycia.

Tabela 8. Struktura własności gruntów na terenie gminy.

Rodzaj własności	powierzchnia	
	w ha	w %
Osoby fizyczne	8.197	78,9
Skarb Państwa	1.905	18,3
Własność komunalna	160	1,5
Kościoty i związki wyznaniowe	18	0,2
Inne	110	1,1
RAZEM	10.390	100

Źródło: Sprawozdanie Roczne GEOD-2 Wykaz gruntów

2.2.3. Stan obiektów dziedzictwa kulturowego

Na obszarze gminy znajdują się obiekty posiadające wartości dziedzictwa kulturowego objęte rejestrem zabytków, ewidencją zabytków, ewidencją archeologiczną oraz chronione układy rozplanowania i krajobrazu.¹¹

Najcenniejsze obiekty zabytkowe to:

- modrzewiowy kościół cmentarny p.w. Św. Rocha w Parzęczewie z I połowy XVII wieku, nr rej. A188,
- kościół parafialny p.w. W.N.M.P. z 1804 roku w Parzęczewie, murowany, nr rej. A215,
- drewniany kościół parafialny p.w. Św. Jakuba Apostoła z pocz. XVIII wieku w Leźnicy Wielkiej, nr rej. A138,
- grodzisko – relikw średniowiecznej siedziby obronnej z początku XV wieku, nr rej. A321.

2.2.4. Uwarunkowania ochrony środowiska

Wybudowana autostrada A-2 o przebiegu wschód - zachód podzieliła teren gminy na dwie części, które już wcześniej wskazywały wyraźne zróżnicowanie pod względem zasobów środowiska naturalnego:

• **część południowa** położona w obrębie Wysoczyzny Łaskiej, o wyrazistej rzeźbie terenu, znacznym zalesieniu (ok. 30%), z atrakcyjnym krajobrazowo przełomem rzeki Bzury, na ogół o słabych glebach (kl. V - VI), w niewielkim stopniu zmeliorowanych i ekstensywnej gospodarce rolnej; obszar ten położony w obrębie lasów Grotnickich może stanowić naturalne poszerzenie obszarów przeznaczonych pod zagospodarowanie rekreacyjne i letniskowe w oparciu o istniejące walory krajobrazowe; walory te można znacząco podnieść budując zbiornik wodny „Tkaczewska Góra” na rzece Bzurze¹² oraz wprowadzając dolesienia terenu na obszarach o najsłabszych glebach, zwłaszcza na terenach wododziałowych, które będą pełniły funkcję strategiczną w ochronie układów hydrologicznych;

• **część północna** gminy o glebach klas na ogół IV i III, lokalnie V i VI w znacznym stopniu zmeliorowanych, o niewielkiej lesistości (ok. 5%) i znacznie mniej wyrazistym uformowaniu terenu położonego w obrębie Równiny Łowicko – Błońskiej; w odniesieniu do tego wyraźnego po wybudowaniu autostrady podziału terenu gminy podejmuje się decyzję strategiczną polegającą na pozostawieniu tej części gminy głównie w użytkowaniu

¹¹ Więcej informacji w Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Parzęczew.

¹² Budowa zbiornika „Tkaczewska Góra” została ujęta w Wojewódzkim Programie Małej Retencji dla województwa łódzkiego na trzecim miejscu w kolejności realizacji zadań priorytetowych do 2013 roku.

rolniczym; stanowi o tym lepsza jakość gleb, wysoki stopień zmeliorowania i rolnicza tradycja terenu; obszar wolny od znaczących skażeń wody i powietrza może się stać bazą rozwoju rolnictwa, zarówno w kierunku produkcji wielkotowarowej, jak i ekologicznej.

Podstawowym celem polityki przestrzennej w zakresie ochrony środowiska naturalnego jest utrzymanie równowagi przyrodniczej oraz racjonalna gospodarka zasobami środowiska naturalnego. Należy podkreślić, iż teren gminy Parzęczew to obszar cenny przyrodniczo. Występujące tu lasy, rzeki i zbiorniki wodne oraz planowany zbiornik „Tkaczewska Góra” o pow. 160 ha mogą stanowić istotny czynnik wzrostu konkurencyjności regionu łódzkiego.

Pasma pagórków morenowych i kemowych od wschodu i południa oraz duże masywy leśne Grotnik i Lućmierza osłaniają teren gminy od zanieczyszczeń z terenu Łodzi i Zgierza. Zakłady przemysłowe najbliższej położonego miasta Ozorkowa posiadają emitory wyposażone w elektrofiltry.

Od 2001 roku gmina jest członkiem **Stowarzyszenia Powiatów i Gmin Dorzecza Bzury** z siedzibą w Łowiczu. **Program „Bzura”** jako subregionalny program ochrony środowiska w swoich założeniach obejmuje:

- kompleksowe porządkowanie gospodarki wodno-ściekowej w zlewni rzeki Bzury poprzez uporządkowanie gospodarki ściekowej (kanalizacje, oczyszczalnie ścieków),
- poprawę jakości wód służących do celów komunalnych,
- zwiększenie zasobów wód powierzchniowych - retencja wód,
- poprawa skuteczności ochrony przeciwpowodziowej,
- regionalne zagospodarowanie odpadów, w tym komunalnych,
- ograniczanie niskiej emisji oraz wykorzystanie odnawialnych źródeł energii (biomasy),
- zwiększenie lesistości regionu,
- formy aktywnej edukacji ekologicznej,
- ochronę przyrody i krajobrazu.

Parzęczew chce być postrzegany jako gmina ekologiczna i przyjazna środowisku. Dlatego przez 13 lat prowadzona była edukacja ekologiczna poprzez konkurs **"Czysta zagroda - piękniejsza wieś"**. Organizatorem konkursu była Rada Gminy przy współpracy z Wojewódzkim Funduszem Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Łodzi. Celem konkursu było racjonalne i estetyczne zagospodarowanie wiejskich zagród, nieruchomości i bloków mieszkalnych, w tym: upowszechnianie wiedzy z zakresu ekologii i ochrony środowiska oraz wdrażanie nowych rozwiązań technicznych wpływających na ochronę środowiska. W trzynastu edycjach konkursu komisja oceniła 563 uczestników: gospodarstw rolnych, nieruchomości i bloków mieszkalnych. Z roku na rok liczba uczestników się zwiększała. Laureaci konkursu otrzymywali: nagrody pieniężne oraz rzeczowe: przyzagrodowe oczyszczalnie ścieków, piły spalinowe, kosiarki, opryskiwacze itp. Konkurs zakończono w 2007 roku.

Gmina Parzęczew uczestniczyła w drugiej edycji wojewódzkiego konkursu **EKO - LIDER 2008** zorganizowanego przez Fundację Europa, którego celem była popularyzacja osiągnięć samorządów w dziedzinie ochrony środowiska naturalnego, motywowanie do podejmowania nowych wyzwań i zdobywania umiejętności w pozyskiwaniu funduszy z Unii Europejskiej oraz siła dobrego przykładu. Do konkursu zaproszonych zostało aż 176 gmin i miast z woj. łódzkiego, z czego tylko 19 zostało nominowanych do drugiego etapu konkursu. Jednym z etapów była filmowa prezentacja osiągnięć w dziedzinie ekologii. Prezentacja gminy Parzęczew odbyła się 24 września 2008r. na antenie TVP Łódź. W wyniku rozstrzygnięcia konkursu gmina zajęła 6 miejsce.

Ponadto Szkoła Podstawowa w Parzęczewie w roku szkolnym 2007/2008 przeprowadziła **szkolne konkursy ekologiczne**: fotograficzny, wiedzy ekologicznej, na najciekawszą zabawkę wykonaną z surowców wtórnych. Najmłodsze dzieci wzięły udział w konkursie piosenki ekologicznej podczas obchodów Dnia Dziecka 2008r. Szkoła Podstawowa w Chociszewie od szeregu lat uczestniczy w **ogólnopolskiej akcji „Bocian”**. Jest to

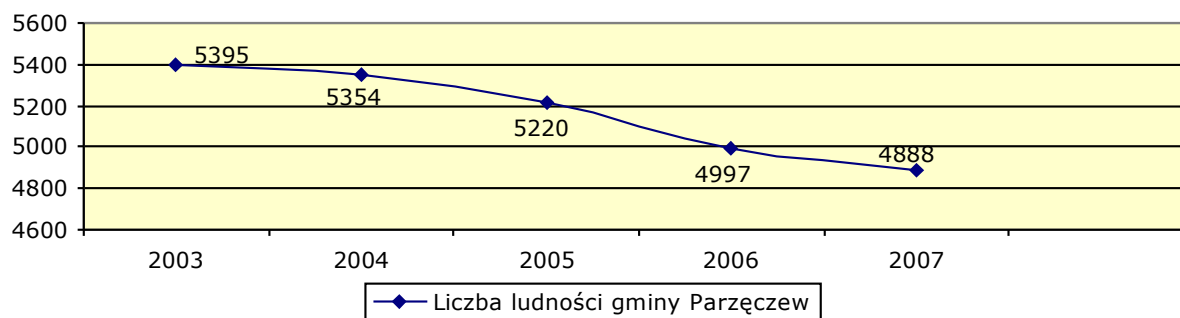
program edukacyjny koordynowany przez Polskie Towarzystwo Przyjaciół Przyrody (PTPP) „pro Natura”. W ramach akcji uczniowie liczyli bociany, sprawdzali populację bociana na terenie gminy Parzęczew. Uczniowie starają się dbać o siedliska bociana i przystąpili do **akcji „Bociania łąka”**. Rozdawali ulotki otrzymane od PTPP mające na celu rozpropagowanie wśród właścicieli łąk i pastwisk informacji o programie rolnośrodowiskowym 2007 – 2013. Projekt „Bociania łąka” ma na celu ochronę bocianich żerowisk. Gimnazjum w Parzęczewie bierze czynny udział w całorocznej akcji selektywnej zbiórki makulatury i puszek aluminiowych. Ponadto uczniowie tej szkoły brali udział w **Ogólnopolskiej Olimpiadzie Zdrowia, VII Powiatowym Konkursie Wiedzy Ekologicznej dla uczniów gimnazjów, VII Międzyszkolnym Forum Ekologicznym, szkolnej prezentacji form ochrony przyrody w Polsce – Parki Narodowe, prezentacjach ekosystemów oraz wpływu człowieka na ich strukturę i funkcjonowanie.**

2.3. Sfera społeczna

2.3.1. Sytuacja demograficzna i społeczna terenu

Na koniec 2003 roku gmina Parzęczew liczyła 5.395 osób, a na koniec 2007 roku liczyła 4.888 osób. Liczba osób zamieszkujących gminę Parzęczew uległa radykalnemu zmniejszeniu. Spadek liczby osób zamieszkujących gminę spowodowany jest przede wszystkim masową liczbą wyprowadzek (576 osób wymeldowanych) z miejscowości Leźnica Wielka – Osiedle (na koniec 1997r. miejscowość zamieszkiwało 1.329 osoby, a na koniec 2007 – tylko 753 osoby).

Rysunek 3. Ludność gminy Parzęczew w latach 2003 – 2007.

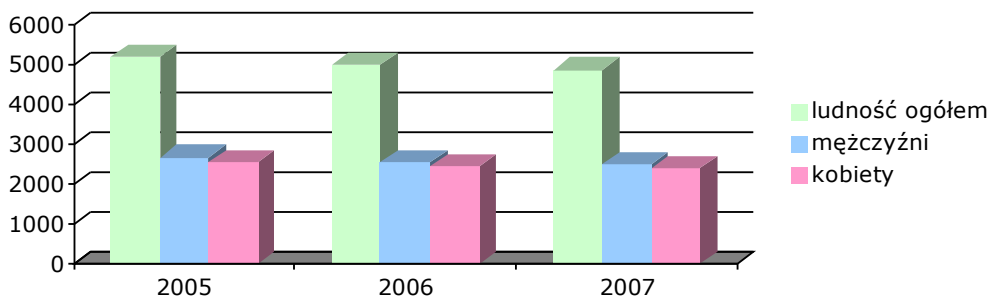
Źródło: Na podstawie ewidencji ludności prowadzonej w Urzędzie Gminy w Parzęczewie

Parzęczew jest jedną z nielicznych gmin województwa łódzkiego, w której jest więcej mężczyzn niż kobiet - liczba kobiet na 100 mężczyzn wynosi 96. Taki układ struktury płci jest charakterystyczny dla gmin wiejskich. W całym powiecie zgierskim udział kobiet w strukturze płci jest większy i średnio na 100 mężczyzn przypada 110 kobiet.¹³ Dla porównania w województwie łódzkim poziom współczynnika feminizacji stale rośnie. Liczba kobiet przypadająca na 100 mężczyzn wzrosła ze 108,6 w 1988 roku do 109,6 w roku 2002 (na terenach wiejskich ze 100,6 do 101,4 kobiet na 100 mężczyzn).¹⁴

Rysunek 4. Struktura ludności gminy Parzęczew wg płci.

¹³Dane na koniec 2007 r. zamieszczone na stronie internetowej GUS: www.stat.gov.pl, Bank Danych Regionalnych

¹⁴ W 2002r. łódzkie wyróżniało się największym poziomem współczynnika feminizacji wśród ogółu województw.

Źródło: Na podstawie ewidencji ludności prowadzonej w Urzędzie Gminy w Parzęczewie

Przyrost naturalny na przestrzeni pięciu lat tj. od roku 2003 do 2007 kształtował się w następujący sposób (patrz tabela nr 10). Wszystkie badane lata charakteryzowały się niewielkim, aczkolwiek ujemnym przyrostem naturalnym. W żadnym z badanych lat liczba urodzeń nie była większa od liczby zgonów. W 2006r. odnotowano największy ujemny przyrost naturalny, który wynosił 0,82. Liczba urodzeń w stosunku do liczby zgonów była mniejsza o 12 osób. Średnia liczba urodzeń i zgonów na przestrzeni badanych pięciu lat wynosiła 0,88 tj. liczba urodzeń w stosunku do liczby zgonów była niższa o 7 osób.

Tabela 9. Struktura ludności gminy Parzęczew według płci i wieku na 31.12.2007.

Wiek	ogółem	mężczyźni	kobiety	w odsetkach			na 100 mężczyzn przypada kobiet
				ogółem	mężczyźni	kobiety	
0 – 4 lata	259	133	126	5,3	5,3	5,3	95
5 – 9 lat	250	128	122	5,1	5,1	5,1	95
10 – 14 lat	310	176	134	6,3	7,0	5,6	76
15 – 19 lat	371	188	183	7,6	7,5	7,8	97
20 – 24 lata	385	200	185	7,9	8,0	7,7	93
25 – 29 lat	392	209	183	8,0	8,4	7,7	88
30 – 34 lata	404	206	198	8,3	8,2	8,3	96
35 – 39 lat	336	198	138	6,9	7,9	5,8	70
40 – 44 lata	324	153	171	6,6	6,1	7,2	112
45 – 49 lat	351	201	150	7,2	8,0	6,3	75
50 – 54 lata	376	204	172	7,7	8,2	7,2	84
55 – 59 lat	271	144	127	5,5	5,8	5,3	88
60 – 64 lata	210	98	112	4,3	3,9	4,7	114
65 – 69 lat	171	78	93	3,5	3,1	3,9	119
70 – 74 lata	170	71	99	3,5	2,8	4,1	139
75 – 79 lat	135	56	79	2,8	2,2	3,3	141
80 – 84 lata	105	37	68	2,1	1,5	2,8	184
85 lat i więcej	68	20	48	1,4	0,8	2,0	240
Razem	4.888	2.500	2.388	100,0	100,0	100,0	96

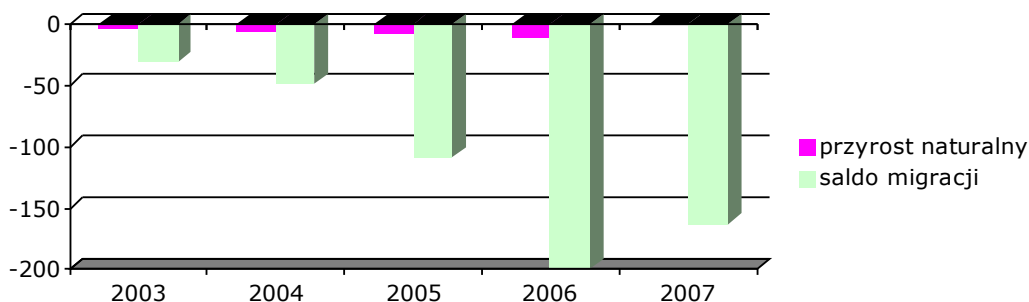
Źródło: Na podstawie ewidencji ludności prowadzonej w Urzędzie Gminy w Parzęczewie

Drugim czynnikiem mającym wpływ na liczbę mieszkańców gminy i jej zmiany ma ruch wędrowny ludności, czyli **migracje**. Na przestrzeni badanych pięciu lat zauważamy, że saldo migracji we wszystkich latach było ujemne i wynosiło na początku badanego okresu czyli w 2003r. 31 osób, a na koniec badanego okresu czyli w 2007r. aż 163 osoby. Przez wszystkie badane lata napływ ludności kształtował się średnio na poziomie 99 osób, natomiast odpływ na poziomie 209 osób. Najbardziej ujemne saldo odnotowano w roku 2006.

Tabela 10. Przyrost naturalny oraz ruch wędrownkowy w gminie Parzęczew.

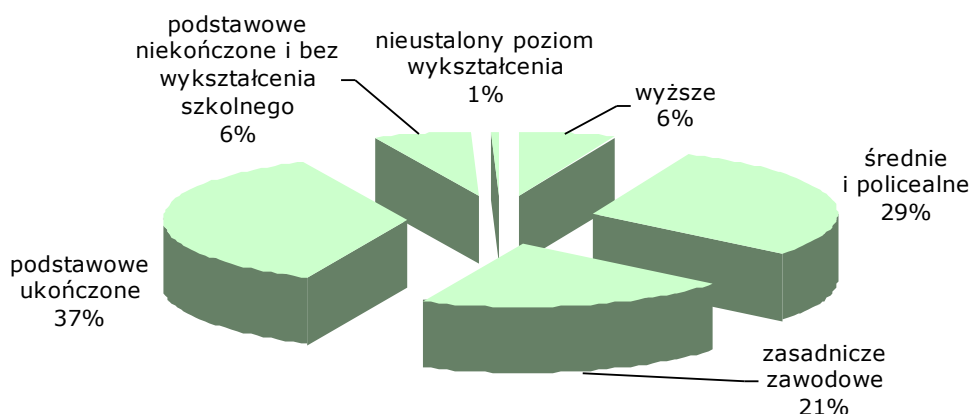
Wyszczególnienie	2003	2004	2005	2006	2007	średnio
Urodzenia	52	50	43	53	52	50
Zgony	56	57	52	65	53	57
Przyrost naturalny	- 0,93	- 0,88	- 0,83	- 0,82	- 0,98	- 0,88
Zameldowania	104	80	91	111	109	99
Wymeldowania	135	129	200	311	272	209
Saldo migracji	- 0,77	- 0,62	- 0,46	- 0,36	- 0,40	- 0,47

Źródło: Na podstawie ewidencji ludności prowadzonej w Urzędzie Gminy w Parzęczewie.

Rysunek 5. Przyrost naturalny i ruch wędrownkowy ludności Gminy Parzęczew

Źródło: Na podstawie ewidencji ludności prowadzonej w Urzędzie Gminy w Parzęczewie.

Analiza poziomu wykształcenia wskazuje, iż 6,4% mieszkańców gminy ma wyższe wykształcenie (przeciętna krajowa wynosi 9,9%). Obserwuje się zjawisko coraz większego udziału młodzieży kontynuującej naukę w szkołach średnich i wyższych (patrz rysunek nr 6). Większym odsetkiem osób z wykształceniem wyższym wyróżniają się mężczyźni (7,3% wobec 5,4% wśród kobiet). Sytuacja jest odwrotna w przypadku wykształcenia średniego i policealnego, gdzie jest nieznacznie większy odsetek kobiet (30,7%) w stosunku do mężczyzn (28,1%). Natomiast znacznie więcej mężczyzn ukończyło zasadnicze szkoły zawodowe – 24,7% wobec 17,1% kobiet.¹⁵

Rysunek 6. Ludność gminy w wieku 13 lat i więcej wg wykształcenia.

Źródło: Podstawowe Informacje ze Spisów Powszechnych w gminie Parzęczew w 2002r.

W wieku 20–29 lat najwięcej jest osób z wykształceniem wyższym (109 osób) oraz średnim i policealnym (458 osób). W wieku 19 lat i mniej najwięcej jest osób z wykształceniem podstawowym (27,8%).

¹⁵ Podstawowe Informacje ze Spisów Powszechnych w wiejskiej gminie Parzęczew w 2002r.

Tabela 11. Ludność w wieku 13 lat i więcej według poziomu wykształcenia i grup wieku.

Poziom wykształcenia	Ogółem		19 lat i mniej	20-29	30-39	40-49	50-59	60-64	65 lat i więcej
	%	osoby	Grupy wieku						
Wyższe	6,4	289	-	109	89	61	21	5	4
Średnie i policealne	29,3	1324	53	458	310	287	147	26	43
Zasadnicze zawodowe	21,0	948	37	243	284	247	93	22	22
Podstawowe ukończone	36,4	1641	456	85	85	215	237	154	409
Podstawowe nieukończone i bez wykształcenia szkolnego	6,3	283	49	3	1	4	16	10	200
Nieustalony poziom wykształcenia	0,6	28	3	8	7	7	2	1	-
Razem	100,0	4.513	598	906	776	821	516	218	678

Źródło: Podstawowe Informacje ze Spisów Powszechnych w wiejskiej gminie Parzęczew w 2002r.

Tabela 12. Wielkość populacji w gminie Parzęczew ze względu na ekonomiczne grupy wieku.

Wiek	ogółem	mężczyźni	kobiety
Przedprodukcyjny	1.086	581	505
Produkcyjny mężczyźni 18-64 lata	1.746	1.746	X
Produkcyjny kobiety 18-59 lat	1.419	X	1.419
Poprodukcyjny mężczyźni 65 lat i więcej	268	268	X
Poprodukcyjny kobiety 60 lat i więcej	506	X	506
Razem	5.025¹⁶	2.595	2.430

Źródło: Na podstawie danych Urzędu Statystycznego w Łodzi.

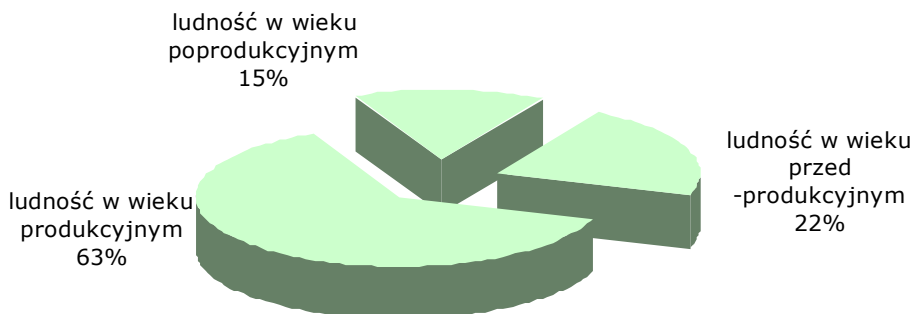
Największą ilość mieszkańców gminy Parzęczew stanowią **osoby w wieku produkcyjnym**. Gmina jest zamieszkiwana przez 1.746 mężczyzn w wieku 18-64 lata i 1.419 kobiet w wieku 18 - 59 lat. Osoby do 18 roku życia stanowią 21,6% wszystkich mieszkańców gminy. Gminę Parzęczew zamieszkuje 774 osoby w wieku poprodukcyjnym tj. 15,4% wszystkich mieszkańców gminy.

Zjawiskiem, na które należy zwrócić uwagę, jest malejąca liczba dzieci i młodzieży (osób w wieku przedprodukcyjnym). Taka struktura wieku w przyszłości może doprowadzić do starzenia się społeczeństwa, co potwierdza także niski przyrost naturalny w gminie.¹⁷ Jeżeli przeanalizujemy strukturę wieku pod względem płci to zauważymy, że kształtuje się ona bardzo podobnie wśród mieszkańców w wieku przedprodukcyjnym, następnie zwiększa się liczba mężczyzn w wieku produkcyjnym o 327 osób i zmniejsza się liczba mężczyzn w wieku poprodukcyjnym o 238 osób w stosunku do kobiet.

Rysunek 7. Ludność gminy wg ekonomicznych grup wieku.

¹⁶ Liczba ludności zameldowanych na pobyt stały i czasowy na terenie gminy Parzęczew na dzień 31.12.2007r.

¹⁷ Proces starzenia się społeczeństwa jest jednakże charakterystyczny dla województwa łódzkiego, jak i całego kraju, a w państwach wysoko rozwiniętych, które charakteryzują się ujemnym przyrostem naturalnym i długim okresem życia trwa już od kilkunastu lat.

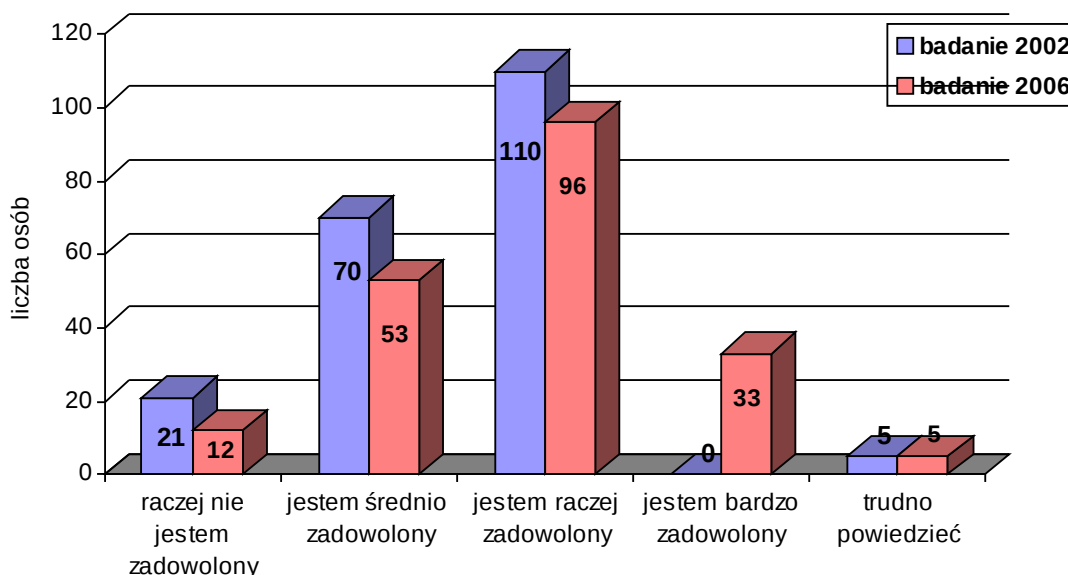

Źródło: Na podstawie danych Urzędu Statystycznego w Łodzi.

2.3.2. Warunki i jakość życia mieszkańców, w tym poziom bezpieczeństwa.

Na pytanie zadane jako pierwsze w kwestionariuszu ankietowym z 2006 roku *Czy, ogólnie rzecz biorąc, jest Pan/i zadowolony/a, czy też niezadowolony/a z tego, że mieszka Pan/i w gminie Parzęczew?* tylko 12 osób (6%) wśród wszystkich badanych respondentów było niezadowolonych z faktu mieszkania na terenie gminy Parzęczew. Generalnie zauważamy tendencje wzrostu zadowolenia mieszkańców gminy z miejsca zamieszkania, co potwierdza trzydziestu trzech respondentów (17%), którzy są bardzo zadowoleni z tego powodu, co w porównaniu z badaniami z 2002 r. (brak takich osób) należy ocenić pozytywnie.

Rysunek 8. Odpowiedź na pytanie ankietowe: *Czy, ogólnie rzecz biorąc, jest Pan/i zadowolony/a, czy też niezadowolony/a z tego, że mieszka Pan/i w gminie Parzęczew?*

Źródło: Na podstawie badań społecznych przeprowadzonych przez Urząd Gminy w Parzęczewie w 2002r. i 2006r.

Analizując jakość życia mieszkańców gminy należy wspomnieć również o ich warunkach bytowych. Z 1.668 mieszkań znajdujących na terenie gminy Parzęczew 1.186 wyposażonych jest w łazienkę (71%), 1.140 mieszkań posiada ciepłą wodę bieżącą (68%).¹⁸

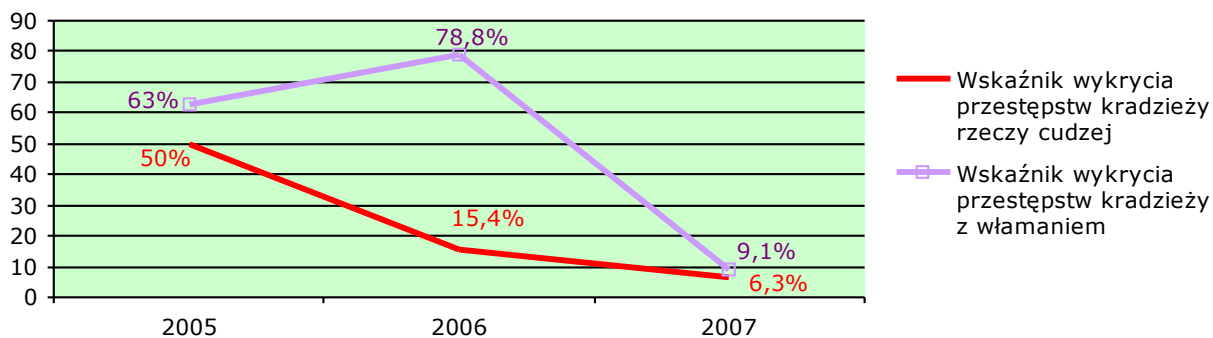
¹⁸ Podstawowe Informacje ze Spisów Powszechnych w wiejskiej gminie Parzęczew w 2002r.

O **bezpieczeństwo** na terenie Gminy dbają policjanci z Posterunku Policji w Parzęczewie. Posterunek Policji w Parzęczewie funkcjonuje od 15 października 2002 roku i jest jedyną tego rodzaju jednostką w powiecie zgierskim. Obecnie Posterunek Policji w Parzęczewie zatrudnia: kierownika posterunku, 1 dzielnicowego, 3 policjantów zespołu kryminalnego oraz 3 policjantów zespołu prewencji. Na koniec roku 2008 posterunek posiadał 1 wakat. Od czerwca 2006r. w budynku Posterunku Policji w Parzęczewie mieści się tymczasowo Komisariat Autostradowy Policji Komendy Wojewódzkiej Policji w Łodzi, który obsługuje teren autostrady A-2 w województwie łódzkim tj. odcinek od Strykowa do Dąbia. Komisariat Autostradowy Policji zatrudnia 25 funkcjonariuszy. Gminna jednostka policji zabezpiecza teren gminy praktycznie całą dobę, bez stałej służby dyżurnej, jednakże funkcjonariusze posiadają środki łączności umożliwiające kontakt z dyżurnym Komisariatem Policji w Ozorkowie oraz Komisariatem Autostradowym Policji, który przekazuje na bieżąco napływające zgłoszenia. Posterunek wyposażony jest w dwa oznakowane radiowozy: marki „Polonez – Caro Plus” i „Opel Astra 1”.

Statystyka prowadzona przez policjantów jest wymiernym wskaźnikiem dotyczącym stanu bezpieczeństwa na terenie gminy. W 2008r. wszczęto 80 postępowań, z czego wykrywalność przestępstw kryminalnych kształtuje się na poziomie 62,8%, o charakterze gospodarczym 100%, w dziale przestępstw drogowych, w tym nietrzeźwi kierujący pojazdami samochodowymi i rowerami 100%. Wskaźnik ogólnej wykrywalności wynosi 79,9%. Na dzień 3 grudnia 2008r. wszczęto 29 postępowań przeciwko nietrzeźwym kierowcom. Ogółem funkcjonariusze Posterunku Policji w Parzęczewie nałożyli 80 mandatów na łączną sumę 9.000 zł. Większość nałożonych mandatów pochodzi z video i foto rejestratorów.

W minionym roku na terenie gminy Parzęczew odbyło się wiele uroczystości i imprez plenerowych m.in.: „Dni Parzęczewa”, Dożynki Gminne, Ogólnopolski Wyścig Kolarski po Ziemi Parzęczewskiej, I sztafeta biegowa pięciu gmin, Półmaraton „Puchatek”, czy też coroczna akcja „Znicz”. W imprezy te zaangażowano znaczne jak na możliwości jednostki siły policyjne z pionu prewencji, co przyniosło wymierne efekty w postaci bezkonfliktowego ich przebiegu. Ponadto funkcjonariusze pionu prewencji, a w szczególności dzielnicowi realizują programy prewencji kryminalnej tj. „Działania prewencyjne Policji na wsi”. Policjanci uczestniczą także w realizacji takich działań jak: „Bezpieczne wakacje”, „Program zapobiegania przestępczości na terenach wiejskich” oraz „Program do zwalczania przestępczości narkotykowej”. Przez cały czas utrzymują kontakt z przedstawicielami samorządów lokalnych i organizacji społecznych w zakresie zapobiegania zjawiskom patologicznym w rejonach służbowych. Włączają się oni także w inicjowane przez inne podmioty działania na rzecz polepszenia stanu bezpieczeństwa w gminie i sami są inicjatorami takich działań.

Rysunek 9. Dynamika wykrywalności przestępstw kradzieży na terenie gminy.

Źródło: Informacja o stanie bezpieczeństwa na terenie Gminy Parzęczew za rok 2006 i 2007.

Tabela 13. Dane statystyczne w kategorii kradzieży rzeczy cudzej na terenie gminy

Postępowania wszczęte					Przestępstwa stwierdzone					Wykrywalność					
2005	2006	2007	%Wsk. Dynamiki 2005/2006 w	%Wsk. Dynamiki 2006/2007 w	2005	2006	2007	%Wsk. Dynamiki 2005/2006 w	%Wsk. Dynamiki 2006/2007 w	Przestępstwa wykryte			Wskaźnik wykrycia		
										2005	2006	2007	2005	2006	2007
31	17	15	54,8	88,2	36	13	16	36,1	123,1	18	2	1	50,0	15,4	6,3

Źródło: Informacja o stanie bezpieczeństwa na terenie Gminy Parzęczew za rok 2006 i 2007.

Analizując powyższe dane należy zauważyć znaczny spadek liczby wszczętych postępowań w roku 2006 w porównaniu z rokiem 2005, przy jednoczesnym spadku wskaźnika wykrycia. W kategorii kradzieży rzeczy cudzej należy zauważyć także, że odnotowano spadek ilości stwierdzonych przestępstw. W roku 2007 nie odnotowano znacznej różnicy w wielkości przestępstw wszczętych i postępowań stwierdzonych. Wskaźnik wykrycia spadł z 15,4% w 2006 do 6,3% w 2007r. Należy zauważyć jednak, że przy tak niskich liczbach bezwzględnych w latach 2006 - 2007 bardzo duże zmiany następują przy każdym odnotowanym czynie.

Tabela 14. Dane statystyczne w kategorii kradzieży z włamaniem na terenie gminy

Postępowania wszczęte					Przestępstwa stwierdzone					Wykrywalność					
2005	2006	2007	%Wsk. Dynamiki 2005/2006 w	%Wsk. Dynamiki 2006/2007 w	2005	2006	2007	%Wsk. Dynamiki 2005/2006 w	%Wsk. Dynamiki 2006/2007 w	Przestępstwa wykryte			Wskaźnik wykrycia		
										2005	2006	2007	2005	2006	2007
30	12	11	40,0	91,7	25	33	11	132,0	33,3	17	26	1	63,0	78,8	9,1

Źródło: Informacja o stanie bezpieczeństwa na terenie Gminy Parzęczew za rok 2006 i 2007.

W kategorii kradzieży z włamaniem widoczny jest duży spadek wszczętych postępowań oraz wzrost stwierdzonych czynów w roku 2006 w porównaniu z rokiem 2005. Wskaźnik wykrycia w tej kategorii przestępstw uległ diametralnej poprawie z 63% w 2005 roku do 78,8% w 2006 roku. W roku 2007 widoczny jest natomiast bardzo duży spadek stwierdzonych czynów, co pociąga za sobą spadek wskaźnika dynamiki. Ilość spraw wykrytych oraz wskaźnik wykrycia w tej kategorii przestępstw uległ znacznemu pogorszeniu w roku 2007 w porównaniu do roku poprzedniego.

Na terenie gminy Parzęczew istnieje pięć jednostek **Ochotniczej Straży Pożarnej**: cztery jednostki typu „S” (jednostka samochodowa) i jedna typu „M” (jednostka z motopompą). Jednostkami typu „S – 1” (posiadające jeden samochód pożarniczy) są: OSP Chociszew (27 członków), OSP Opole (30 członków), OSP Orła (17 członków). Jednostka OSP Parzęczew typu „S – 3” (58 członków) włączona do Krajowego Systemu Ratowniczo – Gaśniczego wyposażona jest w następujące samochody pożarnicze:

- Marki „Star” (średni) zakupiony w 2004r. (rok produkcji 2004),
- Marki „Ford” (lekki) zakupiony w 2005r. (rok produkcji 2005),

- Marki „Jelcz” (ciężki - rok produkcji 1977), Jednostką typu „M” jest OSP Śliwniki (21 członków). Prezesem Zarządu Oddziału Gminnego OSP w Parzęczewie jest Wójt Gminy Ryszard Nowakowski.

2.3.3. Oświata i edukacja

Gmina na koniec 2007r. liczyła 1.449 osób w wieku edukacyjnym. Największy odsetek stanowią osoby w wieku 19 - 24 lata oraz osoby uczące się w szkołach podstawowych. 15% osób z edukacyjnych grup wieku stanowią dzieci w wieku przedszkolnym.

Tabela 15. Wielkość populacji w gminie Parzęczew ze względu na edukacyjne grupy wieku na dzień 31.12.2007.

Wiek	ogółem	mężczyźni	kobiety
3-6 lat	217	107	110
7-12 lat	359	196	163
13-15 lat	199	113	86
16-18 lat	229	122	107
19 -24 lata	445	231	214
Razem	1.449 ¹⁹	769	680

Źródło: Na podstawie danych Urzędu Statystycznego w Łodzi.

Na dzień 31.12.2008r. gminę Parzęczew zamieszkiwało 932 dzieci i młodzieży w wieku od 0 do 16 roku życia, z czego 323 (35%) to dzieci w wieku od 0 do 5 lat nie objęte jeszcze obowiązkiem szkolnym.

Na terenie gminy działa jedno **przedszkole** w Leźnicy Wielkiej – Osiedle, do którego uczęszcza obecnie 48 dzieci. Organem prowadzącym przedszkole jest Jednostka Wojskowa w Leźnicy Wielkiej. Przedszkole jest integralną częścią Jednostki. Gmina nie dofinansowuje działalności tej placówki.

W marcu 2007 władze gminy zawarły porozumienie z Fundacją ELEMENTARZ z Katowic na utworzenie **2 Ośrodków Przedszkolnych Małego Dziecka w Parzęczewie**, do których uczęszczało 25 dzieci. Było to zaledwie 17% spośród 147 dzieci w wieku 3-5 lat z terenu gm. Parzęczew, które powinny uczestniczyć w edukacji przedszkolnej. Ośrodki do końca marca 2008r. utrzymywane były przez Fundację ELEMENTARZ w ramach realizowanego przez nią projektu „Wieś Przyjazna Dzieciom”. Ze względu na zakończenie działalności ośrodków władze gminy podjęły decyzję o powołaniu Punktu Przedszkolnego w Parzęczewie od początku kwietnia 2008. Aby podnieść poziom wychowania przedszkolnego w Punkcie Przedszkolnym w Parzęczewie od sierpnia 2008r. gmina realizuje projekt **„Punkt Przedszkolny w Parzęczewie miejscem przyjaznym wszechstronnemu rozwojowi dziecka”** w ramach Poddziałania 9.1.1. Zmniejszenie nierówności w stopniu upowszechnienia edukacji przedszkolnej Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki. Do końca lipca 2010 roku 25 dzieci z terenu gm. Parzęczew będzie uczestniczyć w zajęciach logopedycznych, psychologicznych, pedagogicznych, z języka angielskiego, z gimnastyki korekcyjnej, zajęciach ruchowych w plenerze, zajęciach programu JA I ŚWIAT PRZYRODY, programu POZNAJEMY NASZ JĘZYK OJCZYSTY, programu MATEMATYKA WOKÓŁ NAS, zajęciach muzycznych, warsztatach teatralnych, warsztatach z papieroplastyki, warsztatach na temat zdrowia i bezpieczeństwa, spotkaniach z książką. Edukacja przedszkolna w Punkcie Przedszkolnym jest bezpłatna, ponieważ 97% środków pochodzi z Europejskiego Funduszu Społecznego, 3% z budżetu gminy. Wartość projektu to 421.236 zł. Od września

¹⁹ Liczba ludności zameldowanych na pobyt stały i czasowy na terenie gminy Parzęczew na dzień 31.12.2007r.

2008 roku do Punktu Przedszkolnego w Parzęczewie uczęszcza 15 dzieci w wieku 3 – 4 lata i 10 dzieci w wieku 5 lat.

474 uczniów uczęszcza do szkół podstawowych i gimnazjum na terenie gminy oraz 43 dzieci uczęszcza do oddziałów przedszkolnych tzw. klas „0”. Strukturę uczniów i klas w gminnych szkołach przedstawia tabela 16.

Tabela 16. Wykaz szkół w roku szkolnym 2008/2009

L.p.	Miejscowość Nazwa szkoły	Stopień organizacji	Liczba uczniów	Liczba oddziałów
1	Parzęczew Szkoła Podstawowa	I – VI	234	12
2	Parzęczew Gimnazjum	I - III	183	7
3	Chociszew Szkoła Podstawowa	I - VI	57	5

Źródło: Dane Urzędu Gminy w Parzęczewie

Poniższa analiza przedstawia niedobór dzieci do utworzenia klas w poszczególnych rocznikach w Szkole Podstawowej w Chociszewie. W celu utworzenia klasy już rocznik 1999 został połączony z rocznikiem 1998, stąd pięcioletkowie musieli zostać przyłączeni do sześciolatków by mogła zostać utworzona klasa „0”. Ta sytuacja spowodowała, iż obecnie nie ma klasy III. Wskazaniem rozwiązaniem byłoby połączenie uczniów Szkoły Podstawowej w Chociszewie z uczniami Szkoły Podstawowej w Parzęczewie. Analiza poniższa pokazuje, iż to rozwiązanie dałoby pełny stan osobowy w klasach Szkoły Podstawowej w Parzęczewie. Do podobnych wniosków dochodzimy po analizie wydatków Szkoły Podstawowej w Chociszewie (tabela 18).

Tabela 17. Analiza ilości dzieci na terenie gminy Parzęczew w poszczególnych rocznikach od 1996 – 2007

Roczniki urodzeń	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Obwody szkół	Kl.VI	Kl.V	Kl.IV	Kl.III	Kl.II	Kl.I	Kl."0"	5-latki	4-latki	3-latki	2-latki	1-rok
Szkoła Podstawowa w Chociszewie ²⁰	7	11	11	0	16	12	16	18	13	14	14	12
Szkoła Podstawowa w Parzęczewie ²¹	46	40	34	37	46	31	29	38	41	31	47	47
Razem	53	51	45	37	62	43	45	56	54	45	61	59

Źródło: Na podstawie danych własnych Urzędu Gminy w Parzęczewie.

Wydatki związane z funkcjonowaniem Szkoły Podstawowej w Chociszewie w 2008 roku w porównaniu z rokiem 2005 wzrosły o prawie 120 tys. zł. Średni koszt utrzymania 1 dziecka w SP w Chociszewie w 2008 roku wynosił ponad 10 tys. zł, natomiast w Szkole Podstawowej i Gimnazjum w Parzęczewie kształtował się na poziomie ok. 3 - 4 tys. zł.

Tabela 18. Wydatki na funkcjonowanie Szkoły Podstawowej w Chociszewie w latach 2005- 2008

Rok	Liczba dzieci	Wydatki ogółem w zł	Średni koszt utrzymania 1 dziecka w zł
2008	71	754.396,71	10.625,31

²⁰ Do obwodu szkoły należą miejscowości: Bibianów, Chociszew, Duraj, Florianki, Julianki, Konstantki, Kowalewice, Mamień, Mikołajew, Nowa Jerozolima, Orła, Pustkowa Góra, Radzibórz, Tkaczewska Góra

²¹ Do obwodu szkoły należą 31 pozostałych miejscowości z terenu gminy Parzęczew

2007	68	680.858,56	10.012,63
2006	70	642.287,16	9.175,53
2005	87	634.632,57	7.294,63

Źródło: Na podstawie danych własnych Urzędu Gminy w Parzęczewie.

Każda ze szkół gminnych posiada bogate **zaplecze sportowe**.

W roku 2003 przy Gimnazjum w Parzęczewie została wybudowana hala sportowa o wymiarach 36 m x 18 m z areną o pow. 648 m² i widownią na 200 osób. Główne boisko sportowe umożliwia rozgrywkę piłki siatkowej, koszykówki, piłki ręcznej i nożnej. Zaplecze hali stanowią przebieralnia, natryski, toalety przystosowane dla osób niepełnosprawnych, przechowalnia sprzętu gimnastycznego i sportowego oraz gabinet kultury fizycznej (siłownia) i sala gimnastyki korekcyjnej. Od 20 listopada 2008r. przyjęto Zarządzeniem Wójta cennik opłat za korzystanie z hali sportowej przy Gimnazjum w Parzęczewie jako obiektu użyteczności publicznej.

Szkoła Podstawowa w Parzęczewie posiada salę gimnastyczną (wymiary: 12 m x 24 m) o powierzchni 288 m² na potrzeby wychowania fizycznego. Tej samej wielkości salę gimnastyczną posiada Szkoła Podstawowa w Chociszewie i podobnie jak Szkoła Podstawowa w Parzęczewie wykorzystuje ją na potrzeby uczniów szkoły.

Zauważalne jest coraz większe wykorzystanie komputera w procesie dydaktycznym i wychowawczym szkół. Wszystkie obiekty oświatowe **wyposażone są w komputery** i odpowiednie oprogramowanie wraz z podłączeniem do Internetu. Jedną z pracowni w Szkole Podstawowej w Chociszewie została wyposażona w sprzęt komputerowy dzięki projektowi pn. „Rozwój i upowszechnienie infrastruktury społeczeństwa informacyjnego w wiejskiej gminie Parzęczew” realizowanego w ramach Zintegrowanego Programu Operacyjnego Rozwoju Regionalnego. Pracownia ta jest jednocześnie Publicznym Punktem Dostępu do Internetu dla lokalnej społeczności. W czerwcu 2007r. w Gimnazjum powstała w ramach programu „**Pracownia komputerowa dla szkół**” dofinansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego sieć komputerowa na 12 stanowisk z dostępem do Internetu, w której prowadzone są multimedialne lekcje informatyki dla uczniów. Uczniowie chętnie uczestniczą w różnego rodzaju konkursach na granty w dziedzinie informatyki. Dobrym przykładem praktycznego zastosowania komputerów i Internetu przez uczniów i nauczycieli w pracy szkoły było w roku szkolnym 2005/2006 wykorzystanie informatyzacji do zadań realizowanych w ogólnopolskim programie „**Szkoła Marzeń**” dofinansowanym ze środków Unii Europejskiej.

W Gimnazjum w Parzęczewie i w Szkole Podstawowej w Chociszewie przeprowadzono kilkanaście działań, których głównym celem było zmniejszenie dysproporcji pomiędzy wiejską gminą, a okolicznymi miastami. Głównym celem projektu „**Szkoła moich marzeń drogą do sukcesu**” realizowanego przez Gimnazjum było wspieranie uczniów w wyborze ścieżki edukacyjnej i świadome kierowanie karierą zawodową z uwzględnieniem potrzeb lokalnego rynku pracy i obecnej sytuacji ekonomicznej kraju. Wartość projektu wyniosła 88 tys. , z czego 66 tys. z Europejskiego Funduszu Społecznego (EFS) oraz 22 tys. z budżetu państwa. W ramach projektu gimnazjaliści uczestniczyli w wycieczkach do zakładów pracy m.in. do: Miejskiej Krytej Pływalni „Wodnik”, Zakładu Ceramiki Tubądzin w Ozorkowie, Jednostki Wojskowej w Leźnicy Wielkiej. Uczniowie mieli okazję spotkać się z przedstawicielami różnych zawodów: dziennikarz, pielęgniarka, lekarz, leśniczy, kominiarz, radca prawny, pedagog szkolny, nauczyciel itp. Uczniowie mieli również okazję porozmawiać z doradcą zawodowym oraz uczestniczyć w zajęciach warsztatowych z Mobilnym Centrum Informacji Zawodowej w Łodzi. W ramach projektu młodzież nawiązała współpracę z Powiatowym Urzędem Pracy w Zgierzu oraz Gminnym Centrum Informacji w Parzęczewie. Wszystkie te działania pomogły gimnazjalistom w podjęciu decyzji co do wyboru szkoły średniej, co potwierdzają wyniki badań ankietowych, w których aż 78% uczniów uznało, że realizacja projektu pomogła w wyborze szkoły. Po ukończeniu gimnazjum młodzież chcąc dalej kształcić się wybiera przede wszystkim szkoły w Ozorkowie, Zgierzu, Poddębicach lub Łęczycy.

Z kolei zamierzeniem realizatorów projektu „**Szkoła Marzeń w Chociszewie drogą do sukcesu**” było przeprowadzenie dodatkowych zajęć z zakresu systemu pomocy psychologicznej - pedagogicznej, rozwijanie zainteresowań i pasji dzieci poprzez prowadzenie kół zainteresowań takich jak: koło polonistyczne, sportowe, plastyczne, informatyczne, językowe z angielskiego, ekologiczne, historyczne, dodatkowe zajęcia

wyrównawcze. Wartość projektu wyniosła 53,9 tys. , z czego 40,5 tys. z Europejskiego Funduszu Społecznego (EFS) oraz 13,4 tys. z budżetu państwa. Uczniowie Szkoły Podstawowej w Chociszewie brali udział w przygotowaniach m.in. Świąt Wielkiej Nocy, czy Bożego Narodzenia. Dzieci uczęszczające na zajęcia Koła Plastycznego przygotowywały ozdoby choinkowe, palmy wielkanocne. Pod okiem Koła Gospodyń Wiejskich z Chociszewa wychowankowie szkoły przygotowywały potrawy świąteczne. Realizacja projektu udowodniała jak istotne przy tego typu przedsięwzięciach są integracja i ścisła współpraca opiekunów i podopiecznych wszystkich kół zainteresowań działających w chociszewskiej szkole marzeń. W ramach projektu odbył się również festyn rodzinny, który miał na celu zintegrowanie środowiska lokalnego. Efektem końcowym dwóch projektów realizowanych w ramach Szkoły Marzeń było opracowanie Strategii Rozwoju Oświaty w gminie Parzęczew na lata 2006 – 2010.

Na terenie gminy usługi w zakresie **dowożenia dzieci** do wszystkich szkół świadczy

Zakład Gospodarki Komunalnej. Dowożenie odbywa się 3 autobusami oraz busem, poprzez 11 kursów dowozu i 17 kursów odwozu, długość trasy dowożenia: dowozy 220 km, odwozy 345 km; łącznie przebieg dzienny 565 km. Dowóz dzieci do Szkoły Podstawowej w Chociszewie z miejscowości: Tkaczewska Góra, Pustkowa Góra, Florianki, Julianki to łącznie około 30 km dziennie.

Stan techniczny szkół gminnych jest dobry. Okna są wymienione, budynki ocieplone z estetyczną elewacją. Otoczenie szkół jest przyjazne dla uczniów, teren szkół jest zazieleniony. W budynku szkoły w Parzęczewie znajduje się stołówka szkolna. Obsługuje ona trzy szkoły: Szkołę Podstawową i Gimnazjum w Parzęczewie oraz Szkołę Podstawową w Chociszewie. Posiłki do szkoły w Chociszewie dowożone są w specjalnych termosach samochodem dostawczym marki PEUGEOT PARTNER, który został zakupiony w tym celu ze środków własnych w 2005r. W stołówce gminnej w Parzęczewie w 2005r. przeprowadzono remont jadalni i kuchni oraz wyposażono jadalnię w nowe stoliki i krzesła. Obecnie żywionych jest łącznie 250 uczniów (stan na styczeń 2009r.). Budynek Szkoły Podstawowej w **im. J. Tuwima** w Parzęczewie jest przystosowany do potrzeb osób niepełnosprawnych.

W miesiącach sierpień – listopad 2008 roku została wybudowana **pochylnia i dojście do budynku szkoły** zapewniające osobom niepełnosprawnym dostęp do pomieszczeń w budynku. Zadanie zostało dofinansowane ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacyjnego Osób Niepełnosprawnych w wysokości 20.600,00 zł, co stanowi 73,75% wartości zadania. Udział środków własnych gminy wyniósł 7.330,96 zł, co stanowi 26,25% wartości zadania. Budowa pochylni przy budynku Szkoły Podstawowej im. J. Tuwima w Parzęczewie umożliwiła dzieciom niepełnosprawnym dostęp do Punktu Przedszkolnego w Parzęczewie oraz do pozostałych zlokalizowanych w tym budynku placówek oświatowych, tj. Szkoły Podstawowej im. J. Tuwima i Gimnazjum. Realizacja projektu umożliwiła uczniom niepełnosprawnym możliwość swobodnego poruszania się i komunikowania w placówkach oświatowych w Parzęczewie, tym samym prowadząc do wyrównania szans edukacyjnych. W wyniku realizacji projektu poprawiła się sytuacja życiowa osób niepełnosprawnych z terenu gminy Parzęczew, które dzięki wybudowanej pochylni mają możliwość włączenia się w różne formy działania, przez co nastąpi wzrost integracji społecznej. Poprzez likwidację barier architektonicznych rodzice mogą swobodnie uczestniczyć w apelach, przedstawieniach, wywiadówkach dzieci, co przyczyni się do ich aktywności w życiu szkolnym dziecka oraz w życiu społecznym.

W ramach programu **„Zero tolerancji dla przemocy w szkole”** realizowanego przez MEN w szkołach gminnych został wprowadzony w roku szkolnym 2007/2008 jednolity strój szkolny (w statutach szkół określono sytuacje, w których przebywanie ucznia na terenie szkoły wymaga noszenia stroju galowego).

2.3.4. Opieka zdrowotna

Na terenie gminy znajduje się Gminny Ośrodek Zdrowia w Parzęczewie wraz ze swoją filią na terenie osiedla w Leźnicy Wielkiej. Na koniec 2007r. GOZ miał 4.890 podopiecznych. Ośrodek zapewnia mieszkańcom **podstawową opiekę zdrowotną** w zakresie porad internistycznych, pediatrycznych, medycyny szkolnej i Punktu Pobrań materiału do badań laboratoryjnych. Badania te wykonywane są w Centrum Diagnostyki

Laboratoryjnej w Łodzi na podstawie odpowiedniej umowy. Ponadto GOZ świadczy także usługi w zakresie Ambulatoryjnej Opieki Specjalistycznej z zakresu ginekologii i fizykoterapii. Wszystkie te świadczenia finansowane są przez Narodowy Fundusz Zdrowia na podstawie zawartego kontraktu. Oprócz tego w Gminnym Ośrodku Zdrowia przyjmują specjaliści: ortopeda, okulista, dermatolog, neurolog, laryngolog i urolog, których usługi finansowane są przez GOZ. W ośrodku zdrowia jest także alergolog i gabinet USG, których koszty w całości pokrywane są z dotacji przyznanej przez Urząd Gminy. Od 1 lipca 2003r. poradnia stomatologiczna została wyłączona z działalności GOZ-u i powstał Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej „KONKRET” s.j. – Terenowa Przychodnia Stomatologiczna w Parzęczewie.

2.3.5. Określenie grup społecznych wymagających wsparcia

Na terenie gminy znajduje się 118 rodzin objętych pomocą społeczną, z czego największy odsetek rodzin to rodziny z jednym dzieckiem, aż 37 rodzin tego typu korzysta ze świadczeń pomocy społecznej. Wydolność tych rodzin w zaspokajaniu swoich potrzeb jest ograniczona i nie zawsze wynika z nieracjonalnego gospodarowania zasobami. Powodem tego jest głównie bezrobocie, długotrwała choroba, inwalidztwo.

Tabela 19. Odsetek osób zagrożonych ubóstwem w gminie na koniec 2007r.

Typ biologiczny gospodarstwa domowego	Odsetek osób w gospodarstwach domowych korzystających ze świadczeń pomocy społecznej	Liczba rodzin objętych pomocą społeczną
Małżeństwa/partnerzy z 1 dzieckiem	31,4	37
Małżeństwa/partnerzy z 2 dzieci	29,7	35
Małżeństwa/partnerzy z 3 dzieci	25,4	30
Małżeństwa/partnerzy z 4 dzieci i więcej	13,5	16
RAZEM	100,0	118

Źródło: Na podstawie informacji uzyskanych z GOPS w Parzęczewie.

W roku 2007 **Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Parzęczewie** udzielił wsparcia 602 osobom tworzącym 172 gospodarstwa domowe (ok. 12,3% ludności gminy). Liczba ta w porównaniu z rokiem 2003 (GOPS w Parzęczewie udzielił wsparcia 816 osobom tworzącym 212 gospodarstw domowych) uległa znacznemu zmniejszeniu. GOPS wypłacił zasiłki celowe 113 osobom na kwotę 84.918 zł oraz sfinansował 187 dzieciom obiady w szkołach na kwotę 59.325 zł. Ponadto gmina zapłaciła za pobyt w domu pomocy społecznej 2 osób z terenu gminy na łączną kwotę 32.005 zł.

Tabela 20. Formy pomocy udzielane dla podopiecznych przez GOPS w Parzęczewie w 2007r.

Formy pomocy	Lp.	Liczba osób, którym przyznano decyzją świadczenie	Liczba świadczeń	Kwota świadczeń W zł	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach
0		1	2	3	4	5
RAZEM	1	162	x	165.088	162	590
ZASIŁKI OKRESOWE - OGÓIEM	2	41	122	20.537	41	153
W tym przyznane z powodu: bezrobocia	3	39	36	20.067	39	145
Długotrwałej choroby	4	1	1	276	1	5
Niepełnosprawności	5	1	2	194	1	3
Posiłek	6	97	24.660	59.633	97	450
W tym dla dzieci	7	96	24.583	59.325	96	449
Sprawienie pogrzebu	8	1	1	1.670	1	1
Inne zasiłki celowe i w	9	112	x	83.248	112	362

naturze ogółem						
W tym zasiłki specjalne celowe	10	11	13	3.850	11	14
Poradnictwo specjalistyczne	11	x	x	x	7	38
Praca socjalna	12	x	x	x	72	204

Źródło: Na podstawie informacji uzyskanych z GOPS w Parzęczewie.

Tabela 21. Udzielone świadczenia – zadania zlecone gminom

Zasiłki stałe	Liczba osób, którym przyznano decyzją świadczenia	Liczba świadczeń	Kwota świadczeń w zł	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach
Zasiłki stałe ogółem	10	x	42.775	10	12
W tym przyznane dla osoby: Samotnie gospodarującej	9	92	38.819	9	9
Pozostającej w rodzinie	1	12	3.956	1	1

Źródło: Na podstawie informacji uzyskanych z GOPS w Parzęczewie.

W 2007 roku Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Parzęczewie otrzymał dofinansowanie na realizację obszaru A programu pn. „**UCZEŃ NA WSI - pomoc w zdobywaniu wykształcenia przez osoby niepełnosprawne zamieszkujące gminy wiejskie oraz gminy miejsko - wiejskie**” w wysokości 6.259,67 zł. Środki te zostały przeznaczone na: zakup przedmiotów umożliwiających naukę, uczestnictwo w zajęciach mających na celu podniesienie sprawności fizycznej, dostęp do Internetu.

Na mocy ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. (tj. Dz. U. z 2006 r. Nr 139, poz. 992 ze zm.) Wójt Gminy Parzęczew realizuje **zadania w zakresie świadczeń rodzinnych** jako zadanie zlecone z zakresu administracji rządowej. Na świadczenia rodzinne składa się: zasiłek rodzinny oraz dodatki do zasiłku rodzinnego; świadczenia opiekuńcze: zasiłek pielęgnacyjny i świadczenie pielęgnacyjne; jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka. Zasiłek rodzinny przysługuje osobom jeżeli dochód rodziny w przeliczeniu na osobę albo dochód osoby uczącej się nie przekracza kwoty 504 zł, a w przypadku gdy członkiem rodziny jest dziecko legitymujące się orzeczeniem o niepełnosprawności kwota ta nie może przekroczyć 583 zł. Świadczenia rodzinne wypłacane są miesięcznie. Od chwili wejścia w życie ustawy tj. od maja 2004 r. z tej formy wsparcia korzysta corocznie ok. 400 rodzin. Od września 2008r. zmniejszyła się liczba osób pobierających świadczenia rodzinne z powodu poprawy warunków finansowych. Obecnie ze świadczeń rodzinnych korzysta 361 osób, czyli o około 6% osób mniej niż wcześniej. W 2008r. kwota wypłaconych świadczeń rodzinnych wynosiła 1.160.180,00 zł.

Tabela 22. Świadczenia rodzinne w latach 2004 – 2007 wypłacone przez Urząd Gminy w Parzęczewie.

Rok	Liczba rodzin korzystających ze świadczeń	Kwota wypłaconych świadczeń
2004	360	446.586,00
2005	363	852.556,00
2006	407	1.161.909,00
2007	384	1.215.556,00

Źródło: Na podstawie danych Urzędu Gminy w Parzęczewie.

Ponadto na terenie gminy działa aktywnie **Zarząd Gminny Polskiego Komitetu Pomocy Społecznej w Parzęczewie**. Organizacja ta udziela pomocy rzeczowej i finansowej m.in. poprzez: rozdawanie żywności, odzieży i innych artykułów niezbędnych dla podopiecznych, spotkania opłatkowe i spotkania z Mikołajem dla przedszkolaków z Punktu Przedszkolnego w Parzęczewie, wycieczki jednodniowe, organizację Dnia Seniora, wyjazdy w teren do podopiecznych. Zarząd bierze również czynnie udział w festynach z okazji Dnia Dziecka. W roku 2007 Zarząd Gminny objął opieką 1.588 osoby i udzielił pomocy na ogólną kwotę 94,2 tys. zł (darowizny rzeczowe od sponsorów oraz środki finansowe z budżetu gminy i Zarządu Okręgowego P.K.P.S. w Łodzi).

Ponadto gmina Parzęczew posiada opracowaną **Strategię Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2005 – 2009**.

Niski poziom wykształcenia ludności rolniczej jest podstawową barierą restrukturyzacji gospodarczej wsi i rozwoju w działalności poza rolnictwem i skazuje mieszkańców gminy na egzystencje w bardzo złych warunkach ekonomicznych. W gminie brakuje oferty szkoleniowej dla dorosłych w zakresie podnoszenia kwalifikacji bądź przekwalifikowania. Bariery w podwyższeniu wykształcenia mieszkańców jest też niski poziom dochodów rodzin, co skutkuje brakiem środków finansowych przeznaczonych na edukację młodzieży.

W 2008 roku teren gminy zamieszkiwało 68 **osób niepełnosprawnych**, z czego 17 osób to osoby powyżej 75 roku życia, 39 osób to dzieci i młodzież, zaś 12 osób to osoby w wieku produkcyjnym. Najliczniejszą grupę osób niepełnosprawnych stanowią osoby posiadające wykształcenie podstawowe ukończone lub nieukończone. Na trzecim miejscu kwalifikują się osoby z wykształceniem średnim. Wykształcenie wyższe posiadają jedynie pojedyncze osoby²².

GOPS pomaga tym osobom w formie finansowej – zasiłki oraz w załatwianiu wielu spraw związanych z zaopatrzeniem w sprzęt ortopedyczny, turnusy rehabilitacyjne itp. Dla osób niepełnosprawnych Zarząd Gminny P.K.P.S organizuje spotkania opłatkowe oraz paczki rozdawane z okazji Świąt Wielkanocnych i Bożego Narodzenia. W 2007r. zorganizowano dla nich jednodniową wycieczkę do Lichenia.

W celu poprawy sytuacji życiowej ludzi niepełnosprawnych, uznaje się integrację społeczną tej grupy osób, czyli włączenie w normalne życie codzienne przez różne formy kształcenia i przygotowanie do pracy zawodowej. Ważny jest tu również udział w życiu społecznym.

Grupą społeczną wymagającą wsparcia są również **osoby bezrobotne**. Na koniec 2007r. 322 osoby pozostawały bez pracy (6,6% wszystkich mieszkańców), z czego prawie 56% bezrobotnych to kobiety. Bezrobocie wśród kobiet przewyższa wskaźnik dla powiatu zgierskiego, gdzie niecałe 50% osób bezrobotnych stanowią kobiety.

Tabela 23. Bezrobocie w województwie łódzkim, powiecie zgierskim i na terenie gminy Parzęczew.

Bezrobocie	2005		2006		2007	
	ogółem	kobiety w %	ogółem	kobiety w %	ogółem	kobiety w %
województwo łódzkie	198.429	50,3	160.698	52,6	123.148	53,2
powiat zgierski	15.488	50,0	12.725	50,0	9.574	49,6
gmina Parzęczew	484	53,3	409	51,6	322	55,6

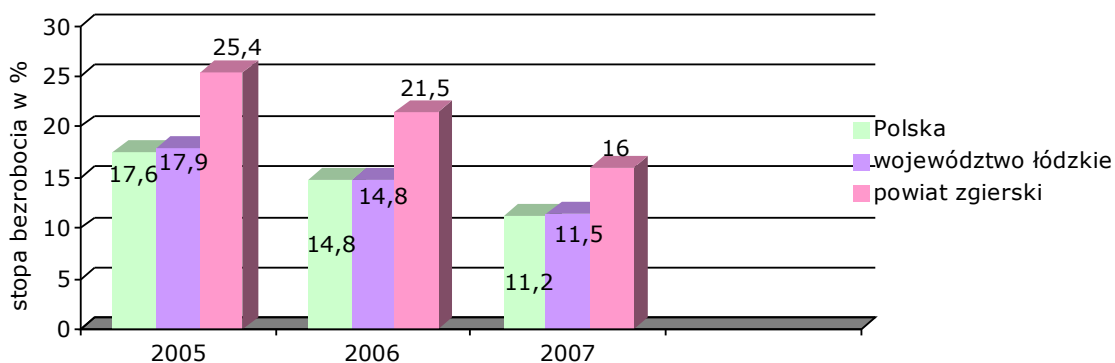
Źródło: Na podstawie informacji uzyskanych z WUP w Łodzi.

Stopa bezrobocia w powiecie zgierskim w latach 2005 – 2007 z roku na rok systematycznie maleje. W ciągu dwóch lat stopa bezrobocia spadła z 25,4% w 2005r. do 16% w 2007r. Stopa bezrobocia w województwie łódzkim w roku 2007 w stosunku do roku 2006 zmniejszyła się o 3,3%, zaś w roku 2006 w stosunku do roku 2005 zmniejszyła się o

²² Podstawowe Informacje ze Spisów Powszechnych 2002 w gminie Parzęczew.

3,1%. Stopa bezrobocia w kraju w roku 2007 w stosunku do roku 2006 zmniejszyła się o 3,6%, zaś w roku 2006 w stosunku do roku 2005 zmniejszyła się o 2,8% i wynosiła 14,8% (rysunek 10).

Rysunek 10. Stopa bezrobocia dla kraju, województwa i powiatu.

Źródło: Na podstawie informacji uzyskanych z WUP w Łodzi.

Liczba osób bezrobotnych w gminie z roku na rok o kilkanaście osób maleje i na koniec 2007r. wynosiła 322 osoby, z czego 55,6% stanowiły kobiety, 16,5% to osoby z prawem do zasiłku, 1,2% to osoby niepełnosprawne, a 9% bezrobotnych posiada gospodarstwa rolne (tabela 24).

Tabela 24. Struktura bezrobocia w gminie Parzęczew w latach 2005 – 2007.

Bezrobotni	2005r.		2006r.		2007r.	
	ogółem	%	ogółem	%	ogółem	%
ogółem	484	100,0	409	100,0	322	100,0
w tym:						
- kobiety	258	53,3	211	51,6	179	55,6
- osoby z prawem do zasiłku	94	19,4	84	20,5	53	16,5
- niepełnosprawni	7	1,4	6	1,5	4	1,2
- posiadający gospodarstwa rolne	31	6,4	40	9,8	29	9,0

Źródło: Na podstawie sprawozdań o rynku pracy sporządzanych przez PUP w Zgierz na koniec 2005r., 2006r. i 2007r.

W Punkcie Obsługi Bezrobotnych w Parzęczewie na koniec listopada 2008 roku zarejestrowane były 268 osób, w tym 143 kobiety oraz 57 osób z prawem do zasiłku. W listopadzie 2008r. liczba osób nowo zarejestrowanych wyniosła 33 osoby, 35 osób bezrobotnych zostało skreślonych z ewidencji, z czego 16 osób podjęło pracę.

Od lipca 2005r. w budynku Urzędu Gminy w Parzęczewie zaczęło swoją działalność **Gminne Centrum Informacji (GCI)** utworzone w ramach Programu Aktywizacji Zawodowej Absolwentów „Pierwsza Praca”. Otrzymane dofinansowanie w wysokości 50.000 zł z WUP w Łodzi zostało przeznaczone m.in. na zakup wyposażenia w podstawowy sprzęt i meble do prowadzenia działalności. Stworzono 6 stanowisk komputerowych z dostępem do Internetu dla osób korzystających z usług GCI oraz jedno stanowisko komputerowe dla administratora. GCI w Parzęczewie swoją działalność prowadzi w pokoju nr 3 Referat Funduszy Europejskich oraz na holu głównym Urzędu – Główny Punkt Informacyjny (Lada „Info”). GCI rozszerzyło swoją działalność w powstałych w okresie od maja 2006r. do lutego 2007r. Publicznych Punktach Dostępu do Internetu zlokalizowanych w Parzęczewie, Chociszewie i Leźnicy Wielkiej, w których mieszkańcy gminy mogą samodzielnie wyszukiwać oferty pracy w Internecie. GCI świadczy usługi pomagające znaleźć pracę, usługi edukacyjne oraz usługi wspomagające przedsiębiorczość dla mieszkańców gminy Parzęczew. Z zakresu usług związanych z pracą mieszkańcy mogą korzystać z pośrednictwa

pracy, prezentacji ofert pracy dzięki zakupionej bazie informacji o rynku pracy tzw. „Kiosku z Pracą”, a także poradnictwa zawodowego, informowania o możliwościach uzyskania pomocy społecznej. Pomocą w tym zakresie dla bezrobotnych służą również opracowane przez pracowników GCI ulotki m.in. *Jak napisać CV?, Jak napisać list motywacyjny?* Usługi edukacyjne to m.in. oferty nauki (szkoły, uczelnie wyższe, kursy, seminaria). Usługi wspomagające przedsiębiorczość to np.: informacje o przepisach prawnych i finansowych, aktualności gospodarcze, promocja turystycznej oferty gminy (agroturystyka). W pierwszym półroczu 2007r. z usług GCI skorzystało 90 osób, w tym młodzież, osoby bezrobotne i pracujące.

Kolejną grupą społeczną wymagającą wsparcia są **alkoholicy**. Alkoholizm to ta cecha środowiskowa, która najsilniej łączona jest z bezrobociem. Niestety na terenie gminy ten problem z roku na rok coraz bardziej narasta. W 2008r. do punktu konsultacyjnego zgłosiły się 54 osoby uzależnione bądź współuzależnione. Punkt konsultacyjny został utworzony przez Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. Corocznie opracowywany jest Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Gminny Program Przeciwdziałania Narkomanii oraz Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie.

Podstawowymi priorytetami **Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych** jest zapobieganie powstawaniu nowych problemów alkoholowych, zmniejszenie rozmiarów tych, które aktualnie występują oraz zwiększenie zasobów niezbędnych do radzenia sobie z już istniejącymi problemami. Aby przeciwstawić się tym problemom należy podejmować działania w kierunku prowadzenia systematycznej i dobrze zorganizowanej działalności różnych instytucji w tym także administracji samorządowej. Celem długofalowym programu jest wytworzenie wśród mieszkańców gminy nowej świadomości dotyczącej relacji uzależnienia oraz promowanie zdrowego stylu życia wśród młodzieży oraz dzieci w wieku szkolnym.

Program Przeciwdziałania Narkomanii realizuje się przez odpowiednie kształtowanie polityki społecznej, gospodarczej, oświatowo-wychowawczej i zdrowotnej, a w szczególności:

- 1) działalność wychowawczą, edukacyjną, informacyjną i zapobiegawczą;
- 2) leczenie, rehabilitację i reintegrację osób uzależnionych;
- 3) ograniczanie szkód zdrowotnych i społecznych.

Celem ostatniego z gminnych programów jest **przeciwdziałanie przemocy w rodzinie** oraz zwiększenie dostępności i skuteczności pomocy dla rodzin, w których stosowana jest przemoc. Cel ogólny jest realizowany przez:

1. systematyczne diagnozowanie zjawiska przemocy w rodzinie,
2. podnoszenie wrażliwości społecznej wobec przemocy w rodzinie,
3. podnoszenie kompetencji służb zajmujących się problematyką przemocy w rodzinie,
4. udzielanie profesjonalnej pomocy ofiarom przemocy w rodzinie,
5. oddziaływanie na sprawców przemocy w rodzinie.

2.3.6. Informacje dotyczące organizacji pozarządowych działających na terenie gminy

Gmina Parzęczew corocznie zatwierdza **Program Współpracy Gminy Parzęczew z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami, o których mowa w art. 3 ust. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie**. Celem wprowadzenia Programu Współpracy Gminy Parzęczew z podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego jest:

- a. umacnianie w świadomości społecznej poczucia odpowiedzialności za siebie, swoje otoczenie, wspólnotę lokalną oraz jej tradycje,
- b. stworzenie warunków do zwiększenia aktywności społecznej mieszkańców Gminy Parzęczew,
- c. budowanie społeczeństwa obywatelskiego, poprzez aktywizację społeczności lokalnej,
- d. prowadzenie nowatorskich i bardziej efektywnych działań na rzecz mieszkańców,
- e. zwiększenie udziału mieszkańców w rozwiązywaniu lokalnych problemów,
- f. intensyfikacja działań na rzecz rozwoju dzieci i młodzieży.

Przedmiotem współpracy władz gminy Parzęczew z podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego jest:

- a. realizacja zadań gminy określonych w ustawach,
- b. podwyższanie efektywności działań kierowanych do mieszkańców gminy,
- c. tworzenie systemowych rozwiązań ważnych problemów społecznych,
- d. określanie potrzeb społecznych i sposobu ich zaspakajania.

W 2007 roku przekazano środki finansowe na łączną kwotę 173.200 zł następującym organizacjom pozarządowym z terenu gminy Parzęczew:

- 1) Ludowy Klub Sportowy „ORZEŁ” w Parzęczewie,
- 2) Ludowy Klub Sportowy „ZRYW” w Śliwnikach,
- 3) Ludowy Klub Sportowy „KOBRA” w Leźnicy Wielkiej,
- 4) Uczniowski Klub Sportowy „PUCHATEK” w Leźnicy Wielkiej,
- 5) Zarząd Okręgowy Polskiego Komitetu Pomocy Społecznej w Łodzi,
- 6) Łódzki Okręgowy Związek Biegu na Orientację.

W ramach działalności wymienionych organizacji sportowych odbywają się rozgrywki piłki nożnej w kilku klasach oraz piłki siatkowej. W ciągu roku odbywa się mnóstwo imprez sportowych o zasięgu ponadlokalnym. Do najważniejszych należą: Ogólnopolski Wyścig Kolarski Po Ziemi Parzęczewskiej, Wojewódzki Finał Turnieju „Piłkarska kadra czeka” oraz Sportowy Turniej Miast i Gmin.

Fundację Rozwoju Gmin „PRYM” tworzy pięć gmin tj. Parzęczew, Zgierz, Łęczyca, Wartkowice i Dalików. Budowa partnerstwa rozpoczęła się w 2003r. Wójtowie podczas pierwszych spotkań podjęli inicjatywę, że spróbują utworzyć Lokalną Grupę Działania na swoim obszarze. Doprowadziło to do współpracy przy opracowaniu projektu „Budowa partnerstwa lokalnego gminy Parzęczew z gminami Zgierz, Wartkowice, Dalików i Łęczyca” do Schematu I Pilotażowego Programu Leader+. W ramach projektu odbyło się szereg spotkań w poszczególnych sołectwach w celu upowszechnienia informacji o Programie Leader. Łącznie odbyło się około 80 spotkań, które obudziły w mieszkańcach aktywność i rozpoczęły dyskusje o lokalnych problemach i potrzebach. Udało się uświadomić mieszkańcom, że oddolna inicjatywa i zaangażowanie są bardzo istotne i mają wpływ na kształt powstającej Lokalnej Grupy Działania.

Fundacja Rozwoju Gmin „PRYM” została ustanowiona dnia 8 grudnia 2005 r. poprzez podpisanie aktu notarialnego przez następujące osoby:

Pana Zdzisława Rembisza – Wójta gminy Zgierz,
Pana Piotra Kuropatwę – Wójta gminy Wartkowice,
Pana Ryszarda Nowakowskiego – Wójta gminy Parzęczew,
Pana Andrzeja Wdowiaka - Wójta gminy Łęczyca,
Pana Pawła Szymczak - Wójta gminy Dalików.

W dniu 23 grudnia 2005 r. Fundacja uzyskała wpis do Krajowego Rejestru Sądowego. **Celem Fundacji** jest działanie na rzecz rozwoju obszarów wiejskich, a w szczególności:

- opracowanie i realizacja Lokalnej Strategii Rozwoju (LSR) w rozumieniu przepisów odnoszących się do osi 4. Leader Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007 - 2013 dla obszaru: Gminy Dalików, Gminy Łęczyca, Gminy Parzęczew, Gminy Wartkowice, Gminy Zgierz,
- wspieranie działań na rzecz realizacji LSR,
- promocja obszarów wiejskich,
- mobilizowanie ludności do wzięcia aktywnego udziału w procesie rozwoju obszarów wiejskich,
- upowszechnianie i wymiana informacji o inicjatywach związanych z aktywnością ludności na obszarach wiejskich.

Dzięki utworzonej Lokalnej Grupie Działania mieszkańcy obszaru objętego Lokalną Strategią Rozwoju będą mieli możliwość realizacji „**małych projektów**” z zakresu wdrażania lokalnych strategii rozwoju (różnicowanie w kierunku działalności nierolniczej, tworzenie i rozwój mikroprzedsiębiorstw, odnowa i rozwój wsi), wdrażanie projektów współpracy, funkcjonowanie LGD – nabywanie umiejętności i aktywizacja.

2.3.7. Rynek pracy

Spośród 3.292 osób w wieku produkcyjnym na terenie gminy Parzęczew 2.515 osób jest aktywnych zawodowo (76%), z czego 2.023 pracuje, a 492 to osoby bezrobotne. Wykształcenie wyższe spośród ludzi aktywnych zawodowo posiadają 262 osoby (10%), z czego tylko 16 osób to osoby bezrobotne. Statystyka ta świadczy, że ludziom z wyższym wykształceniem łatwiej podjąć pracę zawodową. 40% osób aktywnych zawodowo posiada wykształcenie średnie, a 30% zasadnicze zawodowe. Wskaźnik zatrudnienia mieszkańców gminy w wieku produkcyjnym wynosi 62%.²³

Tabela 25. Zestawienie danych dotyczących rynku pracy na terenie gminy Parzęczew w latach 2001 – 2007

	J.m.	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
PRACUJĄCY W GŁÓWNYM MIEJSCU PRACY²⁴								
PRACUJĄCY wg płci								
ogółem	osoba	356	265	250	222	189	238	274
mężczyźni	osoba	167	133	124	103	72	111	154
kobiety	osoba	189	132	126	119	117	127	120
PRACUJĄCY wg sektorów ekonomicznych i płci								
sektor rolniczy								
ogółem	osoba	57	6	10	-	-	-	-
mężczyźni	osoba	42	5	8	-	-	-	-
kobiety	osoba	15	1	2	-	-	-	-
sektor przemysłowy								
ogółem	osoba	122	119	95	-	-	-	-
mężczyźni	osoba	66	88	73	-	-	-	-
kobiety	osoba	56	31	22	-	-	-	-
sektor usługowy razem								
ogółem	osoba	177	140	145	-	-	-	-
mężczyźni	osoba	59	40	43	-	-	-	-
kobiety	osoba	118	100	102	-	-	-	-
sektor usługowy – usługi rynkowe ²⁵								
ogółem	osoba	57	22	32	-	-	-	-
mężczyźni	osoba	30	10	17	-	-	-	-
kobiety	osoba	27	12	15	-	-	-	-
sektor usługowy – usługi nierynkowe ²⁶								
ogółem	osoba	120	118	113	-	-	-	-
mężczyźni	osoba	29	30	26	-	-	-	-
kobiety	osoba	91	88	87	-	-	-	-
PRACUJĄCY wg sektorów własności i płci								
ogółem	osoba	356	265	250	-	-	-	-
mężczyźni	osoba	167	133	124	-	-	-	-
kobiety	osoba	189	132	126	-	-	-	-
sektor publiczny								
ogółem	osoba	161	158	146	-	-	-	-
mężczyźni	osoba	55	55	47	-	-	-	-
kobiety	osoba	106	103	99	-	-	-	-
sektor prywatny								

²³ Podstawowe Informacje ze Spisów Powszechnych 2002 w gminie Parzęczew.

²⁴ Według faktycznego miejsca pracy (dla lat 1995-2003), według faktycznego miejsca pracy i rodzaju działalności (od 2004 r.); Bez zakładów osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą o liczbie pracujących do 5 osób (dla lat 1995-1998); Bez zakładów osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą o liczbie pracujących do 9 osób (dla 1999 r.); Bez podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób (od 2000 r.); W 2002 roku dla gmin miejsko-wiejskich sporządzane jest jedno sprawozdanie, brak informacji dla części miejskiej i części wiejskiej; Dane bez SOF, duchownych pełniących obowiązki duszpasterskie, pracujących w gospodarstwach indywidualnych.

²⁵ Sekcja G - Handel hurtowy i detaliczny, naprawy pojazdów samochodowych, motocykli oraz artykułów przeznaczenia osobistego i użytku domowego; Sekcja H - Hotele i restauracje; Sekcja I - Transport, gospodarka magazynowa i łączność; Sekcja J - Pośrednictwo finansowe; Sekcja K - Obsługa nieruchomości, wynajem i działalność związana z prowadzeniem interesów; Sekcja O - Działalność usługowa, komunalna, socjalna i indywidualna, pozostała; Sekcja P - Gospodarstwa domowe zatrudniające pracowników; Sekcja Q - Organizacje i zespoły międzynarodowe;

²⁶ Sekcja L - Administracja publiczna i obrona narodowa; gwarantowana prawnie opieka socjalna; Sekcja M - Edukacja; Sekcja N - Ochrona zdrowia i pomoc socjalna;

ogółem	osoba	195	107	104	-	-	-	-
mężczyźni	osoba	112	78	77	-	-	-	-
kobiety	osoba	83	29	27	-	-	-	-

Źródło: GUS, Bank Danych Regionalnych, www.stat.gov.pl

W trzecim kwartale 2008r. zaobserwować można spadek bezrobocia na terenie gminy. W porównaniu z końcem roku 2007 liczba osób bezrobotnych spadła o 61 osób i wyniosła 261 osób. Największy odsetek osób bezrobotnych stanowią osoby młode bez stażu pracy i z wykształceniem gimnazjalnym i podstawowym. Duże grono bezrobotnych stanowią również osoby długotrwale bezrobotne, czyli pozostające bez pracy powyżej 24 miesięcy – 69 osób, w tym 42 kobiety (tabela 26).

Tabela 26. Struktura bezrobocia w gminie za trzeci kwartał 2008r.

Wyszczególnienie		Liczba bezrobotnych		Z tego wg czasu pozostawania bez pracy w miesiącach					
		Ogółem	Kobiety	do 1	1-3	3-6	6-12	12-24	pow. 24
Czas pozostawania bez pracy w miesiącach	do 1	29	14	29	-	-	-	-	-
	1-3	37	17	-	37	-	-	-	-
	3-6	34	14	-	-	34	-	-	-
	6-12	53	29	-	-	-	53	-	-
	12-24	39	23	-	-	-	-	39	-
	pow. 24	69	42	-	-	-	-	-	69
Wykształcenie	wyższe policealne i średnie	14	13	3	4	0	5	2	0
	zaw.	53	33	8	6	10	10	9	10
	średnie	30	21	6	5	3	3	7	6
	ogólnokształcące	69	28	5	15	11	11	12	15
	zasadnicze zawodowe gimnazjum i poniżej	95	44	7	7	10	24	9	38
Staż pracy ogółem	do 1 roku	31	19	7	7	3	4	7	3
	1-5	52	25	11	8	6	9	12	6
	5-10	42	23	0	4	7	8	9	14
	10-20	43	16	2	5	4	9	4	19
	20-30	30	10	3	1	4	7	5	10
	30 lat i więcej bez stażu	3	2	0	0	1	1	0	1
Wiek	8-24	67	41	14	17	11	14	6	5
	25-34	72	46	9	13	14	16	12	8
	35-44	44	20	3	4	3	7	9	18
	45-54	57	28	2	2	5	15	9	24
	55-59	18	4	1	0	1	1	3	12
	60-64 lat	3	-	0	1	0	0	0	2
Ogółem		261	139	29	37	34	53	39	69

Źródło: Na podstawie „Struktury bezrobotnych” sporządzonej przez PUP w Zgierzu w dniu 30.09.2008.

Poziom bezrobocia wśród osób do 25 roku życia w gminie Parzęczew w porównaniu z powiatem i województwem był w 2005r. dość duży i wyniósł 27,9%. W kolejnym roku nastąpił spadek do 25,2%, zaś w kolejnym roku odnotowano ponownie wzrost do 26,1%. Natomiast liczba bezrobotnych młodych kobiet zmalała i w 2007r. wynosiła 55, czyli o 18 kobiet mniej niż w roku 2005.

Tabela 27. Analiza bezrobocia wśród osób do 25 roku życia w latach 2005 – 2007.

Bezrobocie	2005			2006			2007		
	%	ogółem	kobiety	%	ogółem	kobiety	%	ogółem	kobiety
województwo łódzkie	20,6	40.962	b.d.	18,1	29.103	b.d.	16,2	19.952	b.d.

powiat zgierski	18, 2	2.823	b.d.	15, 3	1.952	b.d.	14, 1	1.350	b.d.
gmina Parzęczew	27, 9	135	73	25, 2	103	61	26, 1	84	55

Źródło: Analiza stanu bezrobocia w PUP w Zgierzu w grudniu 2005r., 2006r. i 2007r.

Tabela 28. Ruch bezrobotnych na rynku pracy w Gminie Parzęczew w latach 2005 – 2007.

gmina Parzęczew	Nowe rejestracje			Wyrejestrowania			Podjęcia pracy		
	2005	2006	2007	2005	2006	2007	2005	2006	2007
	419	376	411	392	451	498	232	218	226

Źródło: Analiza stanu bezrobocia w PUP w Zgierzu w grudniu 2005r., 2006r. i 2007r.

Podobną tendencję zauważamy w ruchu wszystkich bezrobotnych na rynku pracy na terenie gminy Parzęczew. Nowych rejestracji i podjęć pracy było więcej w 2005r. i w 2007r., natomiast rok 2006 charakteryzował się niewielkim spadkiem osób nowo zarejestrowanych i podejmujących pracę w stosunku do roku 2005 i 2007. Liczba wyrejestrowań z Punktu Obsługi Bezrobotnych w Parzęczewie z roku na rok rosła i w 2007r. wyniosła 498 osób.

Skuteczność walki z bezrobociem wymaga rzetelnej i szybkiej informacji o rynku pracy, analizy zjawisk zachodzących na rynku, a także badań efektywności różnych form walki z bezrobociem. Bezrobotni wykazują bardzo duże zainteresowanie pożyczkami na rozpoczęcie własnej działalności gospodarczej oraz udziałem w kursach i szkoleniach.

Tabela 29. Aktywne formy przeciwdziałania bezrobociu w gminie w latach 2006 – 2007.

Wyszczególnienie		2006		2007	
		Razem	Kobiety	Razem	Kobiety
Osoby	które rozpoczęły szkolenie	7	3	18	5
	które ukończyły szkolenie	7	3	18	5
Osoby zatrudnione przy pracach interwencyjnych		43	-	38	-
Osoby bezrobotne poszukujące pracy		6	3	10	5
w tym niepełnosprawne		0	0	1	0

Źródło: Sprawozdania o rynku pracy sporządzane przez PUP w Zgierzu na koniec 2006r. i 2007r.

2.4. Sfera ekonomiczna

2.4.1. Gospodarka

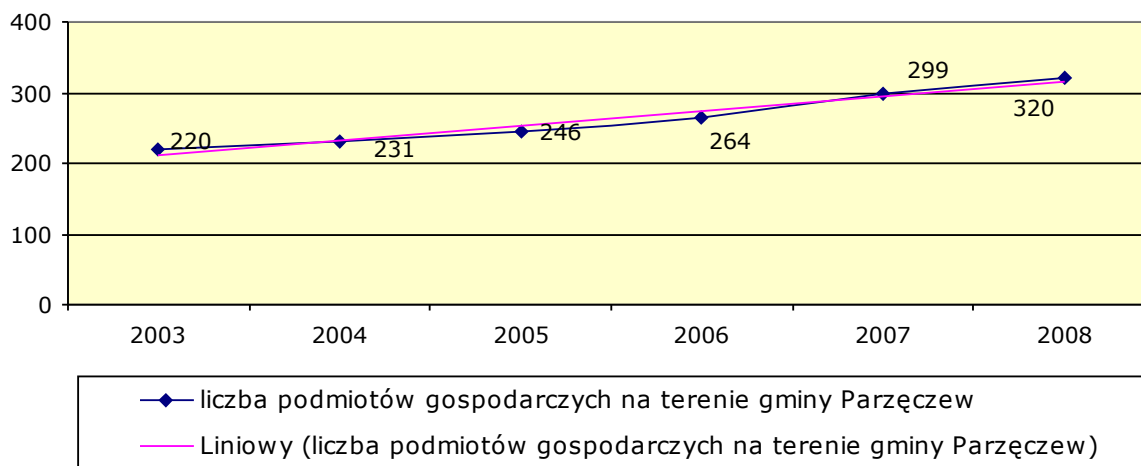
Największymi pracodawcami na terenie gminy są Jednostka Wojskowa w Leźnicy Wielkiej oraz Wojskowa Agencja Mieszkaniowa. Pozostali główni pracodawcy to (dane szacunkowe na koniec grudnia 2008r.):

- Urząd Gminy w Parzęczewie - 44 osoby (plus 1 osoba na pracach interwencyjnych i 2 osoby zatrudnione w ramach prac publicznych),
- Szkoła Podstawowa w Parzęczewie - 32 osoby,
- Szkoła Podstawowa w Chociszewie - 14 osób,
- Gimnazjum w Parzęczewie - 21 osób,
- Gminna Biblioteka Publiczna w Parzęczewie - 3 osoby,
- Gminny Ośrodek Zdrowia w Parzęczewie - 15 osób,
- Zakład Gospodarki Komunalnej w Parzęczewie - 15 osób,
- Urząd Pocztowy w Parzęczewie - 6 osób,
- Posterunek Policji w Parzęczewie - 8 osób,
- Komisariat Autostradowy Policji - 25 osób,
- Piekarnia w Parzęczewie - 10 osób,
- F.P.H.U. Andrzej Pawelec w Chociszewie - produkcja spożywcza - brak danych,

- Młyn Handlowy Stanisław Jaroszewicz i synowie s.j. w Łęczycy filia Chociszew – brak danych,
- Zakład mięsny „KRYSZPOL” s.j. – 27 osób,
- „Gedeon” s.j. w Parzęczewie – produkcja dzianin - 24 osoby,
- Zakład Krawiecki „Comprimo” – brak danych,
- Zakład Krawiecki „Alan” – 24 osoby,
- Bank Spółdzielczy w Ozorkowie, Oddział w Parzęczewie - 6 osób,
- „Agro – Floryda” w Mariampolu – produkcja i handel na rzecz rolnictwa - 6 osób,
- „PAWBUD” – producent okien PCV – 22 osoby,
- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej – 4 osoby.

W dzisiejszej sytuacji gospodarczej kraju trudno jest mówić o trendach rozwoju przedsiębiorczości czy przemysłu, tym trudniej jeżeli analizowany obszar obejmuje tylko teren jednej gminy. Najogólniej można stwierdzić, iż gospodarczy rozwój gminy zmierza w kierunku handlu oraz usług dla ludności. Widoczne jest również zainteresowanie świadczeniem usług dla rolnictwa oraz działalnością około turystyczną.

Rysunek 11. Liczba podmiotów gospodarczych zarejestrowanych w latach 2003 - 2008.

Źródło: Podmioty zarejestrowane w ewidencji działalności gospodarczej Urzędu Gminy w Parzęczewie.

Z roku na rok obserwujemy **wzrost rejestracji podmiotów gospodarczych** od 220 podmiotów w 2003 roku do 320 podmiotów na dzień 22.12.2008r. Przez okres 6 lat liczba podmiotów zwiększyła się o 100 szt. Na koniec 2007 roku najwięcej podmiotów gospodarczych prowadziło działalność handlową (40%). Stosunkowo duży odsetek stanowią również podmioty świadczące usługi budowlane (12%) oraz transportowe (9%). Tylko 5 podmiotów reprezentuje przemysł na terenie gminy (dane z 2008r.), co stanowi zaledwie 1,5% wśród ogólnej liczby podmiotów gospodarczych.

Tabela 30. Struktura podstawowych branż na terenie gminy w latach 2003 – 2008.²⁷

Branża	Liczba podmiotów gospodarczych					
	31 XII 2003	31 XII 2004	31 XII 2005	31 XII 2006	31 XII 2007	22.12.2008
Przemysł	4	4	4	4	4	5
Budownictwo	19	21	24	28	36	41
Transport	24	24	24	25	27	29
Handel	95	101	106	112	119	121
Gastronomia	7	7	8	9	10	11

²⁷ Struktura nie zawiera podmiotów prowadzących działalność rolniczą.

Obróbka drewna	13	13	13	13	13	14
Krawiectwo	10	10	11	12	14	14
Inne	48	51	56	61	76	85
RAZEM	220	231	246	264	299	320

Źródło: Podmioty zarejestrowane w ewidencji działalności gospodarczej Urzędu Gminy w Parzęczewie.

Największą tendencję wzrostową obserwuje się w branży budowlanej. W porównaniu z rokiem 2003 liczba podmiotów prowadzących taką działalność w roku 2008 wzrosła o ponad połowę (54%) - przybyły 22 podmioty.

Informacje o branżach gospodarki mających kluczowe znaczenie dla rozwoju obszaru: podstawową branżą gospodarki jest rolnictwo, gdzie przeważają indywidualne gospodarstwa rolne. Obok produkcji roślinnej i zwierzęcej występują różne dziedziny wytwórczości rolnej tj.: ogrodnictwo, warzywnictwo, leśnictwo i hodowla ryb. Gospodarstwa prowadzą głównie produkcję wielokierunkową. Ze względu na niekorzystną strukturę agrarną gospodarstw, cechującą się wysokim udziałem gospodarstw o małej powierzchni, trudno jest stosować nowoczesne technologie. Opłacalność gospodarowania jest niska, co przesądza o nielicznych inwestycjach.

2.4.2. Turystyka

Gmina Parzęczew dysponuje szeregiem walorów turystycznych, które mogą być wykorzystywane głównie dla turystyki wypoczynkowej mieszkańców miast. Pomaga w tym również specyficzne położenie gminy na skraju dawnego województwa miejskiego łódzkiego, w sąsiedztwie terenów o długiej tradycji wypoczynku letniskowego. Rozwijająca się turystyka obejmuje przede wszystkim powstające tu działki rekreacyjne oraz tzw. drugie domy (ze względu na bliskość Aglomeracji Łódzkiej).

Oprócz walorów krajobrazowo – przyrodniczych turysta może zwiedzić kilka **cennych obiektów zabytkowych**: modrzewiowy kościół p.w. Św. Rocha z I połowy XVII wieku na cmentarzu w Parzęczewie, klasycystyczny kościół parafialny p.w. W.N.M.P. z 1804 roku w Parzęczewie oraz drewniany kościół parafialny p.w. Św. Jakuba Apostoła z pocz. XVIIIw. w Leźnicy Wielkiej. Dodatkowym atutem gminy jest jej bogata historia.

Na terenie gminy występują tereny przeznaczone pod budownictwo letniskowe i usługi turystyczne. Wzrasta coraz bardziej zainteresowanie agroturystyką w tym rejonie, zarówno po stronie usługodawcy – rolnika jak i przyjezdnych. Na korzyść przemawiają tu bliskie odległości od dużych ośrodków miejskich jak Łódź i Zgierz, dobra dostępność komunikacyjna i czyste nieskażone środowisko. Skupisko lasów i terenów mogących służyć rekreacji, przy możliwym wykorzystaniu szkół jako bazy noclegowej stwarzają dogodne warunki dla organizowania wypoczynku, zarówno letniego, jak i zimowego.

Dla rozwoju turystyki na terenie gminy oraz całego województwa wskazana jest budowa zbiornika wodnego „Tkaczewska Góra” na rzece Bzurze, który zwiększyłby walory rekreacyjne i turystyczne tej części gminy. W „Koncepcji budowy zbiornika małej retencji Tkaczewska Góra na terenie gminy Parzęczew, pow. zgierski, woj. łódzkie” ujęto zapis dotyczący budowy 160 ha zbiornika wodnego **„Tkaczewska Góra”** na rzece Bzurze. Obecnie zgłaszane są uwagi do zaproponowanego zagospodarowania terenu wokół zbiornika wynikające z przygotowywanych zmian w Planie Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Parzęczew dotyczące tej ogromnej inwestycji.

W Leźnicy Wielkiej znajduje się coraz bardziej popularny **zalew wodny** o powierzchni 14,5 ha, na którym latem funkcjonuje kąpielisko strzeżone, z wypożyczalnią sprzętu pływającego, polem namiotowym, boiskami sportowymi do plażowej piłki siatkowej i do koszykówki. Obok osiedla mieszkalnego istnieje również boisko do piłki nożnej. W planach jest również modernizacja zalewu wodnego i zagospodarowanie terenu wokół zbiornika poprzez urządzenie dużej piaszczystej plaży, boiska w piłkochwytach oraz zjeżdżalni do wody. Opracowana w 2007r. koncepcja kompleksowego zagospodarowania

pod kątem rekreacyjnym terenów osiedla i obrzeży zalewu wodnego w Leźnicy Wielkiej przewiduje także budowę drewnianego pawilonu z licznymi pomostami na wielu poziomach, łączącego w sobie funkcje gastronomiczne, zaplecze gospodarcze i miniamfiteatr. Planuje się również wybudowanie sanitariatów i innych pomieszczeń spełniających funkcje magazynowe i gospodarcze. Projekt przewiduje miejsce na ognisko na terenie pola biwakowego.

Na terenie Parzęczewa znajduje się zalew wodny o powierzchni 1,58 ha, który również wymaga rozbudowy. W pobliżu zalewu znajdują się boiska sportowe (siatkówka plażowa i piłka nożna). W obu przypadkach istnieje możliwość wędkowania.

W Pustkowej Górze funkcjonuje **Ośrodek Jazdy Konnej „TABUN”**, który prowadzi naukę konnej jazdy pod okiem trenera oraz organizuje przejażdżki na padoku lub bryczką po okolicy. Gospodarstwo prowadzi także przez cały rok stajnię - hotel dla koni, zapewniając im stałą opiekę weterynaryjną oraz treningi. Ośrodek posiada kolekcję starych pojazdów konnych oraz narzędzi rolniczych.

Promowaniem walorów turystycznych i rekreacyjnych gminy zajmuje się Punkt Informacji Turystycznej w Parzęczewie (PIT), który funkcjonuje przy Gminnej Bibliotece Publicznej. Punkt jest oznakowany i czynny w godzinach pracy biblioteki.

Przez teren gminy przebiegają trzy szlaki rowerowe: **„Po Ziemi Parzęczewskiej”** (szlak lokalny o długości 41,2 km), **„W Centrum Polski”** (szlak regionalny - na terenie gminy 20,3 km) i projektowany szlak **„Łódzka Magistrała Rowerowa”** (szlak ogólnopolski - na terenie gminy 10 km). Na podstawie opracowanej dokumentacji technicznej, niezbędne jest oznakowanie szlaków oraz wykonanie i umiejscowienie drogowskazów, tablic informacyjnych oraz stanic dla turystów z pełną infrastrukturą (drewniane place zabaw dla dzieci, pola biwakowe, parkingi, toalety, kosze na śmieci itp.).

Na terenie gminy od 6 lat odbywa się rowerowy **Rajd Gwieździsty** organizowany przez Szkołę Podstawową w Parzęczewie w ramach obchodów Światowego Dnia Turystyki, który ma na celu propagowanie nie tylko prawidłowego i bezpiecznego postępowania w ruchu drogowym, ale przede wszystkim walorów turystycznych ziemi parzęczewskiej. Podczas Rajdu drużyny z poszczególnych szkół walczą między sobą o Puchar Przejściowy Wójta Gminy Parzęczew w dwóch konkursach: teoretycznym i praktycznym. Konkurs teoretyczny obejmuje podstawowe wiadomości o znakach drogowych i sytuacjach na skrzyżowaniach, natomiast w konkursie praktycznym trzeba wykazać się umiejętnością prawidłowego poruszania się na rowerze.

W ramach atrakcji turystycznych na terenie gminy odbywają się również **przejażdżki bryczką**. Jest to doskonała forma niedzielnego wypoczynku na świeżym powietrzu, podnosząca jednocześnie walory turystyczne naszego regionu oraz okazja do spotkań dla pasjonatów koni i ich zaprzęgów. Przejeżdżający orszak furmanek wzbudza niemałe zainteresowanie wśród mieszkańców i przyjezdnych, tym bardziej że wśród pasażerów bryczek są akompaniatorzy z akordeonami. Ciekawostką jest fakt, iż większość tych bryczek została samodzielnie zbudowana lub odrestaurowana przez pana Henryka Olczaka, co w czasach wszechobecnej motoryzacji jest rzadką umiejętnością.

Na terenie gminy brak jest miejsc noclegowych. Również baza gastronomiczna jest dość uboga. Zauważalny, aczkolwiek nadal jeszcze zbyt powolny jest rozwój agroturystyki, który wymaga szczególnego wsparcia. Połączenie działalności rolniczej z turystyczną tworzy alternatywne źródło utrzymania dla rolników. Wykorzystanie miejscowych walorów przyrodniczo - krajoznawczych może zaowocować wzrostem liczby osób zatrudnionych w tej dziedzinie gospodarki. Szczególnie istotny jest rozwój agroturystyki, mogący dać źródła utrzymania licznym rodzinom zamieszkującym atrakcyjne obszary gminy. Niedobór bazy agroturystycznej charakteryzuje się:

- niskim poziomem rozwoju sanitacji wsi,
- mało rozbudowaną i słabo wyposażoną infrastrukturą techniczną,
- niskim poziomem lub brakiem usług około biznesowych (handlu, gastronomii itp.)

Tabela 31. Oferta gospodarstw agroturystycznych istniejących na terenie gminy Parzęczew

Adres	Właściciel	Liczba miejsc noclegowych	Oferta turystyczna
Chrzastów Wielki 10, 95-045 Parzęczew	Anna i Sławomir Radzikowscy	8	wakacje w stylu wojskowym, noclegi w wieloosobowych namiotach wojskowych na „kanadyjkach”, nocne warty, poranne zaprawy, kompletny mundur i replika karabinu, zajęcia z taktyki pola walki, możliwość całodziennego wyżywienia i korzystania z kuchni, miejsce na ognisko, ogród, plac zabaw, dostęp do Internetu, szlaki rowerowe, w pobliżu las i kąpielisko.
Pustkowa Góra 14, 95-073 Grotniki	Emil Wójcicki	3	pobyty wakacyjne i weekendowe, spanie pod namiotem lub na sianie, miejsce do gry w piłkę, miejsce na ognisko, plantacja truskawek, możliwość uczestnictwa w pracach polowych, wypożyczalnia rowerów, wycieczki do lasów, nad rzekę i do starych młynów wodnych, kąpiel w stawie na terenie gospodarstwa, obserwacja dzikiej zwierzyny, zbiór grzybów i owoców leśnych.
„U Małgosi” Chociszew 52 95-045 Parzęczew	Grażyna Kowalik	6	możliwość wypoczynku na łonie natury, w pobliżu stawu wodnego o pow. 1,68 ha.

Źródło: Na podstawie Przewodnika Turystycznego „Między Bzurą a Nerem”

Jakość dróg w znacznym stopniu utrudnia rozwój turystyki na tych najbardziej atrakcyjnych turystycznie terenach gminy. Poprawa stanu dróg obok poprawy infrastruktury technicznej, jest jednym z najważniejszych warunków umożliwiających rozwój turystyki. Niezbędne są również znaczne dolesienia w południowej części gminy.

Obok podmiotów gospodarczych w branży turystycznej od czerwca 2008r. w wyniku realizacji projektu „Między beznadzieją a sukcesem” funkcjonuje na terenie gminy Parzęczew **wioska tematyczna w Śniatowej**. Tematem który ma promować wioskę w Śniatowej, przyciągnąć turystów i zapewnić jej zyski jest „Wieś Biesiadna”. Biesiadny zakątek w Śniatowej wita turystów przepięknymi krajobrazami, sielankową atmosferą i gościnnością mieszkańców, którzy oprowadzą ich po różnorodnych atrakcjach „Łaciata Przygoda”, „Stare Siedlisko Jana i Józefiny”, „Kuchnia Domińczyka”, „Podwórko pełne gier” i „Biesiada jak za dawnych lat”. Za tajemniczo brzmiącymi nazwami kryją się gry połączone z pokazem tutejszych potraw.

2.5. Identyfikacja najważniejszych problemów występujących na terenie gminy Parzęczew

po pierwsze: Ze względu na powiększające się zapotrzebowanie na wodę wynikające z dużej ilości nowo powstałych domów jednorodzinnych i letniskowych ujęcie w Orłej jest zbyt mało wydajne. Obecnie stacja wodociągowa we wsi Orła działa w układzie jednostopniowego pompowania. Woda podziemna ujmowana jest z jednej studni głębinowej, posiadającej zasoby eksploatacyjne 69,3 m³/h przy depresji s=0,95 m. Powiększająca się zabudowa mieszkaniowa i zagrodowa wymusza rozbudowę stacji wodociągowej wraz z rozbudową sieci wodociągowej.

po drugie: Obecny bardzo zły stan nawierzchni dróg w gminie oraz niewielki stopień utwardzenia dróg gminnych (16,32 km dróg gminnych posiada nawierzchnię bitumiczną tj.

około 16% wszystkich dróg gminnych) motywuje do kontynuowania budowy systemu dróg na terenie gminy.

po trzecie: Według opracowanej *Koncepcji Programowo - Przestrzennej odprowadzania i oczyszczania ścieków w gminie Parzęczew* konieczna jest kontynuacja budowy gminnej sieci przydomowych oczyszczalni ścieków. Etap drugi obejmuje budowę 197 przydomowych oczyszczalni ścieków w latach 2009 - 2010.

Budowa sieci przydomowych oczyszczalni ścieków przyczyni się do rozwiązywania następujących problemów:

1. poprawią się warunki zdrowia i życia mieszkańców,
2. poprawi się stan czystości rzek i zbiorników, co wpłynie korzystnie na rozwój agroturystyki,
3. poprawi się wygląd oraz estetyka gminy,
4. zwiększy się świadomość ekologiczna mieszkańców,
5. wzrośnie zainteresowanie rolników produkcją ekologiczną – nieuporządkowana gospodarka ściekowa hamuje ten proces,
6. zwiększy się atrakcyjność terenów pod zabudowę, albowiem ludzie chętniej osiedlają się w gminie, która dba o ochronę środowiska.

po czwarte: Niezagospodarowany park wypoczynkowy oraz zdewastowane place zabaw obniżają estetykę osiedla mieszkaniowego w Leźnicy Wielkiej. Odnowa tych miejsc jest priorytetową inwestycją, gdyż zagospodarowana przestrzeń publiczna na osiedlu poprawi atrakcyjność miejscowości. Nieuporządkowane tereny nie pozwalają na budowanie więzi społeczności lokalnej. Brak wyremontowanych nawierzchni, odrestaurowanego parku oraz placów zabaw przyczyniają się do obniżenia standardu miejscowości oraz spadku zainteresowania turystów. Odnowa parku ma kluczowe znaczenie dla społeczności lokalnej, która będzie traktować park jako centralny plac publiczny, będący głównym miejscem codziennych spotkań, a także miejscem ważnych wydarzeń w życiu osiedla (różnego rodzaju obchody rocznicowe, święta, imprezy kulturalne). Park wypoczynkowy będzie pełnił funkcje reprezentacyjne, a jednocześnie stanie się miejscem integracji mieszkańców osiedla pochodzących z różnych stron kraju. Społeczność lokalna Leźnicy Wielkiej - Osiedle z uwagi na dużą liczbę dzieci (155 osób do 13 roku życia, co stanowi ponad 20% wszystkich mieszkańców osiedla) pragnie stworzyć dla nich atrakcyjne miejsca zabaw, charakteryzujące się wysokim poziomem bezpieczeństwa. Dzięki modernizacji placów zabaw dzieci zdobędą umiejętność koncentracji oraz koordynacji ruchów. Place zabaw staną się miejscem integracji społecznej, spędzania wolnego czasu dzieci i młodzieży oraz miejscem rozgrywek szachowych w plenerze. Poprzez zainstalowanie oświetlenia Leźnica Wielka – Osiedle stanie się bezpiecznym miejscem spotkań mieszkańców i odpoczynku na świeżym powietrzu zarówno w dzień jak i w porze wieczorowej. Nasadzenie roślin wieloletnich w parku wypoczynkowym i na placu zabaw poprawi walory estetyczne i mikroklimatyczne osiedla.

po piąte: Tendencja malejąca w strukturze wieku i młodzieży oraz obecnie ujemny przyrost naturalny mieszkańców gminy w przyszłości może doprowadzić do starzenia się społeczeństwa, co będzie wymagało zwiększonych nakładów na opiekę społeczną i ochronę zdrowia. Sytuacja ta przemawia za termomodernizacją budynku ośrodka zdrowia oraz doposażeniem w sprzęt medyczny Gminnego Ośrodka Zdrowia w Parzęczewie. Budynek GOZ wymaga docieplenia, wymianie podlega stolarka okienna i drzwiowa, istnieje potrzeba przebudowy systemów grzewczych. Po modernizacji budynku konieczne jest dokonanie zakupu niezbędnej aparatury i sprzętu medycznego w ramach poradni okulistycznej, rehabilitacyjnej, dermatologicznej, ginekologicznej, poradni ogólnej, gabinetu USG.

po szóste: Obecny program spędzania wolnego czasu dla młodzieży gminnej jest stosunkowo ubogi. Jest wyraźna potrzeba społeczna uruchomienia Centrów Rozwoju Wsi w istniejących strażnicach OSP w Orłej i Opolu, w których odpowiednio przystosowane i wyposażone pomieszczenia do prowadzenia zajęć pełniłyby również w określonych godzinach rolę kawiarenek internetowych. W Centrach Rozwoju Wsi toczyłoby się życie edukacyjne i kulturalne wsi, lokalna społeczność zyskałaby miejsce spotkań. W rezultacie potrzeby społeczne wspólnoty mieszkańców byłyby lepiej zaspokojone.

po siódme: Ujemny wskaźnik przyrostu naturalnego i migracje z gminy wymagają podniesienia atrakcyjności gminy zachęcającej do zamieszkania na jej terenie. W tym celu należy stworzyć możliwość w zakresie rozwoju budownictwa mieszkaniowego, zarówno jednorodzinnego, jak i letniskowego oraz możliwość tworzenia nowych miejsc pracy.

po ósme: Dla rozwoju gminy Parzęczew konieczna wydaje się budowa infrastruktury teleinformatycznej opartej na sieci radiowej, umożliwiających realizację usług na rzecz mieszkańców. Im więcej usług informacyjnych jest na danym obszarze i im bardziej są one rozwinięte, tym istnieją większe możliwości przyciągania nowych inwestycji i tworzenia sprzyjającej atmosfery dla rozwoju społeczno - gospodarczego danego regionu. Celem budowy Lokalnego Systemu Medialnego opartego na portalu Internetowym Lokalnej Grupy Działania Fundacji Rozwoju Gmin „PRYM” jest budowa społeczeństwa informacyjnego dla pięciu gmin poprzez podniesienie dostępności komunikacji internetowej. Szerokopasmowy Internet da mieszkańcom gminy możliwość dostępu do całego spektrum usług, m.in. elektronicznej administracji, e-learningu, korzystania z treści edukacyjnych, monitoringu, telefonii VoIP.

po dziewiąte: Zbyt duży odsetek mieszkańców gminy jest zatrudnionych w rolnictwie, przy jednocześnie niskim poziomie wykształcenia rolników. Wpływ na zatrudnienie w rolnictwie ma ubogi rynek pracy poza rolnictwem, należy zachęcić inwestorów do lokalizacji swoich przedsięwzięć na terenie gminy, a z drugiej strony należy szkolić rolników.

po dziesiąte: Istotną kwestię stanowi rozwój mieszkańców gminy, poprzez wsparcie ukierunkowane na wzbogacenie oferty edukacyjnej, samoorganizacji i podejmowania oddolnych inicjatyw na rzecz rozwiązywania problemów gminnej społeczności, zwłaszcza w obszarze integracji społecznej.

Tabela 32. Analiza SWOT.

MOCNE STRONY GMINY	SŁABE STRONY GMINY
<ul style="list-style-type: none"> • Położenie gminy w centralnej Polsce, w pobliżu Aglomeracji Łódzkiej, jako silnego ośrodka administracyjnego, gospodarczego i naukowego oraz dużego rynku towarów i usług • Dobra dostępność komunikacyjna • Dobry stan środowiska naturalnego • Korzystne warunki do wypoczynku • Wysoki poziom oświaty podstawowej i gimnazjalnej • Dobrze rozwinięta działalność sportowa • Dobrze rozwinięta infrastruktura telekomunikacyjna • Dobrze rozwinięta sieć wodociągowa • Obszary o wysokiej koncentracji produkcji warzywniczej i sadowniczej 	<ul style="list-style-type: none"> • Niekorzystna sytuacja demograficzna, ujemny przyrost naturalny i ujemne saldo migracji • Duże ograniczenia w kontynuowaniu nauki na poziomie średnim i wyższym • Niedostatecznie rozwinięta integracja społeczna mieszkańców • Zły stan techniczny dróg • Zły stan sieci elektrycznej uniemożliwiający zwiększenie poboru mocy • Słabe tempo budowy kanalizacji i przyzagrodowych oczyszczalni ścieków • Brak efektywnego systemu selektywnej zbiórki odpadów na terenie gminy • Brak gazociągu • Słaby rozwój przedsiębiorczości działającej poza rolnictwem • Słabo rozwinięta infrastruktura turystyczna • Mała ilość miejsc pracy poza rolnictwem • Niskie wykształcenie bezrobotnych • Słaba jakość bonitacyjna gleb • Słabe przygotowanie zawodowe rolników • Gospodarstwa rolne małe obszarowo, prowadzące produkcje wielokierunkową • Bardzo niska produktywność gospodarstw rolnych • Mała aktywność rolników w poszukiwaniu alternatywnych źródeł dochodów • Niski stopień samoorganizowania się mieszkańców • Rosnąca, ale ciągle niewielka liczba organizacji pozarządowych
SZANSE	ZAGROŻENIA
<ul style="list-style-type: none"> • Możliwość korzystania ze środków pomocowych Unii Europejskiej • Napływ kapitału zagranicznego • Realizacja Narodowego Programu Przebudowy Dróg Lokalnych 2008 -2011 • Możliwość wykorzystania istniejącego lotniska w Leźnicy Wielkiej • Wzrost wykształcenia i kwalifikacji zawodowych, w szczególności ludzi młodych • Kontynuacja idei społeczeństwa informacyjnego • Utrzymanie preferencyjnego kredytowania rolnictwa i jego otoczenia • Potencjalne warunki naturalne dla rozwoju turystyki specjalistycznej – agroturystyki • Malejący poziom bezrobocia w powiecie i województwie 	<ul style="list-style-type: none"> • Postępujące rozwarstwienie ekonomiczne i społeczeństwa • Niska opłacalność produkcji rolniczej • Odpływ wysoko wyspecjalizowanej kadry do ośrodków gospodarczo silniejszych • Wysokie ceny usług teleinformacyjnych i teletransmisyjnych • Struktura demograficzna społeczeństwa

• Budowa elektrowni wiatrowych w celu produkcji odnawialnej energii	

3. Cele ogólne i szczegółowe rozwoju gminy Parzęczew.

W wyniku konsultacji społecznych mieszkańcy i władze gminy określili wyznacznik głównych kierunków działań w postaci misji gminy:

**Gmina Parzęczew
przyjazna dla środowiska,
otwarta na inwestorów,
bezpieczna,
stwarzająca dobre warunki do życia
i wypoczynku
dla mieszkańców regionu łódzkiego.**

Celem strategicznym gminy Parzęczew na lata 2009 - 2015 jest:

**Zrównoważony rozwój gospodarczy gminy
sprzyjający poprawie jakości życia mieszkańców.**

Realizacja celu strategicznego gminy Parzęczew przyczyni się do osiągnięcia **celu nadrzędnego** jakim jest **Zrównoważony rozwój województwa łódzkiego**.

Cele szczegółowe rozwoju gminy, które przyczynią się do osiągnięcia celu strategicznego to:

- I. Poprawa i rozwój infrastruktury technicznej.
- II. Stworzenie optymalnych warunków kształcenia dla dzieci, młodzieży i dorosłych.
- III. Zwiększenie atrakcyjności inwestycyjnej gminy dla inwestorów lokalnych i zewnętrznych.
- IV. Odnowa wsi poprzez rozwój turystyki i zachowanie dziedzictwa kulturowego.
- V. Zapewnienie bezpieczeństwa socjalnego i publicznego.
- VI. Wsparcie rozwoju społeczności lokalnej ukierunkowane na rozwój oferty edukacyjnej, samoorganizacji i podejmowania oddolnych inicjatyw.

4. Zadania zmierzające do realizacji celów (poprawy sytuacji w gminie)

Tabela 33. Główne zadania gminy Parzęczew na lata 2009 - 2015.

L.p.	Kategoria	Zadania
1.	Zmiany w strukturze gospodarczej obszaru	Prowadzenie szkoleń dla rolników nt. zwiększenia produktywności gospodarstw rolnych, zasad rachunkowości rolnej, pozyskiwania środków na modernizację gospodarstw z funduszy strukturalnych itp.
		Pomaganie rolnikom w poszukiwaniu alternatywnych źródeł dochodu.
		Reorientacja zawodowa osób odchodzących z rolnictwa.
		Organizowanie szkoleń w celu dostosowania kwalifikacji mieszkańców do potrzeb rozwijającej się gospodarki.
		Wspieranie zatrudnienia w sektorze ekonomii społecznej.
		Prowadzenie działań związanych z promocją samozatrudnienia.
		Rozwój agroturystyki.
		Opracowanie oferty turystycznej gminy i jej upowszechnienie.
		Promocja rozwoju przedsiębiorczości poprzez wspieranie lokalnych małych i średnich przedsiębiorstw oraz udzielanie wszechstronnej pomocy osobom podejmującym działalność gospodarczą.
		Przyciągnięcie inwestorów w celu wytwarzania energii wiatrowej.
2.	Zmiany w sposobie użytkowania terenu	Uporządkowanie gospodarki przestrzennej.
		Opracowanie i upowszechnienie oferty inwestycyjnej gminy.
		Zagospodarowanie terenu wokół zalewu wodnego w Parzęczewie.
		Zagospodarowaniem terenu nad zalewem w Leźnicy Wielkiej na park kultury i sportu.
		Zagospodarowanie pod kątem rekreacyjnym terenów osiedla Leźnica Wielka.
		Wytyczenie i oznakowanie szlaków rowerowych.
3.	Rozwój systemu komunikacji i infrastruktury	Budowa systemu dróg w gminie.
		Poprawa wydajności stacji wodociągowej w Orłej poprzez jej rozbudowę.
		Rozbudowa sieci energetycznej.
		Budowa Lokalnego Systemu Medialnego.
		Gazyfikacja gminy.
		Przebudowa urządzeń piętrzących na zbiorniku wodnym w Leźnicy Wielkiej
		Przebudowa i wyposażenie obiektów pełniących funkcje społeczno - kulturalne
		Rozwój infrastruktury sportowo - rekreacyjnej.

L.p.	Kategoria	Zadania
4.	Poprawa stanu środowiska	Propagowanie wśród społeczeństwa zachowań przyjaznych środowisku.
		Uporządkowanie gospodarki wodno - ściekowej.
		Uporządkowanie gospodarki odpadami.
		Budowa zbiornika wodnego „Tkaczewska Góra” w celu poprawy funkcji retencyjnych zlewni rzeki Bzury.
5.	Poprawa stanu środowiska kulturowego	Organizowanie cyklicznych imprez kulturalno - sportowych.
		Rozbudzenie poczucia tożsamości lokalnej mieszkańców.
		Skoordynowanie działań organizacji wiejskich.
		Zwiększenie możliwości korzystania z różnych form kultury.
		Promocja lokalnych produktów.
		Wspieranie projektów realizowanych przez organizacje pozarządowe i społeczne.
6.	Poprawa warunków i jakości życia mieszkańców	Modernizacja budynków użyteczności publicznej.
		Zwiększenie możliwości dostępu młodzieży do różnych form kształcenia i samokształcenia.
		Poprawa jakości kształcenia w szkołach gminnych.
		Wspieranie uzdolnionej młodzieży w zdobywaniu wykształcenia.
		Powszechne dożywianie dzieci w szkołach.
		Uatrakcyjnienie programu spędzania wolnego czasu dla młodzieży.
		Wypracowanie skutecznych form wsparcia osób i rodzin w przezwyciężaniu trudnych sytuacji życiowych.
		Wyrównywanie szans osób niepełnosprawnych.
		Inicjowanie i wspieranie programów zwiększających bezpieczeństwo publiczne.
		Promocja integracji społecznej.
		Przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu i marginalizacji.
		Upowszechnianie edukacji przedszkolnej.
		Wspieranie oddolnych inicjatyw edukacyjnych.

5. Realizacja zadań

5.1. Planowane zadania inwestycyjne w okresie 2009 - 2013

Projekt 1.

1.	Nazwa projektu	Budowa systemu dróg w wiejskiej gminie Parzęczew – etap II		
2.	Zgodność z planem zagospodarowania przestrzennego	Zgodny		
3.	Etapy zadania	1. Modernizacja drogi gminnej nr 120279E przez wieś Chociszew 2. Modernizacja drogi gminnej nr 120278E przez wieś Mikołajew i Nową Jerozolimę		
4.	Harmonogram realizacji			
4.1	Data rozpoczęcia	2009		
4.2	Data zakończenia	2010		
5.	Planowane efekty końcowe			
5.1	Produkty	1. Długość przebudowanej drogi gminnej nr 120279E przez wieś Chociszew – 1,2 km. 2. Długość przebudowanej drogi gminnej nr 120278E przez wieś Mikołajew i Nową Jerozolimę – 2,6 km		
5.2	Rezultaty	1. Oszczędność czasu w przewozach pasażerskich na drodze nr 120279E – 3 minut. 2. Oszczędność czasu w przewozach pasażerskich na drodze nr 120278E – 5 minut.		
6.	Instytucje i podmioty uczestniczące we wdrażaniu	1. Urząd Gminy w Parzęczewie		
7.	Nakłady do poniesienia	2.630,55 tys. zł		
8.	Źródła finansowania w tys. zł	2008	2009	2010
8.1	Budżet gminy (15%)	1,5	124,38	268,71
8.2	Środki prywatne	0	0	0
8.3	Środki Unii Europejskiej (85%)	8,5	704,810	1.522,65
8.4	Inne	0	0	0
8.5	RAZEM	10,00	829,19	1.791,36

Projekt 2.

1.	Nazwa projektu	Termomodernizacja budynku Gminnego Ośrodka Zdrowia w Parzęczewie		
2.	Zgodność z planem zagospodarowania przestrzennego	Zgodny		
3.	Etapy zadania	1. Docieplenie budynku 2. Wymiana stolarki okiennej i drzwiowej 3. Przebudowa systemów grzewczych		
4.	Harmonogram realizacji			
4.1	Data rozpoczęcia	2010		
4.2	Data zakończenia	2010		
5.	Planowane efekty końcowe			
5.1	Produkty	1. Liczba projektów mających na celu poprawę jakości powietrza – 1 szt.		
5.2	Rezultaty	1. Liczba osób korzystających z obiektów użyteczności publicznej – 4.890 osób 2. Liczba obiektów poddanych termomodernizacji - 1 szt.		
6.	Instytucje i podmioty uczestniczące we wdrażaniu	1. Urząd Gminy w Parzęczewie		
7.	Nakłady do poniesienia	461,00 tys. zł		
8.	Źródła finansowania w tys. zł	2009	2010	2011
8.1	Budżet gminy (15%)	3,00	66,15	0
8.2	Środki prywatne	0	0	0
8.3	Środki Unii Europejskiej (85%)	17,00	374,85	0
8.4	Inne	0	0	0
8.5	RAZEM	20,00	441,00	0

Projekt 3.

1.	Nazwa projektu	Zakup sprzętu medycznego dla Gminnego Ośrodka Zdrowia w Parzęczewie		
2.	Zgodność z planem zagospodarowania przestrzennego	-		
3.	Etapy zadania	1. Zakup sprzętu medycznego		
4.	Harmonogram realizacji			
4.1	Data rozpoczęcia	2010		
4.2	Data zakończenia	2010		
5.	Planowane efekty końcowe			
5.1	Produkty	1. Ilość zakupionego sprzętu medycznego- 20 szt. 2. Liczba projektów z zakresu ochrony zdrowia - 1 szt.		
5.2	Rezultaty	1. Liczba zakładów ochrony zdrowia, które podniosły standard w wyniku realizacji RPO Wł - 1 szt. 2. Liczba wykonanych badań sprzętem specjalistycznym przeprowadzanych na zakupionym sprzęcie - 2.000/rok		
6.	Instytucje i podmioty uczestniczące we wdrażaniu	1. Urząd Gminy w Parzęczewie 2. Gminny Ośrodek Zdrowia w Parzęczewie		
7.	Nakłady do poniesienia	335,90 tys. zł		
8.	Źródła finansowania w tys. zł	2009	2010	2011
8.1	Budżet gminy (15%)	0,45	49,93	0
8.2	Środki prywatne	0	0	0
8.3	Środki Unii Europejskiej (85%)	2,55	282,97	0
8.4	Inne	0	0	0
8.5	RAZEM	3,00	332,90	0

Projekt 4.

1.	Nazwa projektu	Rozbudowa stacji wodociągowej we wsi Orła wraz z budową wodociągu w miejscowościach: Orła, Krzemień i Duraj		
2.	Zgodność z planem zagospodarowania przestrzennego	Zgodny		
3.	Etapy zadania	<ol style="list-style-type: none"> 1. Rozbudowa budynku SUW z instalacjami elektrycznymi, automatyką i robotami technologiczno – instalacyjnymi wewnątrz budynku 2. Zbiornik czystej wody 3. Odstojnik popłuczyn z kanałem odprowadzającym wody popłuczne i sieciami między obiektowymi 4. Przyłącze energetyczne i linie kablowe zewnętrzne 5. Budowa wodociągu 		
4.	Harmonogram realizacji			
4.1	Data rozpoczęcia	01.10.2009.		
4.2	Data zakończenia	15.11.2010.		
5.	Planowane efekty końcowe			
5.1	Produkty	Liczba projektów z zakresu podstawowych usług dla gospodarki i ludności wiejskiej - 1 szt. Liczba rozbudowanych stacji wodociągowych - 1 szt.		
5.2	Rezultaty	Długość wybudowanej sieci wodociągowej – 1.984,8 m Ludność zamieszkująca obszary wiejskie korzystająca z udoskonalonych usług - 396 osób		
6.	Instytucje i podmioty uczestniczące we wdrażaniu	<ol style="list-style-type: none"> 1. Urząd Gminy w Parzęczewie 2. Zakład Gospodarki Komunalnej w Parzęczewie 		
7.	Nakłady do poniesienia	1.716,70 tys. zł		
8.	Źródła finansowania w tys. zł	2008	2009	2010
8.1	Budżet gminy (25%)	3,75	179,79	245,64
8.2	Środki prywatne	0	0	0
8.3	Środki Unii Europejskiej (75%)	11,25	539,36	736,91
8.4	Inne	0	0	0
8.6	RAZEM	15,00	719,15	982,55

Projekt 5.

1.	Nazwa projektu	Budowa gminnej sieci przydomowych oczyszczalni ścieków w wiejskiej gminie Parzęczew – etap II		
2.	Zgodność z planem zagospodarowania przestrzennego	Zgodny		
3.	Etapy zadania	1. Budowa przydomowych oczyszczalni ścieków		
4.	Harmonogram realizacji			
4.1	Data rozpoczęcia	01.09.2009.		
4.2	Data zakończenia	31.12.2010.		
5.	Planowane efekty końcowe			
5.1	Produkty	1. Liczba wybudowanych oczyszczalni ścieków – 197 szt. 2. Liczba projektów z zakresu podstawowych usług dla gospodarki i ludności wiejskiej -1 szt.		
5.2	Rezultaty	1. Liczba gospodarstw domowych/budynków obsługiwanych przez oczyszczalnie ścieków – 197 szt. 2. Ludność zamieszkująca obszary wiejskie korzystająca z udoskonalonych usług - 788 osób		
6.	Instytucje i podmioty uczestniczące we wdrażaniu	1. Urząd Gminy w Parzęczewie		
7.	Nakłady do poniesienia	4.202,53 tys. zł		
8.	Źródła finansowania w tys. zł	2008	2009	2010
8.1	Budżet gminy (25%)	29,77	510,43	510,43
8.2	Środki prywatne	0	0	0
8.3	Środki Unii Europejskiej (75%)	89,33	1.531,29	1.531,28
8.4	Inne	0		
8.5	RAZEM	119,10	2.041,72	2.041,71

Projekt 6.

1.	Nazwa projektu	Zagospodarowanie przestrzeni Publicznej w Leźnicy Wielkiej – Osiedle poprzez utworzenie parku wypoczynkowego i budowę placów zabaw		
2.	Zgodność z planem zagospodarowania przestrzennego	Zgodny		
3.	Etapy zadania	1. Utworzenie parku wypoczynkowego i budowa placów zabaw		
4.	Harmonogram realizacji			
4.1	Data rozpoczęcia	01.09.2009.		
4.2	Data zakończenia	30.06.2010.		
5.	Planowane efekty końcowe			
5.1	Produkty	1. Liczba utworzonych miejsc rekreacji i placów zabaw – 2 szt.		
5.2	Rezultaty	1. Ludność zamieszkująca obszary wiejskie odnosząca korzyści ze zrealizowanego projektu w zakresie odnowy wsi - 753 osoby. 2. Liczba miejscowości, gdzie rewitalizowana została przestrzeń publiczna – 1 szt.		
6.	Instytucje i podmioty uczestniczące we wdrażaniu	1. Urząd Gminy w Parzęczewie		
7.	Nakłady do poniesienia	652,92 tys. zł		
8.	Źródła finansowania w tys. zł	2008	2009	2010
8.1	Budżet gminy (25%)	9,97	153,26	0
8.2	Środki prywatne	0	0	0
8.3	Środki Unii Europejskiej (75%)	29,92	459,77	0
8.4	Inne	0	0	0
8.5	RAZEM	39,89	613,03	0

Projekt 7.

1.	Nazwa projektu	Nasadzenie roślin wieloletnich w parku wypoczynkowym i na placu zabaw w Leźnicy Wielkiej – Osiedle		
2.	Zgodność z planem zagospodarowania przestrzennego	Zgodny		
3.	Etapy zadania	Prace przygotowawcze, nasadzenia roślin wieloletnich obejmują: sadzenie krzewów liściastych średnich, małych i obsadzanie kwietników z roślin ozdobnych. wykonanie trawników parkowych oraz koronowanie mis korzeniowych.		
4.	Harmonogram realizacji			
4.1	Data rozpoczęcia	01.09.2009.		
4.2	Data zakończenia	30.06.2010.		
5.	Planowane efekty końcowe			
5.1	Produkty	1. Liczba zazielenionych miejsc rekreacji i placów zabaw – 2 szt.		
5.2	Rezultaty	1. Ludność zamieszkująca obszary wiejskie odnosząca korzyści ze zrealizowanego projektu w zakresie zazielenienia terenu - 753 osoby. 2. Liczba miejscowości, gdzie zazieleniona została przestrzeń publiczna – 1 szt.		
6.	Instytucje i podmioty uczestniczące we wdrażaniu	1. Urząd Gminy w Parzęczewie		
7.	Nakłady do poniesienia	134,44 tys. zł		
8.	Źródła finansowania w tys. zł	2008	2009	2010
8.1	Budżet gminy (60%)	0	80,66	0
8.2	Środki prywatne	0	0	0
8.3	Środki Unii Europejskiej	0	0	0
8.4	WFOŚIGW w Łodzi (40%)	0	53,78	0
8.5	RAZEM	0	134,44	0

Projekt 8.

1.	Nazwa projektu	Przebudowa drogi gminnej nr 120283E we wsi Orła - Duraj o dł. 2,25 km wraz z infrastrukturą towarzyszącą		
2.	Zgodność z planem zagospodarowania przestrzennego	Zgodny		
3.	Etapy zadania	Modernizacja drogi gminnej nr 120283E we wsi Orła - Duraj		
4.	Harmonogram realizacji			
4.1	Data rozpoczęcia	2012		
4.2	Data zakończenia	2012		
5.	Planowane efekty końcowe			
5.1	Produkty	1. Długość przebudowanej drogi gminnej nr 120283E we wsi Orła - Duraj - 2,25 km		
5.2	Rezultaty	1. Oszczędność czasu w przewozach pasażerskich na drodze nr 120283E - 5 minut		
6.	Instytucje i podmioty uczestniczące we wdrażaniu	1. Urząd Gminy w Parzęczewie		
7.	Nakłady do poniesienia	1.100,02 tys. zł		
8.	Źródła finansowania w tys. zł	2012	2013	2014
8.1	Budżet gminy (15%)	165,00	0	0
8.2	Środki prywatne	0	0	0
8.3	Środki Unii Europejskiej (85%)	935,02	0	0
8.4	Inne	0	0	0
8.5	RAZEM	1.100,02	0	0

Projekt 9.

1.	Nazwa projektu	Przebudowa drogi gminnej nr 120115E relacji: Śliwniki - Żelgoszcz o dł. 2,1 km		
2.	Zgodność z planem zagospodarowania przestrzennego	Zgodny		
3.	Etapy zadania	Modernizacja drogi gminnej nr 120115E relacji: Śliwniki - Żelgoszcz o dł. 2,1 km		
4.	Harmonogram realizacji			
4.1	Data rozpoczęcia	2013		
4.2	Data zakończenia	2013		
5.	Planowane efekty końcowe			
5.1	Produkty	1. Długość przebudowanej drogi gminnej nr 120115E relacji: Śliwniki - Żelgoszcz - 2,1 km		
5.2	Rezultaty	1. Oszczędność czasu w przewozach pasażerskich na drodze nr 120115E - 5 minut		
6.	Instytucje i podmioty uczestniczące we wdrażaniu	1. Urząd Gminy w Parzęczewie		
7.	Nakłady do poniesienia	1.454,87 tys. zł		
8.	Źródła finansowania w tys. zł	2013	2014	2015
8.1	Budżet gminy (15%)	218,23	0	0
8.2	Środki prywatne	0,00	0	0
8.3	Środki Unii Europejskiej (85%)	1.236,64	0	0
8.4	Inne	0,00	0	0
8.5	RAZEM	1.454,87	0	0

Projekt 10.

1.	Nazwa projektu	Przebudowa drogi gminnej nr 120260E we wsi Śniatowa od drogi powiatowej nr 3705E do klubu o dł. 0,9 km		
2.	Zgodność z planem zagospodarowania przestrzennego	Zgodny		
3.	Etapy zadania	Modernizacja drogi gminnej nr 120260E we wsi Śniatowa		
4.	Harmonogram realizacji			
4.1	Data rozpoczęcia	2013		
4.2	Data zakończenia	2013		
5.	Planowane efekty końcowe			
5.1	Produkty	1. Długość zmodernizowanej drogi gminnej nr 120260E we wsi Śniatowa od drogi powiatowej nr 3705E do klubu - 0,9 km		
5.2	Rezultaty	1. Oszczędność czasu w przewozach pasażerskich na drodze nr 120260E - 2 minuty		
6.	Instytucje i podmioty uczestniczące we wdrażaniu	1. Urząd Gminy w Parzęczewie		
7.	Nakłady do poniesienia	623,54		
8.	Źródła finansowania w tys. zł	2013	2014	2015
8.1	Budżet gminy (15%)	93,53	0	0
8.2	Środki prywatne	0	0	0
8.3	Środki Unii Europejskiej (85%)	530,01	0	0
8.4	Inne	0	0	0
8.5	RAZEM	623,54	0	0

Projekt 11.

1.	Nazwa projektu	Punkt Przedszkolny w Parzęczewie miejscem przyjaznym wszechstronnemu rozwojowi dziecka		
2.	Zgodność z planem zagospodarowania przestrzennego	-		
3.	Etapy zadania	Podniesienie poziomu wychowania przedszkolnego w Punkcie w roku szkolnym 2008/2009 i 2009/2010		
4.	Harmonogram realizacji			
4.1	Data rozpoczęcia	01.08.2008.		
4.2	Data zakończenia	30.07.2010.		
5.	Planowane efekty końcowe			
5.1	Produkty	1. Zwiększenie uczestnictwa 25 dzieci w wychowaniu przedszkolnym 2. Wydłużenie o 3,5 godz./dzień czasu przebywania dzieci w Punkcie		
5.2	Rezultaty	1. Przeprowadzenie 264 godz. z logopedą (w tym w 2008r. – 48 godz.) 2. Przeprowadzenie 88 godz. z psychologiem (w tym w 2008r. – 16 godz.) 3. Przeprowadzenie 88 godz. z pedagogiem (w tym w 2008r. – 16 godz.) 4. Przeprowadzenie 352 godz. programu JA I ŚWIAT PRZYRODY (w tym w 2008r. – 64 godz.) 5. Przeprowadzenie 396 godz. programu POZNAJMY NASZ JĘZYK OJCZYSTY (w tym w 2008r. – 72 godz.) 6. Przeprowadzenie 352 godz. programu MATEMATYKA WOKÓŁ NAS (w tym w 2008r. – 64 godz.) 7. Przeprowadzenie 176 godz. zajęć z języka angielskiego (w tym w 2008r. – 32 godz.) 8. Przeprowadzenie 264 godz. zajęć z UMUZYKALNIENIA, ŚPIEWU, PŁASÓW I TAŃCÓW (w tym w 2008r. – 48 godz.) 9. Przeprowadzenie 132 godz. zajęć z gimnastyki korekcyjnej (w tym w 2008r. – 24 godz.) 10. Przeprowadzenie 176 godz. zajęć ruchowych w plenerze (w tym w 2008r. – 32 godz.) 11. Przeprowadzenie 132 godz. warsztatów teatralnych (w tym w 2008r. – 24 godz.) 12. Przeprowadzenie 220 godz. warsztatów z PAPIEROPLASTYKI (w tym w 2008r. – 40 godz.) 13. Przeprowadzenie 220 godz. warsztatów z NASZE ZDROWIE I BEZPIECZEŃSTWO (w tym w 2008r. – 40 godz.) 14. Przeprowadzenie 220 godz. warsztatów SPOTKANIE Z KSIĄŻKĄ (w tym w 2008r. – 40 godz.) 15. Przeprowadzenie 2 spotkań inf. dla rodziców dzieci w wieku 3-5 lat (w tym w 2008r. – 1 spotkanie) 16. Przeprowadzenie 2 naborów do Punktu Przedszkolnego (w tym w 2008r. – 1 nabór)		
6.	Instytucje i podmioty uczestniczące we wdrażaniu	1. Urząd Gminy w Parzęczewie		
7.	Nakłady do poniesienia	421,24 tys. zł		
8.	Źródła finansowania w tys. zł	2008	2009	2010
8.1	Budżet gminy (3%)	2,65	6,31	3,67
8.2	Środki prywatne	0	0	0
8.3	Środki Unii Europejskiej (97%)	85,80	203,99	118,82
8.4	RAZEM	88,45	210,30	122,49

Projekt 12.

1.	Nazwa projektu	Przebudowa drogi gminnej nr 120272E o długości 1,75 km we wsi Ignacew Podleśny w gminie Parzęczew		
2.	Zgodność z planem zagospodarowania przestrzennego	Zgodny		
3.	Etapy zadania	Modernizacja drogi gminnej nr 120272E we wsi Ignacew Podleśny		
4.	Harmonogram realizacji			
4.1	Data rozpoczęcia	01.05.2009.		
4.2	Data zakończenia	31.10.2009.		
5.	Planowane efekty końcowe			
5.1	Produkty	1. Długość zmodernizowanej drogi gminnej nr 120272E we wsi Ignacew Podleśny – 1,75 km		
5.2	Rezultaty	1. Oszczędność czasu w przewozach pasażerskich na drodze nr 120272E – 5 minut		
6.	Instytucje i podmioty uczestniczące we wdrażaniu	1. Urząd Gminy w Parzęczewie		
7.	Nakłady do poniesienia	752,7 tys. zł		
8.	Źródła finansowania w tys. zł	2008	2009	2010
8.1	Budżet gminy	2,7	380,0	0
8.2	Środki prywatne	0	0	0
8.3	Środki budżetu państwa	0	370,0	0
8.4	RAZEM	2,7	750,0	0

5.2. Zadania planowane do realizacji po roku 2013 – projekty długoterminowe

Projekt 13.

1.	Nazwa projektu	Uregulowanie stosunków wodnych i zwiększenie zdolności retencyjnej zlewni Bzury wraz z utworzeniem przyrodniczego parku nadwodnego „Tkaczewska Góra”				
2.	Zgodność z planem zagospodarowania przestrzennego	Zgodny				
3.	Etapy zadania	<ol style="list-style-type: none"> 1. Organizacja konferencji w zakresie edukacji ekologicznej 2. Opracowanie dokumentacji wnioskowej i technicznej na budowę zbiornika 3. Wycup terenów pod inwestycje 4. Wykonanie zbiornika wstępnego, komory I i II 				
4.	Harmonogram realizacji					
4.1	Data rozpoczęcia	01.01.2011.				
4.2	Data zakończenia	31.12.2015.				
5.	Planowane efekty końcowe					
5.1	Produkty	<ol style="list-style-type: none"> 1. Liczba wybudowanych zbiorników retencyjnych – 1 szt. 2. Liczba przeprowadzonych konferencji w zakresie edukacji ekologicznej – 1 szt. 3. Ilość terenów wykupionych pod inwestycje – 244 ha 				
5.2	Rezultaty					
6.	Institucje i podmioty uczestniczące we wdrażaniu	<ol style="list-style-type: none"> 1. Urząd Gminy w Parzęczewie 2. Wojewódzki Zarząd Melioracji i Urządzeń Wodnych w Łodzi 3. Lasy Państwowe 				
7.	Nakłady do poniesienia	79.720 tys. zł				
8.	Źródła finansowania w tys. zł	2011	2012	2013	2014	2015
8.1	Budżet gminy	356,75	906,00	509,25	1.638,80	420,20
8.2	Środki prywatne	0	0	0	0	0
8.3	Środki Unii Europejskiej	6.064,75	15.402,00	8.657,25	27.859,60	6.803,40
8.4	Inne (WFOŚiGW w Łodzi)	4.213,50	1.812,00	1.018,50	3.277,60	800,40
8.5	RAZEM	10.635,00	18.120,00	10.185,00	32.776,00	8.004,00

6. Powiązanie zadań realizowanych w ramach Strategii z innymi działaniami.

Rozwój społeczno-gospodarczy w skali lokalnej jest bezpośrednio związany z procesami zachodzącymi w otoczeniu społeczności lokalnych. Gospodarka województwa i powiatu wywiera bezpośredni wpływ na procesy zachodzące w gminach.

Zadania zapisane w Strategii Rozwoju Gminy Parzęczew są zgodne z:

- Strategią Rozwoju Województwa Łódzkiego na lata 2007 - 2020 (Uchwała Sejmiku Województwa Łódzkiego Nr LI/865/2006 z dnia 31 stycznia 2006r.),
- Planem Rozwoju Lokalnego Powiatu Zgierskiego na lata 2007 - 2015 (Uchwała Rady Powiatu Zgierskiego Nr XIV/143/07 z dnia 27 grudnia 2007r.)

Projekt „Uregulowanie stosunków wodnych i zwiększenie zdolności retencyjnej zlewni Bzury wraz z utworzeniem przyrodniczego parku nadwodnego „Tkaczewska Góra”” jest ściśle powiązany z **Wojewódzkim Programem Małej Retencji dla województwa łódzkiego** (Uchwała Sejmiku Województwa Łódzkiego Nr LIII/887/2006 z dnia 28 marca 2006r.). Budowa zbiornika „Tkaczewska Góra” została ujęta na trzecim miejscu w kolejności realizacji zadań priorytetowych do 2013 roku.

Zadania zapisane w Strategii są powiązane z założeniami i celem strategicznym **Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Łódzkiego na lata 2007-2013**, którym jest „Integracja regionu z europejską przestrzenią społeczno-gospodarczą jako środkowoeuropejskiego centrum rozwoju, sprzyjającego zamieszkaniu i gospodarce oraz dążenie do budowy wewnętrznej spójności przy zachowaniu różnorodności jego miejsc”. Projekty planowane do realizacji w ramach Strategii Rozwoju Gminy Parzęczew wpłyną na poprawę stanu środowiska naturalnego w regionie oraz na podniesienie standardu życia mieszkańców województwa. Przyczynią się tym samym do realizacji ww. celu, wpisując się zwłaszcza w II oś priorytetową „Ochrona środowiska, zapobieganie zagrożeniom i energetyka” w ramach Działania II.6. Ochrona powietrza.

Ponadto projekty planowane do realizacji w ramach Strategii wpisują się w V oś priorytetową „Infrastruktura społeczna”, jej cel szczegółowy „Poprawa bezpieczeństwa zdrowotnego mieszkańców województwa, przez które rozumie się zwiększenie dostępu do ośrodków oferujących kompleksowe usługi medyczne” w ramach działania V.1. Infrastruktura ochrony zdrowia.

Projekty drogowe wpisują się I oś priorytetową „Infrastruktura transportowa”, jej cel szczegółowy „Poprawa stanu oraz powiązanie regionalnej i lokalnej sieci dróg województwa łódzkiego z siecią dróg krajowych, transeuropejską siecią transportową TEN – T oraz lotniskami, jak i poprawa bezpieczeństwa ruchu drogowego w województwie” w ramach działania I.1. Drogi.

Projekty ujęte w Strategii Rozwoju Gminy Parzęczew są zgodne z **Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013**, który zakłada wielofunkcyjność rolnictwa i obszarów wiejskich. Projekty z zakresu gospodarki wodno – ściekowej ujęte w Strategii wpisują się w Działanie „Podstawowe usługi dla gospodarki i ludności wiejskiej”, którego celem jest „Poprawa podstawowych usług na obszarach wiejskich, obejmujących elementy infrastruktury technicznej, warunkujących rozwój społeczno – gospodarczy, co przyczyni się do poprawy warunków życia oraz prowadzenia działalności gospodarczej”.

Projekty z zakresu zagospodarowania przestrzeni publicznej oraz przebudowy infrastruktury związanej z rozwojem funkcji sportowych i społeczno - kulturalnych ujęte w Strategii wpisują się w Działanie „Odnowa i rozwój wsi”, którego celem jest „Poprawa jakości życia na obszarach wiejskich przez zaspokojenie potrzeb społecznych i kulturalnych mieszkańców wsi oraz promowanie obszarów wiejskich”.

Zadania z zakresu rozwoju zasobów ludzkich są spójne z celem głównym **Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki** jakim jest wzrost zatrudnienia i spójności społecznej. Cel ten będzie realizowany m.in. poprzez aktywizację zawodową, rozwijanie potencjału adaptacyjnego przedsiębiorstw i ich pracowników, podniesienie poziomu wykształcenia społeczeństwa, zmniejszenie obszarów wykluczenia społecznego oraz wsparcie mechanizmów efektywnego zarządzania w administracji państwowej. W ramach programu wsparciem objęte zostaną następujące obszary zapisane w Strategii Rozwoju Gminy Parzęczew: zatrudnienie, edukacja, integracja społeczna.

Przyjęte w strategii obszary strategiczne i wynikające z nich cele zgodne są z założeniami **Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko**. Celem Programu jest podniesienie atrakcyjności inwestycyjnej Polski i jej regionów poprzez rozwój infrastruktury technicznej przy równoczesnej ochronie i poprawie stanu środowiska, zdrowia, zachowaniu tożsamości kulturowej i rozwijaniu spójności terytorialnej.

Strategia jest spójna z założeniami i celem głównym **Programu Operacyjnego Innowacyjna Gospodarka** jakim jest rozwój polskiej gospodarki w oparciu o innowacyjne przedsiębiorstwa. Osiągnięcie celu głównego PO IG będzie możliwe poprzez realizację 6 celów szczegółowych:

- a. Zwiększenie innowacyjności przedsiębiorstw,
- b. Wzrost konkurencyjności polskiej nauki,
- c. Zwiększenie roli nauki w rozwoju gospodarczym,
- d. Zwiększenie udziału innowacyjnych produktów polskiej gospodarki w rynku międzynarodowym,
- e. Tworzenie trwałych i lepszych miejsc pracy,
- f. Wzrost wykorzystania technologii informacyjnych i komunikacyjnych w gospodarce.

7. Oczekiwane wskaźniki efektów realizacji strategii.

L.p.	Wskaźniki produktu	Jedn. miary	Rok bazowy 2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
1.	Długość przebudowanej drogi gminnej nr 120279E przez wieś Chociszew	km	1,2						
2.	Długość przebudowanej drogi gminnej nr 120278E przez wieś Mikołajew i Nową Jerozolimę	km		2,6					
3.	Liczba projektów mających na celu poprawę jakości powietrza	szt.		1					
4.	Ilość zakupionego sprzętu medycznego	szt.		20					
5.	Liczba projektów z zakresu ochrony zdrowia	szt.		1					
6.	Liczba projektów z zakresu podstawowych usług dla gospodarki i ludności wiejskiej	szt.	2	2					
7.	Liczba rozbudowanych stacji wodociągowych	szt.		1					
8.	Liczba wybudowanych oczyszczalni ścieków	szt.	100	97					
9.	Liczba utworzonych miejsc rekreacji i placów zabaw	szt.	1	1					
10.	Liczba zazielenionych miejsc rekreacji i placów zabaw	szt.	1	1					
11.	Długość przebudowanej drogi gminnej nr 120283E we wsi Orła - Duraj	km				2,25			
12.	Długość przebudowanej drogi gminnej nr 120115E relacji Śliwniki - Żelgoszcz	km					2,1		
13.	Długość przebudowanej drogi gminnej nr 120260E we wsi Śniatowa od drogi powiatowej nr 3705E do klubu	km					0,9		
14.	Zwiększenie wychowania przedszkolnego	osoby	25	25					
15.	Wydłużenie czasu przebywania dzieci w Punkcie	godz./dzień	3,5	3,5					
16.	Długość zmodernizowanej drogi gminnej nr 120272E we wsi Ignacew Podleśny	km	1,75						
17.	Liczba wybudowanych zbiorników retencyjnych	szt.							1
18.	Liczba przeprowadzonych konferencji w zakresie edukacji ekologicznej	szt.			1				
19.	Ilość terenów wykupionych pod inwestycje	ha			100	144			

L.p.	Wskaźniki rezultatu	Jedn. miary	Rok bazowy 2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
1.	Oszczędność czasu w przewozach pasażerskich na drodze nr 120279E	minuty	3						

2.	Oszczędność czasu w przewozach pasażerskich na drodze nr 120278E	minuty		5					
3.	Liczba osób korzystających z obiektów użyteczności publicznej	osoby		4.890					
4.	Liczba obiektów poddanych termomodernizacji	szt.		1					
5.	Liczba zakładów ochrony zdrowia, które podniosły standard w wyniku realizacji RPO Wł	szt.		1					
6.	Liczba wykonywanych badań sprzętem specjalistycznym przeprowadzanych na zakupionym sprzęcie	szt.		2.000					
7.	Długość wybudowanej sieci wodociągowej	km		1,98					
8.	Ludność zamieszkująca obszary wiejskie korzystająca z udoskonalonych usług	osoby		1.184					
9.	Liczba gospodarstw domowych/budynków obsługiwanych przez oczyszczalnie ścieków	szt.	100	97					
10.	Ludność zamieszkująca obszary wiejskie odnosząca korzyści ze zrealizowanego projektu w zakresie odnowy wsi	osoby	753						
11.	Liczba miejscowości, gdzie zrewitalizowana została przestrzeń publiczna	szt.	1						
12.	Ludność zamieszkująca obszary wiejskie odnosząca korzyści ze zrealizowanego projektu w zakresie zazielenienia terenu	osoby	753						
13.	Liczba miejscowości, gdzie zazieleniona została przestrzeń publiczna	szt.	1						
14.	Oszczędność czasu w przewozach pasażerskich na drodze nr 120283E	minuty				5			
15.	Oszczędność czasu w przewozach pasażerskich na drodze nr 120115E	minuty					5		
16.	Oszczędność czasu w przewozach pasażerskich na drodze nr 120260E	minuty						2	
17.	Zajęcia z logopedą	godz.	132	84					
18.	Zajęcia z psychologiem	godz.	44	28					
19.	Zajęcia z pedagogiem	godz.	44	28					
20.	Zajęcia z programu JA I ŚWIAT PRZYRODY	godz.	192	112					

21.	Zajęcia z programu POZNAJMY NASZ JĘZYK OJCZYSTY	godz.	216	126					
22.	Zajęcia z programu MATEMATYKA WOKÓŁ NAS	godz.	192	112					
23.	Zajęcia z języka angielskiego	godz.	88	56					
24.	Zajęcia z UMUZYKALNIENIA, ŚPIEWU, PŁASÓW I TAŃCÓW	godz.	144	84					
25.	Zajęcia z gimnastyki korekcyjnej	godz.	66	42					
26.	Zajęcia ruchowe w plenerze	godz.	96	56					
27.	Warsztaty teatralne	godz.	72	42					
28.	Warsztaty z PAPIEROPLASTYKI	godz.	120	70					
29.	Warsztaty z tematu NASZE ZDROWIE I BEZPIECZEŃSTWO	godz.	120	70					
30.	Warsztaty z tematu SPOTKANIE Z KSIĄŻKĄ	godz.	120	70					
31.	Przeprowadzenie spotkań inf. dla rodziców dzieci w wieku 3-5 lat	spotkanie	1						
32.	Przeprowadzenie naborów do Punktu Przedszkolnego	nabór	1						
33.	Oszczędność czasu w przewozach pasażerskich na drodze nr 120272E	minuty	5						
34.	Liczba przyjezdnych i turystów	osoby							5.000

L.p.	Wskaźniki oddziaływania	Jedn. miary	Rok bazowy 2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
1.	Wzrost gospodarczy	%					0,41		
2.	Tworzenie miejsc pracy	%					2,7		

8. Plan finansowy na lata 2009 -2015

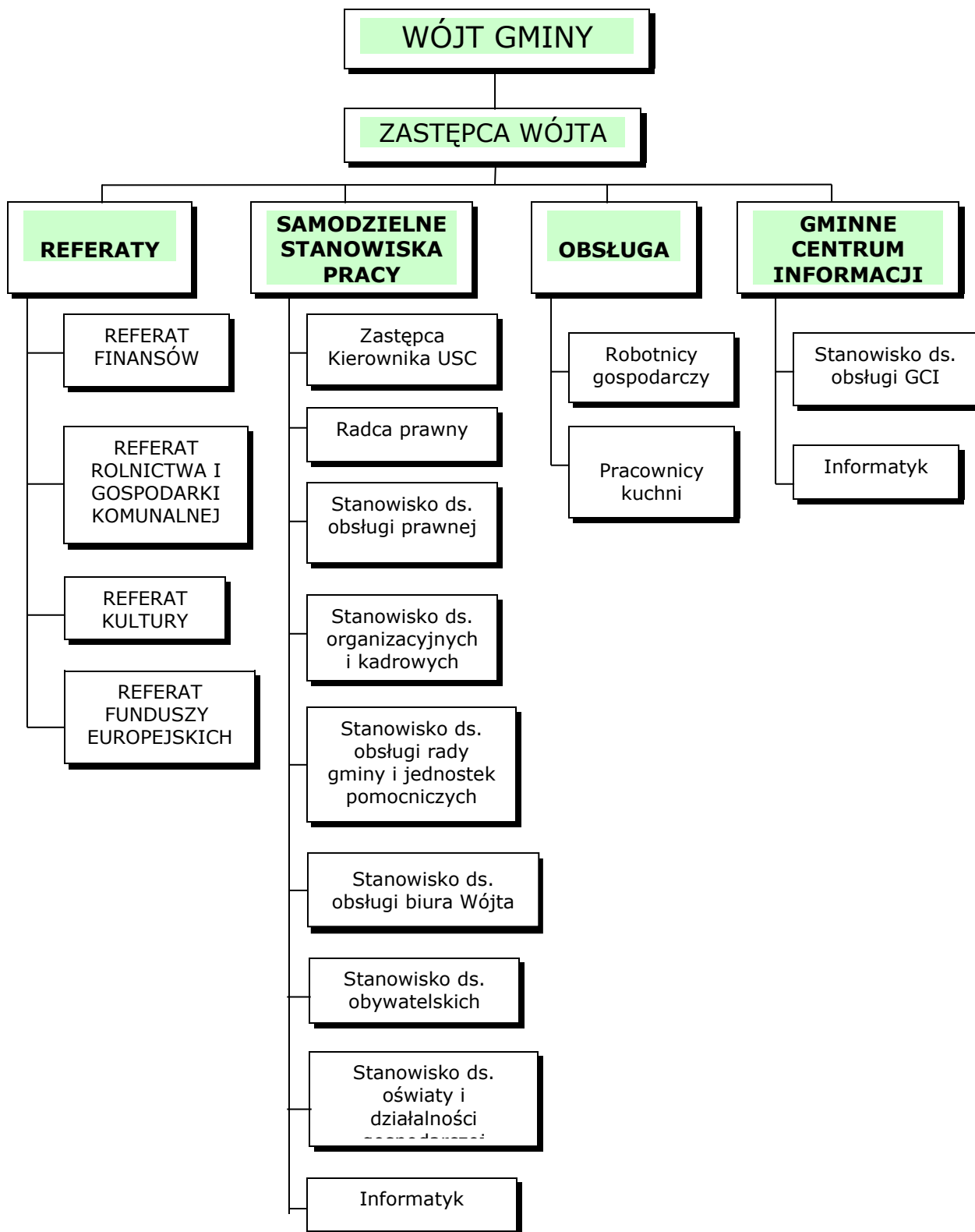
w tys. zł

Źródła finansowania	Lata realizacji						
	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Budżet Gminy Parzęczew	1.438,28	1.144,53	356,75	1.071,00	821,01	1.638,80	400,20
Budżet państwa	370,00	0	0	0	0	0	0
Środki prywatne	0	0	0	0	0	0	0
Środki Unii Europejskiej	3.458,77	4.567,48	6.064,75	16.337,02	10,423,90	27.859,60	6.803,40
WFOŚiGW w Łodzi	53,78	0	4.213,50	1.812,00	1.018,50	3.277,60	800,40
RAZEM	5.320,83	5.712,01	10.635,00	19.220,02	12.263,41	32.776,00	8.004,00
Łączne nakłady finansowe	93.931,27						

9. System wdrażania.

Za skuteczne i prawidłowe wdrażanie Strategii Rozwoju Gminy Parzęczew odpowiedzialny jest Wójt gminy. Ma on do tego odpowiednie komórki w strukturze organizacyjnej Urzędu Gminy (patrz rysunek 12).

Rysunek 12. Schemat organizacyjny Urzędu Gminy w Parzęczewie.

10. Sposoby monitorowania, oceny i komunikacji społecznej.

10.1. System monitorowania.

W monitorowaniu biorą udział wszystkie podmioty oraz komórki organizacyjne Urzędu Gminy w Parzęczewie zaangażowane we wdrażanie Strategii Rozwoju. Kompleksowym prowadzeniem monitoringu wdrażania planu, a w szczególności monitoringiem finansowym planu, zajmie się Komisja Organizacyjna Rady Gminy w Parzęczewie. W skład Komisji wchodzi: Przewodniczący Rady Gminy, Przewodniczący Komisji: Samorządowej, Oświaty, Rolnictwa i Komisji Rewizyjnej.

Materiały niezbędne do monitorowania planu (poziom oczekiwanych wskaźników osiągnięć planu) będą opracowywane przez Referat Funduszy Europejskich w Urzędzie Gminy w Parzęczewie przy współpracy z podmiotami uczestniczącymi we wdrażanie poszczególnych projektów.

10.2. Sposoby oceny.

Oceną wdrażania Strategii Rozwoju zajmie się Komisja Organizacyjna Rady Gminy w Parzęczewie. Komisja spotyka się raz w miesiącu na tydzień przed pozostałymi komisjami Rady. Bieżące wnioski komisji będą przedstawiane bezpośrednio na poszczególnych komisjach Rady Gminy. Natomiast raz do roku (na miesiąc przed udzieleniem Wójtowi absolutorium) kompleksowy raport z oceny wdrażania Strategii przedstawi publicznie podczas sesji Przewodniczący Komisji Organizacyjnej.

Materiały niezbędne do oceny planu będą opracowywane przez Referat Funduszy Europejskich w Urzędzie Gminy w Parzęczewie.

10.3. Sposoby inicjowania współpracy pomiędzy sektorem publicznym, prywatnym i organizacjami pozarządowymi.

Inicjowanie współpracy pomiędzy sektorem publicznym, prywatnym i organizacjami pozarządowymi odbywać się będzie poprzez Lokalną Grupą Działania (LGD) Fundację Rozwoju Gmin „PRYM” w ramach *osi Leader*. LGD podejmować będzie działania na rzecz rozwoju gminy i regionu, a także przyczyni się do aktywizacji oraz współpracy lokalnych środowisk.

Inicjowaniem współpracy pomiędzy sektorem publicznym, prywatnym i organizacjami pozarządowymi zajmie się również Referat Funduszy Europejskich w Urzędzie Gminy w Parzęczewie.

10.4. Działania informacyjne i promocja Strategii

Podczas badań społecznych przeprowadzonych na terenie gminy Parzęczew w 2006 roku, na pytanie: *W jaki sposób najczęściej dowiaduje się Pan/i o działaniach podejmowanych przez władze gminy?* 15% ankietowanych mieszkańców odpowiedziało, że z artykułów publikowanych w lokalnej prasie, 8% - z ogłoszeń umieszczanych na tablicach ogłoszeniowych w Urzędzie Gminy, 5% od radnych i sołtysów podczas wiejskich spotkań, a 68% - w trakcie rozmów ze znajomymi.

Aby usprawnić przepływ informacji dotyczące Strategii Rozwoju Gminy Parzęczew publikowane będą w lokalnej prasie: czasopiśmie 5 gmin, „Expressie Ilustrowanym” - dodatek „Bliżej Ciebie”, w gminnym serwisie internetowym www.parzczew.pl, a także na tablicach informacyjnych zainstalowanych w Urzędzie Gminy oraz w każdym sołectwie.

Komunikacją społeczną zajmie się Referat Funduszy Europejskich w Urzędzie Gminy w Parzęczewie.

SPIS TABEL

Tabela 1. Podział administracyjny gminy.....	4
Tabela 2. Struktura ludności pod względem miejsca zamieszkania na dzień 31.12.2007r.....	5
Tabela 3. Podmioty posiadające koncesje na wydobywanie kopalin.....	7
Tabela 4. Główne ciekły wodne gminy Parzęczew.....	8
Tabela 5. Główne źródła i rodzaje zanieczyszczeń wód pochodzące z rolnictwa.....	9
Tabela 7. Wykaz jednostek (zakładów) zajmujących się wywozem odpadów komunalnych i nieczystości ciekłych na terenie gminy w 2008r.....	19
Tabela 8. Struktura własności gruntów na terenie gminy.....	21
Tabela 9. Struktura ludności gminy Parzęczew według płci i wieku na 31.12.2007.....	24
Tabela 10. Przyrost naturalny oraz ruch wędrownkowy w gminie Parzęczew.....	25
Tabela 11. Ludność w wieku 13 lat i więcej według poziomu wykształcenia i grup wieku.....	26
Tabela 12. Wielkość populacji w gminie Parzęczew ze względu na ekonomiczne grupy wieku.	26
Tabela 13. Dane statystyczne w kategorii kradzieży rzeczy cudzej na terenie gminy.....	28
.....	29
Tabela 14. Dane statystyczne w kategorii kradzieży z włamaniem na terenie gminy.....	29
.....	29
Tabela 15. Wielkość populacji w gminie Parzęczew ze względu na edukacyjne grupy wieku na dzień 31.12.2007.....	30
Tabela 16. Wykaz szkół w roku szkolnym 2008/2009.....	31
Tabela 17. Analiza ilości dzieci na terenie gminy Parzęczew w poszczególnych rocznikach od 1996 – 2007.....	31
Tabela 18. Wydatki na funkcjonowanie Szkoły Podstawowej w Chociszewie w latach 2005-2008.....	31
Tabela 19. Odsetek osób zagrożonych ubóstwem w gminie na koniec 2007r.....	34
Tabela 20. Formy pomocy udzielane dla podopiecznych przez GOPS w Parzęczewie w 2007r.....	34
Tabela 21. Udzielone świadczenia – zadania zlecone gminom.....	35
Tabela 22. Świadczenia rodzinne w latach 2004 – 2007 wypłacone przez Urząd Gminy w Parzęczewie.....	35
Tabela 23. Bezrobocie w województwie łódzkim, powiecie zgierskim i na terenie gminy Parzęczew.	36
Tabela 24. Struktura bezrobocia w gminie Parzęczew w latach 2005 – 2007.....	37
Tabela 25. Zestawienie danych dotyczących rynku pracy na terenie gminy Parzęczew w latach 2001 – 2007.....	40
Tabela 26. Struktura bezrobocia w gminie za trzeci kwartał 2008r.....	41
Tabela 27. Analiza bezrobocia wśród osób do 25 roku życia w latach 2005 – 2007.....	41
Tabela 28. Ruch bezrobotnych na rynku pracy w Gminie Parzęczew w latach 2005 – 2007.....	42
Tabela 29. Aktywne formy przeciwdziałania bezrobociu w gminie w latach 2006 – 2007.....	42
Tabela 30. Struktura podstawowych branż na terenie gminy w latach 2003 – 2008.....	43
Tabela 31. Oferta gospodarstw agroturystycznych istniejących na terenie gminy Parzęczew.....	46
Tabela 32. Analiza SWOT.....	49
Tabela 33. Główne zadania gminy Parzęczew na lata 2009 - 2015.....	51

SPIS RYSUNKÓW

Rysunek 1. Struktura gruntów wg klas bonitacyjnych.....	7
Rysunek 2. Sfery energetyczne wiatru w Polsce.....	17
Rysunek 3. Ludność gminy Parzęczew w latach 2003 – 2007.....	23
Rysunek 4. Struktura ludności gminy Parzęczew wg płci.....	23
Rysunek 5. Przyrost naturalny i ruch wędrownkowy ludności Gminy Parzęczew.....	25
Rysunek 6. Ludność gminy w wieku 13 lat i więcej wg wykształcenia.....	25

Rysunek 7. Ludność gminy wg ekonomicznych grup wieku.....	26
Rysunek 8. Odpowiedz na pytanie ankietowe: Czy, ogólnie rzecz biorąc, jest Pan/i zadowolony/ a, czy też niezadowolony/a z tego, że mieszka Pan/i w gminie Parzęczew?.....	27
Rysunek 9. Dynamika wykrywalności przestępstw kradzieży na terenie gminy.....	28
Rysunek 10. Stopa bezrobocia dla kraju, województwa i powiatu.....	37
Rysunek 11. Liczba podmiotów gospodarczych zarejestrowanych w latach 2003 - 2008.....	43
Rysunek 12. Schemat organizacyjny Urzędu Gminy w Parzęczewie.....	73